

ЕНО РАУД МАНШОН, ПОЛУОБУВКА И МЪХЕСТА БРАДА

Превод от руски: Дора Янева-Медникарова, 1996

chitanka.info

КНИГА ПЪРВА

ПРИ СЛАДОЛЕДА

Веднъж съвсем случайно се срещнаха три чудни човечета — Мъхеста брада, Полуобувка и Маншон. Те бяха толкова дребни на ръст, че когато се събраха при продавачката на сладолед, тя ги взе за някакви джуджета от приказките. Пък и наистина правеха странно впечатление. Мъхеста брада имаше мека брада от мъх, по която растяха чудесни червени, макар и миналогодишни, боровинки. Полуобувка носеше обувки с отрязани носове, та да може да върти накъдето поиска пръстите на краката си. А Маншон бе навлякъл огромен маншон, от който навън стърчаха само върхът на главата и крайчецът на петите му. И ето те вече лижеха сладоледа и любопитно се взираха един в друг.

— Извинете — не се стърпя и пръв се обади Маншон, — може и да греша, но струва ми се, че има нещо много общо между нас.

— Ами сигурно, защото и тримата сме си едни и същи смелчаци — съгласи се Полуобувка.

Мъхеста брада откъсна от брадата си няколко боровинки и ги подаде на новите си познати.

— На сладоледа му отива киселичко — добави той.

— Ако нямате нищо против, нека пак да се съберем, а? — предложи Маншон. — Ще си сварим какао и ще си побъбрим.

— Чудесно! — възкликна Полуобувка. — И аз бих ви поканил, но си нямам дом. От дете се скитам по света.

— Като мене — промълви Мъхеста брада.

— Какво съвпадение! — ахна Маншон. — И при мен работата е горе-долу така. Май ние и тримата сме родени пътешественици.

Той хвърли книжката от сладоледа в кошчето за смет и вдигна ципа на маншона си, който бе тъй направен, че да се отваря и затваря с цип. Като изядоха сладоледа, Полуобувка попита:

— Не смятате ли, че трябва да се сдружим? Да се пътешества в компания е много по-весело.

— Ама разбира се — с радост се съгласи Мъхеста брада.

— Просто чудесна идея! — просия лицето на Маншон. — Направо крилата мисъл.

— Значи, решено — отсече Полуобувка. — Само че хайде, преди да вземем генералното решение, да си купим по още един сладолед.

Мъхеста брада и Маншон веднага се съгласиха.

После Маншон пак взе думата:

— Знаете ли, аз имам автомобил. Можем да го превърнем в къщичка на колела, какво ще кажете?

— О-о! — проточи Мъхеста брада. — Иска ли питане?

— Нямаме нищо против — потвърди и Полуобувка. — Много е удобно да се пътува с автомобил.

— Ама ще се съберем ли в него и тримата — замисли се Мъхеста брада.

— То е нещо като автофургон — успокои го Маншон. — Ще има достатъчно място.

Полуобувка закачливо свирна през зъби:

— Наредихме се!

— Да — облекчено въздъхна и Мъхеста брада. — В края на краищата, както се казва, щом е тесен домът, сърце да е широко.

— А къде се намира сега този дом на колела? — обърна се Полуобувка към Маншон.

— До пощата — отвърна той. — Преди малко изпратих две дузини писма.

— Две дузини! — зачуди се Мъхеста брада. — Толкова много приятели ли имаш?

— О, не, напротив! — смутено се усмихна Маншон. — Нямам никакви приятели, пиша сам на себе си.

— Изпращаш си писма до теб! — на свой ред се зачуди Полуобувка.

— Там е работата, че много обичам да получавам писма — каза Маншон. — Но си нямам приятели, безкрайно самотен съм и затова реших да си пиша сам. Изпращам всичко „До поискване“. Пускам писмата в един град, пътувам до другия и там получавам кореспонденцията си.

— Във всеки случай това е много оригинален начин за водене на кореспонденция — отбеляза Мъхеста брада.

— Наистина хитро измислено — съгласи се и Полуобувка. — Да си вземем ли по още един сладолед?

— Непременно — отвърна Мъхеста брада.

— И аз нямам нищо против — рече Маншон. — Но сега да опитаме шоколадовия сладолед. Малко по-скъп е, но заради тази наша неочаквана, чудесна среща си струва да прежалим някоя и друга пара.

Всеки от тях си поръча шоколадов сладолед.

— Хубав е — наруши настъпилото мълчание Мъхеста брада. — Къде-къде по-вкусен от обикновения.

— Хммм — изсумтя Полуобувка.

— Просто превъзходен крем — съгласи се и Маншон.

— Как? — изненадан го изгледа Мъхеста брада. — Крем ли каза? Ядем шоколадов сладолед, ако не се лъжа.

— Много ви моля за извинение — смутено промълви Маншон. — Наистина шоколадовият сладолед не е крем. Но аз, когато съм особено развълнуван, много лесно обърквам имената на сладките неща.

— Защо се вълнуваш тъй, когато ядеш шоколадов сладолед? — зачуди се Мъхеста брада. — Какво има тук да се вълнуваш?

— Но аз не заради сладоледа — обясни Маншон. — Просто от радост, че се запознахме. Това ми е тъй приятно, както се казва. Целия си живот прекарах в самота и ето изведнъж открих такива мили приятели. Как да не се вълнувам.

— Възможно е — обади се и Полуобувка. — Но сега пък шоколадовият сладолед ме разтресе от вълнение.

Той наистина трепереше и лицето му бе посиняло.

— Май много ти дойде сладоледът — забеляза Мъхеста брада.

— Да, тъй е — съгласи се Полуобувка.

— Повече не бива да ядеш — изплашен викна Маншон. — Ако трябва, ще си вземем сладолед за вкъщи. Имам си хладилник в моя автофургон.

— Тъй ли? — ахна Мъхеста брада.

— Браво! — плесна с ръце Полуобувка. — Ще се запасим поне за осем седмици.

— Но има още нещо — продължи Маншон. — Хладилникът работи само когато автофургонът е спрял. В движение моторът страшно много го затопля.

— Хммм! — измънка Полуобувка.

— Какво ще правим? — запита Маншон.

— Е, в такъв случай ще минем и без запасяване — намръщи се Мъхеста брада.

— Няма как — съжали Маншон. — Но не искам да ви натрапвам своето мнение.

— Ох, пръстите ми скоро ще се превърнат в ледени висулки — оплака се Полуобувка. — Дано да ги сгрея някак в този автофургон.

— Да вървим значи — махна с ръка Мъхеста брада. — Честно казано, горя от желание да видя тоя автомобил.

— Благодаря — кой знае защо отвърна Маншон.

И те тръгнаха.

АВТОМОБИЛЪТ НА МАНШОН

Малкият червен автофургон на Маншон беше гариран до пощата. Около него се въртяха млади момчета и между тях няколко възрастни. Как ли не се мъчеха да узнаят марката и произхода на този автомобил, но никому не се удаде да отгатне това.

Без да поглежда към тълпата, Маншон пристъпи до вратичката и я отвори.

— Моля заповядайте — покани приятелите си той.

И недочакали да повтори, те веднага влязоха вътре.

— Оо! — възкликна Мъхеста брада, като се заглежда възхитен.

— Охооо!

Други думи той не успя да намери.

А Полуобувка тихичко извика:

— Браво!

— Чувствайте се като у дома си — усмихна се Маншон.

— Дом, дом... — прошепна Полуобувка като зашеметен. — Тази думичка звучи в ушите ми още по-сладко от „шоколадов сладолед“. Най-после след толкова странствания попаднах в свой дом.

В автофургона на Маншон наистина всичко, до най-малката дреболия, будеше приятно чувство за уют. Сякаш това бе не автомобил, а малка удобна къщица. Грижливо оправеното легло бе покрито с пъстроцветно одеяло. На масичката под прозореца бяха натопени в порцеланова ваза яркожълти лалета, имаше и една снимка на Маншон в стъклена рамка.

— Моето по-добро „Аз“ — кимна той към своя портрет.

Наоколо бяха окачени други снимки, най-вече на птици и животни. Мъхеста брада се зае веднага с голям интерес да ги разглежда. В същото Време Полуобувка реши, че непременно ще трябва да се снима.

Изведнъж Маншон доби загрижен вид.

— Жалко — рече той. — Но откровено казано, освен това легло, аз имам още само едно походно. И някой от нас ще трябва да преспива на пода, но ние можем и да се редуваме.

Мъхеста брада решително махна с ръка.

— Остави тия работи, не се кахъри! Аз нито веднъж до сега не съм лягал в легло. Винаги съм спал сред природата, на открито.

— И през зимата ли? — недоверчиво запита Маншон.

— И през зимата — отвърна Мъхеста брада. — До първия сняг брадата ми тъй избуява, че студът не ме плаши.

— Е, тогава всичко е наред — зарадва се Полуобувка. Но едва изрече това и се задави от кашлица. Така здраво го затресе, че думичка не можа да продума повече.

— Видя ли — упрекна го Мъхеста брада, — занапред да ядеш по-малко сладолед.

— Вярно — съгласи се Полуобувка, като все още покашлюкваше. — Всеки път, щом малко хапна от този проклет сладолед, ме започва кашлицата.

— Ами защо не се откажеш от него? — ласкаво го изгледа Маншон. — На тоя свят има толкова други сладки неща.

— Като крем например — злорадо се ухили Полуобувка. — Цял живот само крем ли ще ям?

— Не се заяждайте — решително се намеси Мъхеста брада. — Я по-добре да измислим нещо против тази кашлица. Къде може тук да се стопли вода?

Маншон кимна:

— Имам нагревател. В кухнята, ей зад това перде.

Той дръпна завесата и всички видяха да виси, закачен на кука, нагревател с дълъг шнур. Имаше и полица със съдове — тенджери, тигани и разни други кухненски прибори. Там беше и хладилникът, за който бе споменал Маншон.

— Нагревателят е, тъй да се каже, гордостта на нашето домакинство — продължи Маншон. — Толкова е мощен, че може да загрее, ако поискаш и цяло езеро. Но за съжаление си има една особеност — работи само тогава, когато автомобилът е в движение. Честно казано, това е голямо неудобство. Ами трудно е в едно и също време да стоиш зад кормилото и да наглеждаш нагревателя.

Но Мъхеста брада го прекъсна:

— Сега вече ще живеем тримата. Ти ще можеш спокойно да си въртиш кормилото, докато ние с Полуобувка боравим с нагревателя.

— Наистина ли ще си сварим крем? — оживи се Полуобувка.

Мъхеста брада се усмихна:

— Ти няма цял живот да ядеш само крем, я! Днес например ще ти сварим нещо по-горчиво, изобщо страшно горчиво.

— Я слушай — понечи да възрази Полуобувка, но нов пристъп на кашлица го задави.

И този път тъй здраво го раздруса, че нещо изскочи из пазвата му и се търкулна на пода. Това бе една малка дървена мишка на четири колелца.

— Каква хубава играчка! — удиви се Маншон.

— Досега тя ми беше единственият другар — засмя се Полуобувка, но кашлицата отново го задави. — Понякога я теглех на връвчица след себе си, та да не съм самичък в пътешествията си.

— Много добре те разбирам — каза Маншон. — Та нали и аз досега влачех тежкия ярем на самотата. Всичко ми е съвсем ясно — тази малко скромна играчка е била твой спътник в безкрайните ти странствания и е стопляла бедното ти сърце сред суровите ветрове на Севера.

Мъхеста брада неспокойно се размърда:

— Да се залавяме за работа сега, че иначе от тази кашлица Полуобувка може и да се задуши.

Полуобувка прибра в пазвата играчката си и умърлушено се загледа в Мъхеста брада.

— Какви горчиви мътилки си намислил да ми свариш, по дяволите?

— Само чай от еленов мъх. Най-доброто средство против кашлица е отварата от еленов мъх.

— Имам ти пълно доверие — намеси се в разговора и Маншон. — Но откъде ще го вземеш този мъх? Чувал съм, че не расте във всяка гора.

Мъхеста брада му намигна хитро:

— Я се вгледай малко по-отблизо в брадата ми! Няма ли в нея от най-хубавия мъх?

— Има! — провикна се Маншон.

Поредният пристъп на кашлицата не се появи повече, като че ли само един поглед към еленовия мъх подейства целебно на Полуобувка. Все пак той много не вярваше на този чай. Изглежда изпод вежди Мъхеста брада и попита:

— А не ти ли е жал за брадата? Няма да е тъй хубава, ако отрежеш един кичур от нея.

— Не е необходимо да режа — поясни Мъхеста брада. — Първо ще загреем водата, а после, ей тъй, ще потопя крайчеца на брадата си в нея, докато се получи еленова отвара против кашлица.

— Я гледай ти! — тежко въздъхна Полуобувка.

Мъхеста брада свали от полицата най-голямата тенджера и я напълни с вода. После сложи нагревателя в нея.

Маншон зае мястото си зад кормилото.

— Да започваме! — тържествено обяви той и натисна газта.

ЗАДРЪСТВАНЕТО

Автомобилът на Маншон се залута безцелно из града, защото смелчаците и без това нямаха никаква друга работа, освен да сгреят вода за чай.

— Засега най-важното е да се избавим от кашлицата на Полуобувка — рече Мъхеста брада. — После ще имаме доста време да обмислим кой път да хванем.

Той държеше нагревателя за дръжката и нетърпеливо го местеше насам-натам из тенджерата. Полуобувка го гледаше умърлушено:

— Може би ще трябва да се отбием в някоя аптека — обади се иззад волана Маншон. — Там имат разни таблетки и сиропи против кашлица.

— А много ли е горчив този чай от еленов мъх? — предпазливо попита Полуобувка.

— Страшно е горчив — кимна Мъхеста брада. — Е, няма друго лекарство с толкова полезни горчила, колкото ги има в отварата от еленов мъх.

— То кашлицата сякаш вече ми попремина — рече Полуобувка, но в същия миг се разкашля, даже по-силно от преди.

Но Мъхеста брада решително възрази:

— Против кашлица най-добре помага отварата от еленов мъх. Оставете ги тия изкуствени таблетки и сиропи. Природата е такава съкровищница! И защо растат лечебните билки в нея? Всичките ни беди идват от това, че сме обърнали гръб на природата и използваме някакви си таблетки. В края на краищата и ние самите сме частица от природата. И даже тази кашлица например, и тя си е природно явление. А естествената кашлица трябва да се лекува с естествена отвара от еленов мъх.

Когато завърши тази тирада, Мъхеста брада се вгледа в тенджерата и забеляза, че от водата се вие лека пара.

— Ей сега ще потопя брадата си — обърна се той към Полуобувка. — Скоро ще се избавиш от своята страшна кашлица.

— Колкото е по-дълбока кашлицата, толкова по-добра ще бъде помощта — засмя се Мъхеста брада, като не изпускате тенджерата от очи. — Вече се появиха мехурчета, този нагревател ще свърши наистина добра работа.

Но изведнъж спирачките изскърцаха и колата се закова на място.

— Какво стана? — попита стреснатото Мъхеста брада.

— Задръстване — отвърна Маншон.

Полуобувка се залепи веднага на прозорчето.

— Ухаа, какво задръстване! — ухили се той. — Никога досега не съм виждал нещо подобно.

— И то тъкмо сега, когато водата вече завираше — затюхка се Мъхеста брада. — Ако постоим още малко, чаят съвсем ще изстине и тогава ще трябва да започваме всичко отначало.

— За съжаление нищо не може да се направи — отвърна Маншон. — Изходът е задръстен.

— Моята кашлица може и от само себе си да премине — заяви Полуобувка. — Така че ви моля да не се безпокоите за това.

Мъхеста брада обаче сякаш нищо не чу.

— Гледай да заобиколим някак си — викна той на Маншон. — Поне за Полуобувка помисли.

— Съчувствам на Полуобувка от цялото си сърце и с болка си мисля за неговата нещастна съдба — отвърна Маншон. — Не е шега работа това да обикаляш сам-саменичък света с една дървена мишница за другар.

— Аз говоря за кашлицата на Полуобувка — сопна му се Мъхеста брада.

— И за кашлицата също — кимна Маншон. — Не стига, че е живял толкова самотен, а сега пък и тази кашлица. Но какво да направя — невъзможно е да заобиколя, няма откъде да се промъкна.

— Обръщай тогава назад — махна с ръка Мъхеста брада.

Маншон хвърли поглед към огледалото.

— И отзад пътят вече е отрязан, виж да се убедиш сам.

Мъхеста брада въздъхна, остави тенджерата и седна до Маншон на първата седалка. Сега и сам той се увери. Докъдето поглед стигаше, цялата улица бе претъпкана с коли. Кола до кола, една до друга, една след друга. И все или цистерни за мляко, или хладилници за риба. Една цистерна за мляко до друга цистерна за мляко. Един хладилник за

риба до друг хладилник за риба. Цистерна за мляко и хладилник за риба, хладилник за риба и цистерна за мляко. Бре, мляко и риба, мляко и риба, риба и мляко... Коли отпред, коли отзад. Пълно задръстване. Не може да мръднат нито напред, нито назад.

— Как е станало това наистина — зачуди се Полуобувка.

Маншон сви рамене.

— Водата за чая съвсем изстина — затюхка се Мъхеста брада.

Нямаше как, трябваше да чакат. И проседяха търпеливо близо час, но положението не се промени. Струпването бе все тъй гъсто и автомобилите се бяха придвижили едва на двайсетина крачки.

— Трябва някой от нас да разбере какво се е случило — реши най-после Маншон. — Във всеки случай трябва да има някаква причина за такова голямо задръстване.

— Причината се крие единствено в нашето отдалечаване от природата — каза Мъхеста брада. — Хората обърнаха гръб на природата и все удобства търсят. Мързи ги да ходят пеша и са направили толкова много коли, че по улиците няма къде да стъпиш от тях.

— И ти самият си се наместил удобно в един такъв автомобил — засмя се Полуобувка.

— Какво чудно има в това? — сопна му се Мъхеста брада. — Ти май забрави, че аз седя тук, за да ти сваря чай от еленов мърх. Какво се хилиш такъв! Ще се смееш после, като си сръбнеш от чая.

— Моля те, не се тревожи — примирително рече Маншон. — Тревогите не водят към нищо добро. Аз например щом се развълнувам, обърквам имената на някои неща. Я по-добре да излезем навън като добри приятели и да разберем как се е стигнало до такова задръстване.

Полуобувка и Мъхеста брада не възразиха и излязоха на улицата. До един телеграфен стълб двама шофьори пушеха със скучаещ вид.

— Здравейте, момчета! — свойски се обърна към тях Маншон, сякаш му бяха стари познати. — И вие ли заседнахте тук?

— Така изглежда във всеки случай... — отговори единият.

Върху лакираната му фуражка блестяха няколко рибени люспици, което показваше, че той е шофьор на хладилен камион за риба.

А другият пък, който лъхаше на прясно мляко като сукалче, каза:

— Обикновена история.

— Ах, обикновена история — намеси се в разговора и Полуобувка. — Често ли се случват тук такива неща?

— Непрекъснато — отвърна шофьорът на рибния камион.

Но човекът, който шофираше цистерната за мляко, обясни по-подробно:

— Цялото това зло идва от навика на една смахната старица да храни котките. При нея се събират котките от целия град и тя поръчва за тях риба и мляко с камионите. Обикновена история, както вече ви казах.

— Точно така — заключи шофьорът на камиона за риба.

— За първи път чувам за такава голяма любов към животните — ококори очи Полуобувка.

— И аз обичам животните — рече Мъхеста брада. — Даже твърде много ги обичам. Но мисля, че и най-голямата любов трябва да има някакви граници.

— Може да се обичат една, две, в краен случай даже три котки — добави Маншон. — Но повече, това е вече прекалено.

— Да разбира се — съгласи се шофьорът на камиона за риба. — Само като си помисля колко прясна риба съм стоварил за тях!

— Но защо тази старица е решила да храни цяла глутница котки? — недоумяваше Полуобувка.

Шофьорът на камиона за риба сви рамене.

— Навярно така е свикнала вече — предположи шофьорът на цистерната за мляко. — Можеш ли разбра какво може да хрумне на един стар човек. Всеки търси щастие посвоему.

— Искам да го видя аз това особено щастие със собствените си очи — рече Мъхеста брада. — Яда отидем там. И без това сега нищо не можем да правим.

Интересът към чудната старица и нейните котки завладя смелчаците. Те сърдечно се сбогуваха с двамата шофьори, гарираха колата си до самия тротоар и се запътиха към този невиждан пир на котките.

КОТКИТЕ

Смелчаците закрачиха напред покрай десетки камиони за риба и за мляко. Не измина и половин час и до ушите им стигнаха някакви странни звуци, зловещи и нечовешки. Опитаха се да разберат що за звуци са това, защото те събудиха у тях неприятното чувство за безпомощност. Пък и лицата на хората, които срещаха по пътя си, изглеждаха някак потиснати.

— Над тази част на града сякаш е надвиснала някаква мрачна сянка — въздъхна Мъхеста брада.

Маншон съчувствено спря до една млада жена, която стоеше пред вратата на магазин за хранителни стоки — в едната ѝ ръка се поклащаше празно котле за мляко, а с другата бършеше сълзите си.

— Извинете, моля — учтиво се обърна към нея Маншон. — Какво ви се е случило?

— В магазина вече няма мляко — ридаейки, отвърна младата жена. — Детенцето ми още от сутринта е заплакало за мляко, а просто няма откъде да взема.

— Как, нима не виждате — цялата улица е претъпкана с мляко — посочи Мъхеста брада спрените камиони-цистерни.

— Да, разбира се — пак захлипа жената. — Но всичко това е за котките. Млякото е изкупено за няколко седмици напред, същото е и с рибата.

— Нечувана несправедливост — възмути се Маншон.

— Може би ще си вземете малко отвара от еленов мърх? — пристъпи напред Полуобувка. — Тя е за моята кашлица, но аз на драго сърце ще я отстъпя на вашето разплакано детенце.

— Благодаря ви — усмихна се през сълзи жената и поклати глава. — Но нищо не може да замени млякото.

Смелчаците издумаха някоя и друга добра дума, за да утешат младата жена и отново продължиха пътя си.

— Страшен град! — рече Мъхеста брада. — Де се е чуло и видяло да оставят на котките да излочат млякото за децата?

— Странен град и странни хора — съгласи се с него Полуобувка.
— Кой би могъл да допусне, че една майка ще се откаже от лековития чай от еленов мъх, който тъй любезно ѝ предложихме за детето.

Те закрачиха напред и неясните звуци ставаха все по-силни и все по-зловещи. Изведнъж Мъхеста брада извика:

— Котките! Само те могат да вдигат подобна врява.

Маншон и Полуобувка се спряха и се заслушаха. Скоро и те различиха в тази какофония отделни мяукания и мъркания, които само котките могат да издават.

Смелчаците ускориha крачка и най-после стигнаха до една къща. Натам се стичаше целият този поток от камиони с мляко и риба. В двора на къщата като въздушно течение се носеше ужасен котешки вой.

— Вижте — прошепна Мъхеста брада, който се бе загледал през процепа на стобора. — Вижте, Вижте!

Даже брадата му се разтрепери от вълнение.

Картината, която се разкри пред очите им, бе наистина страшна. Котки, котки, котки и котки. Черни, сиви, шарени, жълти. Само котки и още веднъж — само котки. Млякото изливаха с маркучи от цистерните, а рибата просто я хвърляха от камиона направо в двора. Старицата, която бе застанала в центъра на този котешки пир, едва успяваше да посочи на шофьорите къде точно да разтоварват.

— Това е най-разюзданото пиршество на котки, което някога се е разкривало пред човешките очи — простена Маншон.

— Да, да — съгласи се Полуобувка. — И каква врява!

А сред тази врява купичките с мляко се изпразваха с мълниеносна бързина, планините от риба изчезваха като по замах от вълшебна пръчица. Нови и нови камиони прииждаха и нови и нови пълчища котки се нахвърляха върху храната.

Известно време смелчаците зяпаха през оградата, но накрая все пак решиха да се промъкнат в двора и като се прокрадваха с голямо внимание покрай котките, те приближиха до старицата.

— Извинете, че ще ви отклоним за малко от заниманието ви — старателно се поклони Маншон. — Може ли да разменим по някоя дума? — той ѝ подаде една почти правоъгълна визитна картичка, на която със зелен химикал беше изписано:

„МАНШОН
АДРЕС: ДО ПОИСКВАНЕ“

Старата жена се вгледа с любопитство в картичката, а после я пхна в джоба на престилката си.

— Седнете — свойски им рече тя. — Починете си!

Там имаше няколко плетени стола и малка масичка. И цялата тази мебелировка бе обсипана с рибени люспи и опръскана с мляко, но това не направи особено впечатление на смелчаците и те седнаха заедно със старицата.

— На драго сърце бих ви сварила какао и бих ви опържила пирожки с риба — каза старицата. — Страшно обичам пирожки с риба, пък ако има и какао!... Но за това трябва да има и мляко, и риба, а те са много дефицитни сега.

— Знаем — остро подхвана Полуобувка. — Млякото сега не достига даже и за децата.

— А нима за котките стига! — възкликна жената. — Боже мой! При мен всеки ден идват все нови и нови котки и ако продължава така, скоро не ще мога да ги изхранвам.

— Положението, разбира се, е сложно — опита се да намери по-подходящ тон Маншон. — Ако смея да ви попитам, защо храните тази котешка сган.

— Но те искат да ядат! — въздъхна старицата. — Какво мога да сторя?

— Наистина ли изпитвате към всички тези котки такава голяма и безкористна любов? — запита Мъхеста брада.

Старицата махна с ръка и горчиво се усмихна.

— Ох, скъпи млади човече — отвърна тя. — Как бих могла да ги обичам всичките? Обичам си само един котарак — Алберт.

— Напълно ви разбирам — кимна Маншон. — И аз смятам, че може да се обичат една, две, в краен случай най-много три котки.

— Значи освен Алберт, всички други котки са чужди! — добави Полуобувка.

— Какво да сторя, като идват сами тук — въздъхна старицата. — Ща не ща, трябва да ги храня, иначе те ще излапат порцията на Алберт.

И кой ще ме избави от тази напаст? Ако някой би могъл да ги отведе нанякъде, бих била най-щастливият човек на света.

— Значи, ето каква била работата — промърмори Мъхеста брада. Тогава Полуобувка решително се намеси:

— Вярвам, че ние ще успеем да ви помогнем!

— Какво щастие, о, небеса! — възкликна жената и плесна от радост с ръце. — Просто не знам как ще ви се отблагодаря!

Маншон и Мъхеста брада погледнаха озадачени към Полуобувка. Какво му бе хрумнало? Как мислеше да се справи с тия пълчища от котки? За съжаление Полуобувка не бе в състояние да обясни своите намерения, защото отново бе задавен от кашлица.

— Вие сте мои спасители — разчувства се старата жена. — Вие ще ми осигурите щастлива и спокойна старост.

Но този път кашлицата на Полуобувка изобщо не спря, затова тя не можа да узнае как точно и по какъв начин се канеха да я освободят от котките. Смелчаците се сбогуваха с нея и едва когато вече бяха на път за автофургона, кашлицата на Полуобувка попремина и той успя да им обясни своя план.

— Нали си имам мишка — припомни им Полуобувка. — Ще я привържем с връвчица за автомобила и ако Маншон кара по-бързо, нито една котка няма да разбере, че тази играчка не е истинска мишка.

— Аха! — усмихна се Мъхеста брада. — И смяташ, че котките ще хукнат след нея?

— Точно така — Полуобувка бе напълно уверен. — В този град има толкова много котки, че кой знае от кога мишките вече са изчезнали. Тъй че моето мишле ще бъде сладка примамка.

— Е, поне да опитаме — кратко отсече Маншон.

Изчакаха да разтоварят всички цистерни с мляко и хладилниците с риба. И когато най-последно улицата се оказа свободна, Полуобувка измъкна от пазвата си своето мишле на колелца, подържа го в дланите си и прошепна:

— Бъди умничко, мишлето ми, умничко ми бъди!

След това го завърза зад автомобила и вече бяха готови за тръгване.

ПРЕСЛЕДВАНЕТО

Маншон запали мотора. Автомобилът потрепери и плавно се понесе по улицата.

— Само дано моето мишле да издържи — закахъри се Полуобувка. — То никак не е свикнало с подобна бързина.

Маншон въртеше кормилото и внимателно следеше пътя. Мъхеста брада също не откъсваше поглед от стъклото. Улица. Завой надясно. Друга улица.

— Вярвам, че всичко ще мине благополучно — рече Мъхеста брада.

— Аз вярвам повече от теб — засегна се Полуобувка. — В края на краищата моята мишка е вързана отзад на колата.

Завой наляво. Трета улица. Най-после стигнаха пред къщата на старата жена. Настана решителният момент.

Котешкият концерт беше нещо замлъкнал. Шумът на мотора го заглушаваше или пък котките след дивия си пир най-сетне бяха мирясали.

— Десет, девет, осем, седем... — взе да брои отзад напред Полуобувка, като при всяко число свиваше един пръст на краката си. — Шест, пет, четири, три...

И изведнъж Мъхеста брада се провикна:

— Идват!

Наистина котките бяха забелязали играчката. Като вихър се втурнаха през оградата и изпълниха цялата улица. И в този миг до ушите на смелчаците достигна познатият котешки вой.

— Идват — прошепна Полуобувка. — Ето ги, идват...

Обзети от ловна страст, котките стремително се спуснаха към колата.

— Май ни потръгна! — засмя се Маншон.

Но Полуобувка се уплаши.

— Давай газ! — развика се той към Маншон. — Не, не прекалявай със скоростта, иначе песента на мишлето ще бъде изпята.

Маншон даде газ, но котешката банда не изоставаше. Отпред забелязаха светофар.

— Не бива да спираме — пребледнял прошепна Полуобувка. — Щом се заковем пред този идиотски светофар, всичко ще бъде свършено. Маншон, чуваш ли какво ти казвам?

Маншон не отвърна нищо. Съсредоточен зад волана, той не обръщаше внимание на Полуобувка. Устата му беше здраво стисната, очите присвити, а върху челото му се бе врязала бръчка на загриженост.

— Нервите ми няма да издържат — не млъкваше Полуобувка. — Просто ще се скъсат от напрежение.

— По-скоро моите нерви ще се скъсат от твоето хленчене — процеди през зъби Мъхеста брада.

И тъй като водата завря, той потопи края на брадата си в тенджерата, отвисоко погледна към Полуобувка и добави:

— Поне от кашлицата ще те избавим сега, пък ако ще нервите ти да се скъсат.

Автомобилът стигна до кръстовището.

— Не бива да спираме! — викна Полуобувка и едва ли не се разплака. — Тези кръвожадни котки ще разкъсат мишлето ми.

Светофарът пламна в червено.

— Карай, Маншон! Карай, не спирай! — сърцераздирателно ревеше Полуобувка. — Давай газ!

Но Маншон строго отсече:

— Пак ще кажа, че при всяко вълнение обърквам много лесно някои неща. Но червената и зелената светлина никога досега не съм обърквал, винаги съм правил разлика между тях.

И удари спирачки.

Автомобилът спря до самия светофар, но толкова рязко, че Полуобувка се удари в стъклото и се закашля.

— По-внимателно! — викна Мъхеста брада, надвесен над тенджерата. — Разплиска водата.

— Моля за извинение — каза Маншон. — Бях принуден рязко да спра, защото по мое мнение това бе единственият начин да спася мишлето.

— Да го спасиш ли? — подразни го Полуобувка и се залепи на задното стъкло с отчаян вид. — И ти наричаш това спасение? Котките ей сега ще бъдат тук и ако не потеглиш, те ще го разкъсат без жалост.

Но Маншон съвсем спокоен, поне външно, каза:

— Спрях автомобила много рязко, нали тъй? Но мишлето е продължило напред, защото си няма спирачки. Значи твоето любимо мишле се намира под колата.

Едва изрече тези думи, и котешката орда се показа. Полуобувка с облекчение видя, че Маншон бе разчел правилно своите действия. Вдигна се страшна врява. Котките дотолкова се вбесиха от неочакваното изчезване на мишлето, че някои от тях се нахвърлиха една върху друга с ярост и ожесточение. Както мъдро бе предвидил Маншон, нито една от тях не забеляза скритото под автомобила мишле.

— Образно казано, нашият автофургон сега е като малко корабче сред бушуващо, разярено котешко море — подхвърли Мъхеста брада и за всеки случай провери дали вратата е добре затворена.

В този момент светофарът светна зелено и автомобилът потегли отново. Едва сега котките разбраха как ги бе подвел Маншон. Със страшна ярост те се втурнаха да ги преследват.

— Браво! — провикна се възхитен Полуобувка.

— За съжаление не можем да повторим този номер — отвърна Маншон. — Следващия път котките ще бъдат много по-умни.

Сега той караше по крайните улици, където нямаше светофари. Котките ги следваха неуморно и упорито, измамата ги бе ожесточила още повече. Техният вой ставаше все по-страховит. Хората бързаха да се махнат от пътя им и се залостваха из къщите си. Даже кучетата, които им излизаха насреща, бързо подвиваха опашка и хукваха да бягат.

Накрая автомобилът благополучно излезе извън града.

— Сега наистина вярвам, че моето мишле е спасено — рече Полуобувка и признателно потупа Маншон по рамото. — По шосето можеш да надуеш като вятър и скоро ще се отървем от котките.

Маншон се усмихна и каза:

— Не бива да забравяме нашата цел. Трябва да отведем котките колкото се може по-далеч от града и затова мишлето трябва да бъде през цялото време пред очите им.

— О, да! — въздъхна Полуобувка. — Разбира се!

Първият километричен камък. Вторият. Третият. Деветият. Седемнайсетият. Маншон постоянно поддържаше такава скорост, че котките да не изгубят мишката от погледа си. Двайсет и петият камък. Трийсет и четвъртият. Трийсет и осмият.

Накрая забелязаха, че котките една след друга отпадат.

— Достатъчно — рече Маншон.

Той даде газ, колата с мощно ръмжене се втурна напред и след малко котешката банда изчезна от очите им.

— Работата е наред — прибързано се зарадва Полуобувка. — Хубаво ги наредихме.

Денят вече преваляше. Маншон подкара автомобила по един тесен горски път и скоро спря на хубава тиха полянка, само за лагеруване. Напрежението попремина и смелчаците вдъхнаха дълбокия покой, който цареше наоколо.

— Приветствам те, природо! — промълви Мъхеста брада. — Най-последно отново съм сред теб!

Пръв от автомобила изскочи Полуобувка. Той отвърза мишлето си, изтри го от прахта и ликуващо възкликна:

— Знаехте ли вие, смелчаци, що значи щастие? Ами това например е любимата ти играчка да се запази здрава и читава. Само колелцата ѝ малко са се изтъркали.

ВЕЧЕР В ГОРАТА

Смелчаците огледаха горската полянка. Слънцето клонеше ниско над дърветата и хвърляше дълги сенки, но птиците все още пееха под ясното лятно небе. Ароматът на цветята приятно гъделичкаше ноздрите. Наоколо бе тъй красиво.

— За нас този ден е особено празничен — някак замислен обяви Маншон. — Сега за първи път в живота си сме тримата заедно.

— Точно тъй — оживи се и Полуобувка. — Трябва да ознаменуваме някак това събитие.

— Непременно — съгласи се и Мъхеста брада. — Ти например ще отбележиш този ден, като изпиеш чая от еленов мъх, който съм ти приготвил с толкова грижа и любов.

— Ама целия ли? — почти проплака Полуобувка.

— Целия ами — отвърна Мъхеста брада. — До капчица!

И той изнесе от автомобила тенджерата и решително я вдигна към Полуобувка.

— Това е несправедливо — пак опита да се измъкне Полуобувка. — В града децата стоят без мляко, а тук един стар скитник ме кара да изпия всичкия чай от еленов мъх. Съвестта не ми позволява да сторя това.

— Не увъртай! — сръза го Мъхеста брада. — Първо, ти имаш кашлица, и второ, отварата е толкова горчива, че нито едно нормално дете не би могло дори да близне от нея.

Полуобувка с неописуемо отвращение изви очи към бълващия пара чай.

— Значи толкова е горчив? — промълви той и се закашля.

— Бива ли такова нещо — намеси се и Маншон. — Да не си някакво сополанче. Как може мъж като теб да се плаши от няколко горчиви глътки!

Полуобувка се задави от поредния пристъп на кашлица и разбра, че няма накъде да мърда.

— Мислите, че се боя ли? — наперено изгледа той поред Маншон и Мъхеста брада.

Надигна тенджерата и загълта.

В очите му се мерна отчаяние, но той притвори клепачи и продължи да пие. Мъхеста брада и Маншон смълчани наблюдаваха как адамовата ябълка на гърлото му ритмично подскача нагоре-надолу.

— Готово! — каза Полуобувка. — Ето, вижда се дъното на тенджерата.

— Юнак! — похвали го Мъхеста брада. — Точно тъй трябва да се пие отварата от еленов мъх.

Полуобувка ги изгледа победоносно.

— И сега какво? — бодро запитва той. — Как ще празнуваме по-нататък? Може би ще сварим още една тенджера чай, та да го опитате и вие?

— Хмм! — обади се Маншон. — Честно казано, не ми се ще да сядам пак зад волана. Тази гонитба с мишката здравата ме умори.

— Но, скъпи приятели — засмя се Полуобувка. — Та само с каране на автомобил ли може да се стопли вода? Сега може да си запалим огън.

— Правилно! — възкликна Мъхеста брада. — Очевидно отварата от еленов мъх така добре действа на Полуобувка, че му идват наум такива чудесни мисли. Разбира се, ще накладем огън и ще си устроим около него хубав празник.

— В хладилника имам няколко наденички от дивеч — каза Маншон. — Пазех ги за рождения си ден, но сега, разбира се... Помислете си само как приятно ще зацвърчат на огъня.

— Кога е рожденият ти ден? — запитва Мъхеста брада.

Маншон махна с ръка.

— До тогава има почти цяла година — отвърна той. — Последния път празнувах тъкмо преди две седмици.

— Е, дотогава все ще наловуваме за нови наденички, не се тревожи — отсече Полуобувка и с това въпросът беше решен.

На полянката закипя сериозна работа. Маншон и Мъхеста брада събираха за огъня шишарки и сухи клони. После Маншон издялка дълги тънки шишчетата за печене на наденичките, а Мъхеста брада намери в гората хубав, дълговлакнест еленов мъх за чая и набра от него, за да не хаби повече брадата си. Съвсем наблизо имаше и изворче с бистра студена вода. Полуобувка не взе участие в приготовленията, затова пък през цялото време им даваше наставления.

Когато наоколо взе да се смрачава, всичко беше готово. Огънят пламна още с първата клечка кибрит, която драсна Мъхеста брада, и Полуобувка отбеляза, че това е добър знак.

— Докато успея да разпаля огън, аз обикновено похабявам от осемнайсет до двайсет и две клечки — заяви Полуобувка. — Нашият приятел е просто факир.

А Мъхеста брада напълни тенджерата с изворна вода, закачи я на две разклонени колчета над огъня и запита:

— Какъв да бъде чайт? По-слаб или по-силен?

— Нека да е по-слаб — каза Маншон. — Иначе ще бъде страшно горчив. А за Полуобувка после пак ще сварим много силен чай за лекарство.

— Горчивият чай е нещо възхитително — осведоми ги Полуобувка. — Но сега аз също предпочитам по-слаб. Горчивото не подхожда на приятното ни настроение.

Мъхеста брада не възрази и пусна в тенджерата само няколко стръкчета мъх. После всеки набодне на шишче наденичката си и се зае да я пече на огъня.

Полуобувка протегна крака към топлото.

— Никога досега не съм чувствал тъй добре краката си — изрази той своето задоволство.

— Пък аз малко се боя от огъня, току-виж, пламнала ми брадата — сподели Мъхеста брада. — Много не трябва. И една искрица ще направи поразия.

— Ако стане нещо такова, веднага натопи брадата си в тенджерата — посъветва го Полуобувка. — Няма значение, че чайт ще стане малко по-горчив.

И Маншон добави:

— Твоята брада, драги Мъхеста брада, е най-скъпото нещо за нас. Струва си заради нея да пием и по-горчив чай.

Мъхеста брада остана безкрайно трогнат от вниманието на приятелите си.

— Благодаря ви — разчувствано промълви той. — Но по-добре е да се държа далеч от огъня. И нека се надяваме, че всичко ще мине добре.

През това време наденичките бяха опечени, а и чайт — сварен. Смелчаците си хапваха и отпиваха по глътка, грееха се на огъня и

бъбреха за какво ли не. Наистина чудесна вечер!

— Горещо ми е — по едно време рече Маншон. — А щом ми стане тъй, избива ме на сън.

— Махни го тоя маншон от гърба си — посъветва го Полуобувка.

Но Маншон поклати глава:

— За съжаление това е невъзможно! Казвам се Маншон. И ако съблека дрехата си, що за Маншон ще бъда тогава.

Щат не щат, трябваше да се съгласят с него.

— Щом е така, да се приготвяме за сън — предложи Мъхеста брада.

— Във всеки случай заслужихме да си подремнем сладко —
добави Полуобувка.

Нощта наистина вече настъпваше. Небето изглеждаше
потъмняло, а над върхарите на дърветата се носеше огромна
златистожълта луна.

Маншон и Полуобувка се настаниха в автомобила, а Мъхеста брада предпочете да ноцува под открито небе, както си беше свикнал, откак се помнеше:

— Понякога в съня си шавам с пръстите на краката си — обърна се Полуобувка към Маншон. — Надявам се, че няма да ти пречи.

— Съвсем не — усмихна се Маншон. — По-важното е, че не кашляш вече.

Полуобувка тайничко се зарадва.

— За кашлицата ми нямай грижа. Отварата от еленов мъх я премахна с един замах.

Смелчаците от сърце си пожелаха приятни сънища. Скоро над горската полянка царяха дълбока тишина и спокойствие.

ТАЙНСТВЕНИТЕ ОЧИ

Потънал в най-сладкия сън, Мъхеста брада внезапно се събуди и потрепери. Никога по-рано не беше преживявал подобно нещо — винаги беше спал спокойно и дълбоко сред природата. Даже гласовете на горските обитатели не го разбуждаха.

— Какво всъщност става? — зачуди се с тревога той. — Може би твърде дълго се откъснах от природата и сега нервите ми не издържат.

Имаше особеното, неподражаемо чувство за нещо тревожно, но наистина не можеше да каже за какво точно става дума. Едва след като размисли, стигна до извода, че странното чувство идваше от нечий настойчив, остър поглед.

Мъхеста брада не помръдна от мястото си и крадешком се огледа наоколо.

Нищо. Пълна тишина. Никаква видима промяна, откакто беше легнал на полянката. Само огънят беше позагаснал. Додето стигаше погледа му под лунната светлина, нищо не будеше подозрение. Невероятно спокойствие. Само нейде отдалече се дочуваше съненото грачене на сгушена сред горските върхари сврака.

— Глупости! — опита се да прогони тревожните си мисли той. — Кой и за какво ще ме дебне? И защо трябва да будя интерес, когато съм просто един скромн смелчага? С тази брада се сливам с природата, просто е невъзможно да ме откриеш.

Но както и да се успокояваше, странното чувство не го напускаше. Напротив, все повече му се струваше, че има някой наблизо и този загадъчен „някой“ нито за миг не сменя от него своя настойчив поглед.

В този момент Мъхеста брада съзря очите му.

Две тайнствени очи светеха със зъл пламък между храстите, точно там, където бяха устроили лагера си. Освен очите, Мъхеста брада не виждаше нищо друго, защото този, комуто те принадлежаха, оставаше невидим в нощната тъма. Лунната светлина беше твърде слаба, за да разкрие очертанията му.

Хладни тръпки полазиха по гърба на Мъхеста брада и тялото му се обля в студена пот.

— Навярно е някой хищник — премалял помисли той — и ей сега ще ме нападне!

Потърси с очи автомобила. Автомобилът сега беше единствената му надежда — стига да успее незабелязано да се добере до него. Но дотам имаше поне двайсетина крачки.

Мъхеста брада беше чувал, че щом те гледа хищник, трябва да не правиш резки движения, иначе животното мигом напада. Затова той много бавно се обърна по корем и внимателно запълзя към автомобила.

— Сигурно е много лошо да се простиш с живота си между зъбите на някой хищник — окая се Мъхеста брада. — Защо ли съдбата не ми отреди по-достоеен край?

Бавно и безмълвно като сянка, Мъхеста брада напредваше. Тайнствените очи останаха зад гърба му и той съвсем загуби кураж.

— Навярно хищникът вече е по петите ми — разсъди Мъхеста брада. — И какво чака още? Защо не напада? Това е просто непоносимо...

Беше му неудобно да пълзи. Дългата брада постоянно се закачваше за нещо.

— Колко е унизително да пропълзиш последните мигове на живота си — горчиво размишляваше Мъхеста брада. — Към смъртта трябва да се отива с твърди стъпки и с високо вдигната глава, а аз пълзя като червей.

Въпреки всичко Мъхеста брада вече приближаваше автомобила. Скоро до ушите му стигна дружното хъркане на Полуобувка и Маншон. Едва сега Мъхеста брада се обърна назад и видя, че тайнствените очи не се бяха помръднали от мястото си.

— Значи тъй — с облекчение измърмори той. — Но ако все пак направя някое рязко движение...

Мъхеста брада стъпи на крака, изтича на два скока до автомобила, рязко отвори вратата и скочи вътре. Като не забрави, разбира се, в същия миг да я хлопне зад гърба си.

Маншон и Полуобувка спяха тъй дълбоко, че дори и тряснатата врата не ги разбуди. Луната светеше през стъклата. Мъхеста брада забеляза, че Маншон спи с дрехата на гърба. А Полуобувка, проточил голите пръсти на краката си изпод одеялото, шаваше ли шаваше с тях, сякаш свиреше на пиано.

— Събудете се! Събудете се! — развика се Мъхеста брада с пълен глас. — Наблюдават ни! Наблюдават ни!

Сега, когато пряката опасност беше отминала, Мъхеста брада се чувстваше окуражен.

— Събудете се най-после! — още веднъж извика той, защото двамата му приятели не отваряха очи. — Наблюдават ни две горящи очи!

— Какво гори? Къде гори? — сънен продума Маншон и едва повдигна натежалите си клепачи, като се взря учудено в Мъхеста брада.

Полуобувка също взе да идва на себе си. Обърна се на другата страна, после седна и попита:

— Не гори брадата на Мъхеста брада, нали?

— Отвън дебне хищник — подсмихна се Мъхеста брада, който въпреки сериозното положение не можа да не се разсмее от тази сънена неразбория. — Следи ни с пламналите си очи.

Най-после Маншон и Полуобувка изглежда се разбудиха. Тримата се втурнаха към стъклата и започнаха да се взират навън.

Очите си бяха все там! Два горящи въглена.

Заплашителни пламъчета, които ги дебнеха вън от колата.

— Безумна история! — обади се Полуобувка. — Наистина там има две очи!

— Струва ми се, че виждат в тъмното — разсъждаваше Маншон. — Необикновен, страшно пронизващ поглед.

— За съжаление ние не можем да разгледаме добре хищника — обади се Мъхеста брада. — Нашите очи са по-несъвършени и не различават нищо в тъмното.

Но тук се намеси Маншон:

— Защо не, приятели? Ние и тримата имаме чифт от най-съвършените очи, които пронизват и най-тъмната нощ!

С тия думи Маншон натисна бутона и фаровете на автомобила светнаха.

— Ей там! — посочи Мъхеста брада. — Вижте го!

В светлината на фаровете за миг се мярна нещо бяло, което с бързи скокове се скри в гората.

— Избяга! — доволен потри ръце Полуобувка. — Избяга заедно с двете си по-съвършени очи.

Маншон загаси фаровете.

— За съжаление в тия няколко мига не успяхме да го разгледаме добре — отбеляза той. — Дори не бих могъл със сигурност да кажа имаше ли опашка или не.

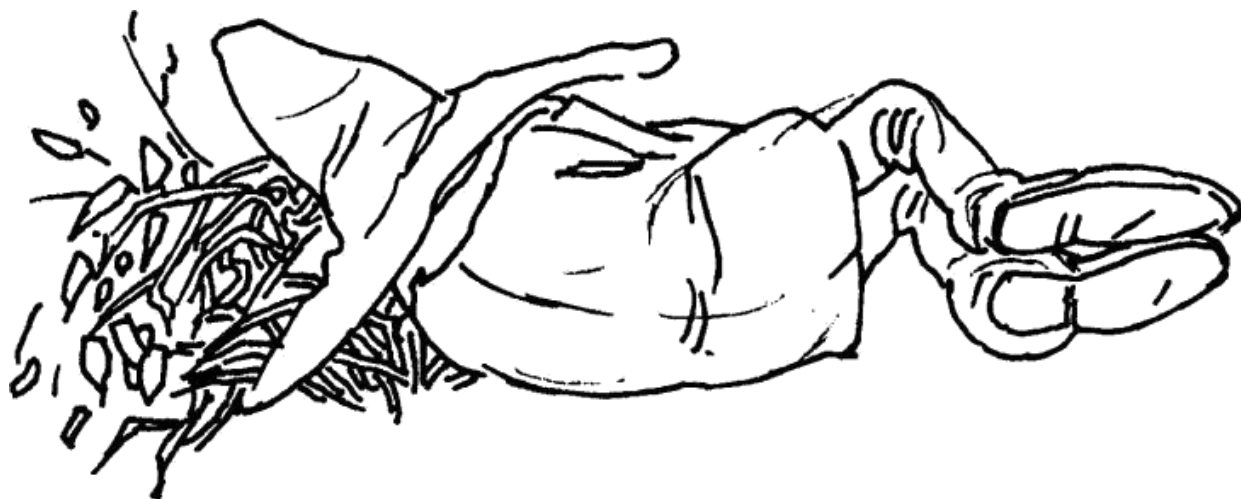
— Във всеки случай напълни гащите си от страх — злорадстваше Полуобувка. — А щом е бил с гащи, трудно може да се каже нещо за опашката му.

— Според мен подобни глупави шеги в този момент са неуместни — свъси вежди Маншон. — След толкова сериозна опасност!

— Естествено — съгласи се Мъхеста брада. — Но от друга страна Полуобувка е прав, че хищникът се уплаши от нас. Избяга от страх и следователно ние няма защо да се боим от него.

С тези думи Мъхеста брада слезе от колата и с твърда крачка се запъти към огъня, където се излегна да си доспи. Вярно, сърцето му биеше малко по-силно, отколкото друг път, но това не му попречи скоро да се унесе в сън.

— Нашият Мъхеста брада е истински смелчак! — кимна към огъня Полуобувка и Маншон напълно се съгласи с него.

НЕОЧАКВАНОТО ПИСМО

Когато сутринта, добре отпочинали, смелчаците се разбудиха, слънцето вече приятно прижурияше високо в небето. Среднощната случка с тайнствения бял хищник сега не им изглеждаше чак толкова страшна.

— Не му стигна смелост да ме нападне — усмихна се Мъхеста брада. — Сигурно се побоя, че брадата ми ще му приседне.

Шегите по адрес на звяра вече никому не се струваха неуместни. Маншон и Полуобувка се усмихнаха на Мъхеста брада с пълно разбиране.

Сутрешната шетня им отне доста време и то главно заради Маншон, който дълго и старателно четкаше дрехата си. Когато след леката закуска смелчаците почистиха добре мястото на лагеруването си, те се настаниха в автомобила на Маншон и поеха на път. Нямаше закъде да бързат, бяха в добро настроение и даже помахаха с ръце горе към хеликоптера, който кой знае защо правеше ниски кръгове над гората.

— Чудно ми е, като си помисля, че до вчера сутринта ние изобщо не се познавахме — обади се Маншон и зави по широкия път.

— Преди двацет и четири часа, образно казано, няхаме никакво понятие за собственото си съществуване — допълни и Мъхеста брада. — Но вече успяхме толкова неща да преживеем заедно.

— Във всеки случай началото е обнадеждаващо — съгласи се Полуобувка. — Ще видим какво ни очаква занапред.

Унесени в приятелски разговор, смелчаците не разбраха как мина времето и някак съвсем неочаквано се озоваха в съседния град.

— Автомобилът е чудесно нещо — възторжено подхвана Полуобувка. — Само шаваш с пръстите на краката си и леко се подрусваш. Докато кихнеш — и вече си в следващия град.

— Мен градовете не ме привличат особено — каза Мъхеста брада. — Считам, че не си струва да спираме сред тия каменни грамади. Времето е хубаво и природата просто ни зове.

Маншон обясни:

— Наистина се налага да спрем, трябва да прибера писмата си от пощата.

И той подкара по най-краткия път към центъра на града и спря до пощата. На тримата приятели им направи впечатление тълпата, насъбрана под един високоговорител — хората слушаха напрегнато, а лицата им изглеждаха страшно угрижени.

— Сигурно по радиото предават някаква сериозна радиопиеса — предположи Полуобувка.

Маншон сви рамене и спусна стъклото. Сега и смелчаците чува тревожния глас на говорителя:

— Внимание! Внимание! Внимание! — четеше дикторът и подчертаваше всяка дума. — Над нашия град надвисна котешка опасност! Запазете ред и спокойствие! Затворете всички прозорци! Следим с хеликоптер движението на котките към града. Сведения за придвижването им ще предаваме по радиото. Без никаква паника. Приберете кучетата. Доброволците за ловене на котки да се регистрират при началника на пожарната команда.

— Ама че работа! — хвана се за главата Мъхеста брада. — Виж ти каква я свършихме с нашата игра на котки и мишка!

— В града обявяват едва ли не военно положение — изпъшка Маншон. — Просто ми е страшно да си помисля, че цялата вина е само наша!

— Защо пък да е наша? — внезапно се възпротиви Полуобувка. — Ние просто завързахме мишлето зад колата и толкова!

Маншон дори не му обърна внимание.

— Мисля, че трябва да се запишем при началника на пожарната команда — отрязва той.

— Пълна глупост! — викна Полуобувка. — Вече спасихме един град от котешката напаст, другият нека се оправя сам.

Тъй и не се разбраха. От високоговорителите се разля тържествено печална мелодия и Маншон скочи като опарен. Разбърза се да върви на пощата, за да се поуспокои малко. След няколко минути отново се върна при другите.

— Колко писма получи? — заинтригуван заразително Полуобувка, възвърнал си отново доброто настроение.

— Единайсет — отвърна Маншон. — И една честитка за Нова година. От разсеяност съм я изпратил твърде рано.

— Прочети ни едно писмо — помоли Мъхеста брада. — Може би това ще прогони тежките ни мисли по тия злополучни котки.

Маншон видимо се смути, но все пак попрехвърли писмата, за да открие нещо подходящо за четене.

— О, слушайте! — внезапно викна той, едва ли не уплашен.

— Тук има едно съвсем неочаквано писмо.

— Как тъй неочаквано? — смая се Полуобувка.

— Писмо, което аз не съм писал! — смутено обясни Маншон.

— Почеркът ми е напълно непознат.

И без да умува повече, той отвори плика и зачете на глас:

„Многоуважаеми Маншон,

Пише Ви онази възрастна жена, която вие заедно с вашите приятели избавихте от котките. Много Ви благодаря за доблестната постъпка. За съжаление настигна ме ново нещастие. Заедно с другите котки избяга и моят единствен Алберт. Много ми е тъжно сега и съм тъй самотна през дългите дни на старостта. Скучно ми е, та чак сърцето ме боли. Много Ви моля, върнете ми Алберт!

Ще го разпознаете измежду всички други. Красив бял котарак, вежлив и скромен, съвсем не е като другите. Носи синя панделка на вратлето и тя го прави още по-мил и обичлив.

Очаквам Ви с вашите приятели, разбира се, заедно с Алберт. Ще ви сваря какао и ще си похапнем понички.“

Когато Маншон спря да чете, в автомобила настъпи пълно мълчание. Мъхеста брада се обади съкрушен:

— Ето ти на, даже и понички!

— Нямаме нищо против поничките — обади се Полуобувка. — Нито против какаото. Но този котарак Алберт не събужда у мен никакъв възторг.

— Иди, че прави добро на хората — въздъхна тежко Маншон. — Щеш не щеш, търси сега някакъв си Алберт!

— От тия грижи без време ще ми побелее брадата — окая се Мъхеста брада.

Но нямаше що да сторят — смелчаците съзнаваха, че ще се наложи наистина да издирят Алберт. Не можеха просто тъй да махнат с ръка пред нещастieto на една стара жена.

— Е, ще се записваме ли при началника на пожарната команда? — ребром постави въпроса Полуобувка.

Но Мъхеста брада намери, че засега е по-добре да действат на своя глава.

— На този началник съвсем не му е до някакъв си Алберт! — разсъждаваше той. — Него го интересува котешката напаст изобщо, а ние трябва да хванем именно Алберт.

— И аз мисля така! — кратко отсече Маншон.

Той седна зад волана и автомобилът свърна по изминатия вече път.

— Ах, сега и тримата сме славни ловци на котараци — не млъкваше Полуобувка. — Хубава професия, няма що!

Другите не отвърнаха нищо. Маншон караше съсредоточено, а Мъхеста брада беше отпуснал глава на гърдите си и замислено се взираше в брадата си, сякаш наистина се боеше да не побелее без време.

КОТЕШКИЯТ СТРАЖ

Известно време пътуваха, без да продумат. Маншон караше по-бързо от преди, сякаш лошото му настроение го принуждаваше по-силно да натиска газта и крайпътните камъни просто летяха край тях. Вероятно поради високата скорост Полуобувка въртеше пръстите на краката си много по-яростно, отколкото всеки друг път.

Внезапно Маншон закова колата на място.

— Чудно! — възкликна той и настойчиво се взря някъде напред. — Появил се е някакъв странен пътен знак, който го нямаше преди.

— Сигурен ли си? — запита Полуобувка.

— Напълно — отвърна Маншон. — Ако преди два часа този знак го е имало тук, да се казвам не Маншон, а Ръкавица! Но преди всичко никога не съм виждал подобен пътен знак.

Той приближи колата съвсем близо.

Жълт триъгълник, вписан в червен кръг. Но най-интересно за смелчаците беше изображението на скачащ котарак в средата на новия пътен знак.

— Това е предупреждение — обясни Маншон, който добре познаваше правилника за движение по пътищата. — Подобни знаци се поставят там, където на пътя могат да изскочат някакви животни. Обикновено рисуват елен или крава, но в случая виждаме котарак.

— Ясно — разбъбри се Полуобувка. — Знакът ни предупреждава за котките и следователно трябва веднага да се връщаме.

— Съвсем не е така — усмихна се Маншон. — Знаците за забрана са съвсем други. Но сега трябва да се шофира. Внимателно, за да не попадне под гумите някоя котка.

Мъхеста брада не откъсваше очи от пътния знак.

— Приятели, този знак ми отвори очите — внезапно зарадван извика той.

— В какъв смисъл? — зачуди се Маншон.

— В смисъл, че открих — отвърна Мъхеста брада. — Сега знам какво видяхме снощи.

— За какво намекваш? — зачуди се озадачен Полуобувка. — Този знак ти отворил очите?

— Имам предвид тъй наречения от нас бял хищник, който се появи нощес на полянката и ни изплаши с пламтящите си очи — обясни Мъхеста брада. — Ако искате да знаете, този бял хищник не е никой друг, освен Алберт!

— Как тъй изведнъж стана толкова сигурен? — недоверчиво подписа Маншон.

— Ние зърнахме снощния звяр в краткия миг, когато скочи да избяга — продължи Мъхеста брада. — Много добре помня този скок, преди да изчезне хищникът. Нищо друго не забелязах тъй добре, сякаш и сега ми е пред очите. Скочи точно както е нарисувано тук, на пътния знак. Белият хищник избяга с котешки скок, приятели мои, следователно може да бъде само котка! А щом е бяла, несъмнено това е Алберт!

— Интересно — заключи Маншон. — И на мен ми се струва, че в онзи звяр наистина имаше нещо котешко.

— На мен пък ми се струва, че съдбата се подиграва с нас — обади се Полуобувка. — Само като си помисля, че Алберт беше едва ли не в ръцете ни.

— Е, какво толкова — реши накрая Маншон. — Щом Алберт веднъж се е появил насам, може пак да дойде. Следователно най-добре ще е да се върнем на полянката.

По мнението на останалите този план изглеждаше най-разумен и автомобилът отново пое по пътя.

Но едва-що тръгнали, смелчаците съзряха две големи шарени котки, които изскочиха на шосето от крайпътните храсти. Маншон свирна няколко пъти с клаксона, но котките изобщо не му обърнаха внимание. Те се спряха по средата на пътя и предизвикателно се загледаха в тях.

— Дали не познаха автомобила ни? — загрижи се Полуобувка. — Виж, че си спомнили и за моето мишле.

— В този сложен свят всичко е възможно — отвърна Мъхеста брада.

Маншон натисна спирачките и автомобилът спря. Два чифта жълти, демонични очи се взряха в смелчаците.

— Да почакаме малко — предложи Маншон. — Нека видим какво са намислили.

Но котките не изглеждаха да са намислили нещо. Просто стояха на пътя и толкова.

За всеки случай Маншон даде още един, по-дълъг сигнал.

Никакво въздействие. Само една от котките тупна веднъж-дваж с дебелия си опашка.

— Милите ми котета — въздъхна Маншон.

— Ти си миличък! — сопна му се Полуобувка. — Тези котки са ужасно мърляви!

— Точно така — съгласи се Маншон. — Именно това исках да кажа. Но сега съм развълнуван, а в такъв момент обърквам думите, които започват с буквата „м“.

— Да се надяваме, че някой ден няма да объркаш името си. Нали и то започва с „м“ — промърмори под нос Полуобувка и прехвърли лошото си настроение на котките. — Пет! Пет, марш оттук! Пет!

Сега другата котка помръдна опашка.

— Котките махат с опашки, само когато започват да се сърдят — предупреди Мъхеста брада. — Не си струва да ги разлютим.

— Нима считаш, че аз не мога да се разлютя? — кипна Полуобувка. — През цялото време съм страшно сърдит, но си нямам опашка да я размахам. Само шавам с пръстите на краката си.

— Ти въртиш тия пръсти по всяко време — засмя се Маншон. — Не само когато си ядосан.

— Може и така да е — отвърна Полуобувка. — Но когато съм сърдит, въртя пръстите на краката си от гняв. Според мен разликата е голяма — дали шаваш с пръсти от яд или от весело настроение.

— Разбира се, че е така — не възрази Мъхеста брада. — Но котките не се съобразяват с това дали си сърдит и сега не помръдват от мястото си.

— Тия тук трябва да са на пост — предположи Мъхеста брада. — Оставили са ги на стража, за да не попречат някои неканени гости.

— Няма спасение — изпъшка Полуобувка. — Казах ви още при онзи пътен знак, че най-добре ще е да се върнем. Но чува ли ме някой, а?

— Съществува една възможност да премахнем котешкия страж — обади се Мъхеста брада. — В природата нито едно същество не

може да устои на човешкия поглед. Вглеждаш ли се остро и продължително в очите на което и да било животно, то непременно ще извие глава и ще предпочете да избяга веднага.

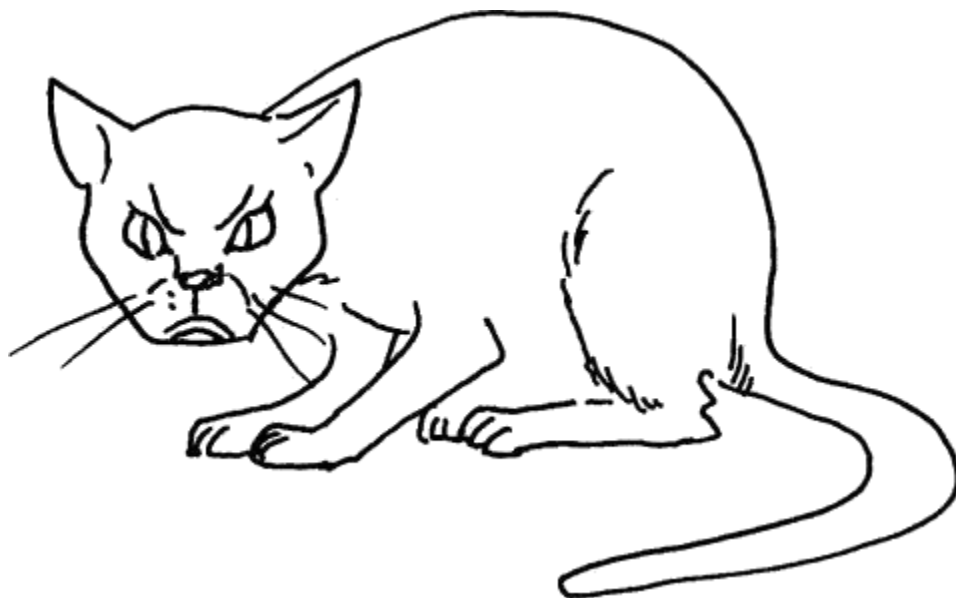
— Както разбирам, съветваш ни да погледнем котешките стражи право в очите — пошегува се Маншон.

Той се наведе напред, опря нос в стъклото и втренчи поглед в очите на котката, застанала по-наблизо. Мъхеста брада избра за жертва другата, изправила се по-далече и последва примера на Маншон. А Полуобувка се опита да гледа с едното око първата котка, а с другото — втората.

Не измина дори минута и котките станаха неспокойни. Току измяукваха или безцелно въртяха глави. Сякаш се притесниха от нещо. И тогава... внезапно скочиха на крака. Едната се близна веднъж-дваж, другата се изви на дъга. Повече и не погледнаха към автомобила. Тръгнаха по пътя напред и скоро се изгубиха между дърветата.

— Много поучителен случай — обади се Мъхеста брада. — Дори и дребосъчета като нас са по-висши същества от всяко четириногло, защото притежаваме сила на духа.

— Наистина сме по-силните духом! — съгласи се Полуобувка. Маншон побърза да даде газ.

КАПАНЪТ

От мястото на котешкия страж до лагера им на полянката не беше далече. Смелчаците завиха по вече познатия им горски път и скоро се озоваха на мястото, където пренощуваха.

— Тук наистина е красиво и спокойно — рече Маншон, когато слязоха от колата. — Все по-добре започвам да разбирам защо Мъхеста брада обича природата. Сред нейното спокойствие и доброжелателност дори и тревогите се понасят по-леко.

— Да, да — потвърди Полуобувка. — Тук наистина е много хубаво. Лекият ветрец приятелски роши косите, а птиците те приветстват с ликуващи трели.

Той се протегна с удоволствие, после откъсна едно цвете и с интерес го поднесе към носа си, за да го помирише.

Мъхеста брада се обърна към Полуобувка и попита:

— Наистина ли птиците пеят?

Полуобувка се наклони да отвърне нещо, но внезапно остана смаян.

— Чуваш ли птича песен, Полуобувка? — повтори въпроса си Мъхеста брада, а лицето му ставаше сериозно и мрачно.

— Но как така? — все повече се объркваше Полуобувка. — Колкото и да се вслушваш, нищо не се чува!

— Какво означава това? — недоумяваше и Маншон. — Нито глас!

— Не е трудно да се обясни мълчанието на птиците — каза Мъхеста брада. — Не пеят, защото котките са нападнали гнездата им. Едва сега разбирам колко лекомислено постъпихме. За нищо на света не биваше да оставяме котките в гората. Ние сме виновни за голямото нещастие, сполетяло птиците.

— Ненавиждам котките — разпали се Полуобувка. — Мразя ги!

— За съжаление от такава ненавист няма никаква полза — продължи Мъхеста брада. — Налага се да действаме. Ако нямате нищо против, ще търсим котешката орда. А самият Алберт ще хванем тук, на полянката. Но котките не налитат на неподвижна стръв.

— За какво намекваш? — застана нащрек Полуобувка.

— Разбира се, че за твоето мишле — обясни Мъхеста брада.

— Щом ще правим капан, трябва ни примамка. Мишлето ще свърши добра работа. Или считаш, че Алберт ще се хване сам на капана заради милите ти очички?

— Съгласен съм — каза Полуобувка и се умърлуши. — Но си мисля, че моето мишле и без това страшно се напати.

Мъхеста брада смръщи дълбоко вежди, но не отвърна нито дума. А и какво би могъл да каже? Мишлето на Полуобувка наистина доста преживя с тях.

— Е, няма как! — намеси се и Маншон. — Много добре знаем колко силно обича играчката си Полуобувка. Може би ще се намери нещо друго, с което да примамим Алберт. Предлагам ние двамата с Мъхеста брада да се заловим с майсторенето на капана, а Полуобувка да потърси нещо за стръв.

— Това ми харесва повече — облекчено въздъхна Полуобувка. — Все ще се намери нещо в гората.

Макар Мъхеста брада да изпита угризения, че е тъй безчувствен към една играчка, заръча на Полуобувка с много строг глас:

— И не забравяй, че примамката се подбира с майсторство и старание. Без добра стръв изобщо не се мяркай насам!

— Знам, знам — промърмори Полуобувка.

От дете не понасяше да го поучават. Затова побърза да се отдалечи, преди Мъхеста брада да добави още нещо.

Когато не след дълго Полуобувка се изгуби измежду дърветата в гората, Маншон смутено погледна към Мъхеста брада и сведе очи към земята.

— Честно казано, никога в живота си не съм правил капан — тихо каза той. — Просто не съм имал възможност, цялото ми време отиваше за писане на писма.

Мъхеста брада се усмихна и отвърна:

— Все някога се случва да направиш нещо за първи път в живота си. И аз не съм кой знае какъв майстор, но когато бродех из гората, понякога съм виждал капаните за дивите животни. Право да си кажа, те винаги са ми били неприятни. Не е красиво да подмамиш някого и да го хванеш в капана. Но за съжаление сега ние нямаме друг избор. И

доколкото разбирам от тази работа, за да направим капан, не ни трябва нищо друго, освен лопата и брадва.

За щастие в автофургона се намери и едното, и другото. Маншон си служеше с лопатата, когато се налагаше да измъква колата от калта или дълбокия сняг, а с брадвата си проправяше път из гората.

Двамата се заловиха за работа. Мъхеста брада грабна лопатата и започна да копае яма по средата на полянката, а Маншон взе брадвата и навлезе в гората да насече по-дълги и по-гъсти елхови клонки.

Работата им не беше лесна. Земята — твърда, клоните — жилави. Мъхеста брада често удряше на камък, а брадвата на Маншон се извиваше встрани, сякаш се канеше да го перне със злост.

— По-трудно е да направиш капан, отколкото някой да се хване в него — оплака се Маншон.

— Работата се бои от майстора си — изпръхтя в отговор Мъхеста брада. — Дано само Полуобувка намери примамка.

Той не познава навиците на котките, току-виж донесъл дъждовен червей или нещо друго.

Стараеха се с всички сили, но работата не спореше.

— Целият се изпотих — обади се Маншон. — Без дъх останах от тази горещина!

— Явно работата стопля по-добре от всякакъв маншон — мъдро каза Мъхеста брада. — Но какво да се прави, щом името ти не разрешава да смъкнеш дрехата си от гърба.

Продължаваха да работят. Задъхваха се, едва се държаха на краката си, но съвестно се трудеха. Накрая усилията им бяха възнаградени — Мъхеста брада изкопа дълбока яма, а Маншон домъкна цял наръч от дъхави елхови клонки. Оставаше им само да покрият ямата с тях и капанът щеше да бъде готов.

— Ха, така! — доволен огледа работата Мъхеста брада. — Достатъчно е Алберт само да се появи насам, и хайде в клопката!

— Само дето още си нямаме примамка — загрижи се Маншон. — Къде ли се дяна Полуобувка?

След около два часа на полянката иззад рошавите лескови храсти се показва Полуобувка. Навел глава, той бавно приближи и с отчаяние се загледа в капана.

— Намери ли стръв? — попита Маншон.

Полуобувка въздъхна и отговори:

— Нито една птича песен. Нито наблизо, нито надалеч са останали никакви птици. Гората сякаш е замряла.

— Ами примамката? — нетърпеливо го прекъсна Мъхеста брада. — Какво ще правим сега? Ако не се лъжа, това беше твоя грижа, нали?

Полуобувка пхна ръка в пазвата си.

— Моля!

И измъкна мишлето си. Подаде го на Мъхеста брада.

— Как? — смая се той. — Но това е...

— Това е моето мишле — потвърди Полуобувка. — Давам ти го за примамка в името на птичите песни.

Мъхеста брада с нежност пое играчката на Полуобувка и внимателно я сложи върху елховите клонки.

— В името на птичите песни — повтори Полуобувка. — В името на птичите песни моето любимо мишле е готово на всякаква саможертва.

— Много ти благодарим — отвърна Мъхеста брада. — Ти си великолепен, чудесен, великодушен дребосък!

И той тайно изтри бликналата в ъгълчето на окото му сълза.

Сега, когато и примамката беше намерена, Маншон и Мъхеста брада се почувстваха неистово уморени.

— Днес се потрудохме достатъчно — бавно каза Мъхеста брада.
— Слънцето вече залязва, а от това копане съвсем останах без кръст!

— От тая брадва съм като с отсечени ръце — оплака се и Маншон. — Даже пръстите си вече не мога да помръдна.

— С пръстите на ръцете съм горе-долу добре — каза Полуобувка, — но пръстите на краката ми... Природата има една неприятна особеност: стъпваш ли полуобут, набождаш се на какво ли не!

Смелчаците решиха незабавно да си легнат. Хапнаха на две на три и въпреки че слънцето беше все още високо, опънаха се да спят. Мъхеста брада се отпусна по гръб и веднага се унесе. Маншон и Полуобувка се настаниха в колата и съвсем скоро оттам се дочу задружното им хъркане, като че ли някой беше забравил да изключи мотора на автомобила.

ПТИЧЕТО ГНЕЗДО

Тримата приятели спаха дълбоко и непробудно през цялата нощ. Сънят им не бе смутен нито от лунната светлина, нито от гласовете на горските обитатели. Палавите слънчеви лъчи вече огряваха полянката, когато Мъхеста брада пръв отвори очи. Той не се събуди от слънчевия блясък, а от чувството, че с брадата му става нещо. Естествено, трябваше веднага да се срещне. Тъкмо вдигна ръка, но веднага стреснат я отпусна, разтреперен от уплаха. От брадата му изхвъркна птичка. Мъничка, със светла окраска. Тя не отлетя надалече, а кацна в шумака на един клон. Застоя се и тъжно се загледа в Мъхеста брада.

Той не разбра каква е тая работа. Остана да лежи неподвижно на мястото си, за да не изплаши птичето и обмисляше случилото се. В същия миг отново усети, че в брадата му нещо не е както трябва. Макар че птичката беше отлетяла, шумоленето се чу пак.

Мъхеста брада предпазливо вдигна глава и се втрени в брадата си. Картината, която се откри пред очите му, неволно предизвика усмивка — тъкмо в средата на мъха приятно се виеше птиче гнездо с пет пъстри яйчица. Мъхеста брада отпусна глава назад и се опита да остане съвсем неподвижен, за да не изплаши майката. Това помогна. След малко птичката се върна в гнездото и спокойно се настани да мъти.

За съжаление не се свърши само с това. Вратата на автомобила се отвори и като си бърбреха весело, оттам изскочиха Полуобувка и Маншон.

— Алберт не се е хванал в капана — високо каза Маншон, докато гледаше разочарован към капана.

Но Полуобувка изглеждаше зарадван:

— Мъхеста брада беше прав — котките не налитат на неподвижна стръв! Когато влачехме мишлето след автомобила, работата беше друга. А така сред клоните никой няма да го забележи.

— Предполагам, че си прав — отвърна Маншон. — Очевидно тази играчка привлича вниманието с това, че се движи. Нали за това са й сложили и колелцата.

Мъхеста брада напразно правеше знаци с очи на приятелите си да престанат с тия приказки, за да не изплашат птичето в брадата му. Но никаква полза — Полуобувка и Маншон просто не разбираха защо Мъхеста брада се мръщи насреща им.

— Преди всичко играчката ми не мирише на мишка — поде отново Полуобувка. — В света на животните миризмата играе важна роля.

— Изобщо не ми е идвало наум — призна си Маншон.

Разтревожен, Мъхеста брада не се сдържа и гневно изхриптя:

— А да ти е идвало наум, че не се вдига врява край птиче, което мъти? Колко сте безчувствени и двамата.

Едва сега Маншон и Полуобувка зърнаха гнездото в брадата му и се заковаха като гръмнати.

— Олеле, майчице! — ахна Маншон, но този път съвсем тихичко. — Какво означава това?

— Няма нищо за чудене — промърмори Мъхеста брада. — Птичето се бои от котките и заедно с гнездото си сега се крие в моята брада.

— Отвратителни котки! — с ярост каза Полуобувка. — Трябва да ги открием и да им дадем да се разберат.

Маншон кимна и отсече:

— Налага се да действаме. За съжаление това гнездо ще обърка работата. Къде ще го дяваме сега?

Мъхеста брада отново ги изуми:

— Гнездото ще си остане там, където е. Засега ще я карате без мен, не мога да се помръдна оттук. Преди всичко трябва пиленцата да се излюпят по живо по здраво, а после ще му мислим.

— Тъй, тъй — поклати глава Полуобувка. — Може би смяташ, че докато ти се излежаваш да мътиш пиленца, ние с Маншон ще оправим целия свят. По-добре да измайсторим носилка и да те вземем със себе си.

— Ще ѝ сложим колелца — разпали се Маншон. — Като я закачим зад автомобила, ще стане истинско ремарке. Колелцата ще вземем от мишлето.

Увлечен в мислите си, Маншон неволно повиши глас. Птичето пак се изплаши и литна в шумака.

— Виждате ли — каза Мъхеста брада. — Птичето се бои дори от по-висок глас, за каква носилка да говорим. Когато птичето мъти, не понася никакъв транспорт. Мътенето изисква тишина и спокойствие, защото майката трябва да се съсредоточи.

На Полуобувка не му хареса идеята за колелцата на неговото мишле. Затова набързо се предаде:

— Чудесно! В края на краищата нека Мъхеста брада остане тук, щом мътенето на яйца толкова го радва. Но ние с Маншон незабавно трябва да се отправим на път.

Маншон кимна:

— Несъмнено — поде той. — Трябва да открием къде се намират котките и то преди да са подивели съвсем.

И без да губи време, Маншон се отправи към автомобила.

Полуобувка го последва, но изведнъж свърна назад и грабна мишлето си от клоните върху капана.

— Нима ще оставиш клопката без примамка? — изплаши се Мъхеста брада. — И целият ни вчерашен труд и старание да отидат на вятъра?

Той щеше да попречи на Полуобувка да злосторничи дори със сила, но заради птичето гнездо това сега беше невъзможно. Полуобувка прекрасно разбираше положението и се ухили напук.

— Не се безпокой — рече той, докато пъхаше мишлето в пазвата си. — Не се знае за какво още може да ни потрябва този капан.

И само след миг той вече беше до Маншон в колата. Моторът заработи и фургонът напусна полянката. Откъм гората известно време се дочуваше боботене, после всичко затихна и наоколо настъпи пълна тишина.

Птичката безстрашно се завърна в гнездото си и се сгуши неподвижно в него. Също тъй неподвижно лежеше и Мъхеста брада. Той гледаше как самотни сребристи облаци бавно се носят по широкия небосвод и постепенно променят очертанията си. И какво друго му оставаше, освен да наблюдава небето. В това положение мислите му бяха от странни, по-странни. Ако в брадата ти има птиче гнездо, не е толкова лесно да си намериш развлечение. Просто лежиш и се взираш в небето над теб. И това е всичко, което можеш да сториш — щеш не щеш, ще трябва да се примириш.

Колкото повече Мъхеста брада следеше движението на облаците, толкова повече кой знае защо те му напомняха за котките. Накрая всички облаци му заприличаха на бели котки — някои свити, други позадрямали, трети — извити на дъга. А един облак съвсем като котка влачеше дълга рошава опашка.

Мъхеста брада въздъхна и притвори очи. Никак не му се щеше тъкмо сега да мисли за котките. Грижите му и без друго бяха предостатъчни. Наболяваше го кръстът например.

А струпаните по небето котки не плашеха птичето в брадата му. Всъщност то изобщо не им обръщаше внимание, заето с мътенето на яйцата. Беше майката, както вече се увери Мъхеста брада. По-късно се появи и бащата, който носеше храна.

За Мъхеста брада всичко това беше добре дошло. В последно време доста се беше отдалечил от природата и затова сега следеше живота на двете птички с истинско удоволствие. Бащата идваше и отлиташе. Ще дойде насам и после веднага ще изчезне — кога с муха, кога с буболечка или червейче в клюна. Скоро свикна с Мъхеста брада и вече не се плашеше от него.

Но ето ти нова беда. Когато птичката отново долетя с нещо в човчицата си, Мъхеста брада неволно зяпна с уста. Гладът се обаждаше и от време на време му се струваше нетърпим. А и как иначе, щом от сутринта не беше сложил троха в устата си. Лекомислено остави приятелите си да отпътуват, без да ги помоли да му оставят нещо за ядене. Миналогодишните плодове из брадата му бяха изядени и Мъхеста брада загрижено мислеше, че до узряването на новите има още няколко седмици.

Бащата обаче разбра положението му. Следващия път, когато се върна с червейче, той протегна човчица към устата на Мъхеста брада.

Но Мъхеста брада бързо стисна устни и трогнато промълви:

— Благодаря ти. Разбирам, че ми желаеш доброто, но за съжаление не ям нито червеи, нито буболечки. Не искам да те обидя и за твоето добро настроение бих изял даже майски бръмбар. Но виждаш ли, все пак не мога! По-добре нахрани другарката си, за да бъде спокойна в брадата ми. Тогава и пиленцата ще се измътят по-скоро.

Трудно е да се отгатне дали птичето разбра нещо от приказките на Мъхеста брада, но във всеки случай подаде червейчето на майката и

отново се втурна за храна.

Мъхеста брада въздъхна, откъсна една тревичка и се опита да утоли глада си. Ползата не беше кой знае колко голяма.

Отново въздъхна и си помисли, че сам се улови на това хоро.

ПОЛУОБУВКА МЕЧТАЕ ЗА ПРАШКА

Автомобилът бавно навлизаше по тесния път по-дълбоко и по-дълбоко в гората. Маншон съсредоточено въртеше волана, загрижен да не налетят на някое дърво. Седнал до него, Полуобувка внимателно се оглеждаше наоколо. Погледът му обхождаше непрекъснато ту гъстите шумаци, ту високите върхари на дърветата, за да открие някакъв знак за присъствие на котките. Но нищо не се набиваше на очи. Наоколо цареше спокойствие. Само два хеликоптера кръжаха ниско над гората и нарушаваха тишината ѝ.

— Страшно ми харесват всякакви изследвания — подхвана Полуобувка. — Чудесно е, когато трябва да се проучва нещо.

В същия миг Маншон удари спирачките и закова автомобила.

— По пътя има следи — обясни той. — А следите дават прекрасна възможност за изследвания.

— Точно така — съгласи се Полуобувка. — Следите остават там, където е минал някой. Така е и с тези тук.

Слязоха от колата и взеха да се взират в следите по пясъка, които ясно личаха отдалеч.

— От котки са — обади се Маншон.

— И колко много! — възкликна Полуобувка. — Струва ми се, че са оставени от цяла котешка орда.

— Аз съм на същото мнение — замислено кимна Маншон. — При това следите са пресни.

— Всеки следотърсач, дори и съвсем неопитен, ще разбере, че котките са някъде наблизко — обясни Полуобувка.

Продължиха да разглеждат следите и скоро разбраха, че те идват откъм гората, след това водят по пътя, после пак свиват към гората, но вече от другата страна. Откриха няколко кичури козина и счупена черупка от яйце.

— Котките са се сбили заради яйцето — допусна Маншон.

— Сигурно са изгладнели и за това са страшно зли.

Двамата се Втурнаха В автомобила и отново поеха на път. Горският път ставаше все по-тесен и по-неравен, тъй че автомобилът

едва пъплеше напред.

— Би могъл да караш малко по-бързо — загрижи се Полуобувка.

— Невъзможно е — поклати глава Маншон. — Бързането по такъв път може да ни струва скъпо.

— Е, да — въздъхна Полуобувка. — Но ти се опитай да си представиш какво би станало, ако котките ни нападнат тъкмо сега.

Маншон запази спокойствие.

— Боя се, че те могат да ни нападнат и без да си го представяме — отвърна той. — Не си струва да пилеем сили и разум за това. По-интересно е да си мислим за нещата, които обикновено ни се случват в живота.

— Струва ми се, че днес ще ни се случи нещо много особено — сподели догадките си Полуобувка. — Имам такова предчувствие.

Маншон се нагани да утеши Полуобувка, но случайно метна поглед към страничното стъкло и в същия миг възкликна:

— Стучи се вече! Котките са след нас!

Полуобувка потрепери, скочи и се залепи на задното стъкло. Сега ясно видя прииждащата към тях котешка орда.

Котки, котки, котки... Какви ли нямаше там — черни и сиви, тъмносиви и сиво-черни, на черни и бели петна, на бели и черни петна, на ивици, от шарени по-шарени. Носеха се яростни и настървени към автомобила им. Предвождаше ги рошав жълт котарак, който се стори на Полуобувка още по-зъл и свиреп.

— Не виждам бяла котка между тях — обади се Маншон. — Алберт явно не е тук.

Полуобувка отвърна с треперещ гласец:

— Жалко, че нямаме никакво оръжие под ръка. Като дете имах прашка, но една крадлива сврака ми я задигна. С прашката си брулех ябълки и круши.

— Трябва да си бил добър стрелец — с уважение каза Маншон.

— Разбира се — кимна Полуобувка. — Ако не искаш да повредиш плода, трябва да го улучиш точно по дръжката. Ех, да ми беше прашката сега! Щях да им дам да се разберат на тия котки.

— По-добре виж какво има в хладилника — посъветва го Маншон. — Може би ще се намери нещо, с което да замеряш котките. Поне за малко да се избавим от тях!

Полуобувка отвори хладилника.

— Има само извара — каза той. — С нея никакви котки не можеш да прогониш.

Маншон се опита да увеличи скоростта, но не излезе нищо. Автомобилът се затресе и заподскача. Котките приближаваха. Прииждаха със съкрушително упорство и стръв. Всеки път, когато Полуобувка надникваше през задното стъкло, лицето му преbledняваше.

— Водачът им съвсем ни наближи — каза Маншон, който през цялото време не изпускаше от очи страничното огледало.

— Отвратителна сврака! — ядосваше се Полуобувка. — Вечната крадла! Да ми задигне тъкмо прашката!

Зъбите му тракаха.

— Студено ли ти е? — съчувствено попита Маншон. — Или те тресе?

— Не съм казал такова нещо — измърмори Полуобувка.

Маншон вдигна предупредително пръст, но веднага отпусна ръце на волана.

— Тогава не тракай със зъби — помоли той. — Из тези криволици на пътя лесно можеш да си прехапеш езика.

За щастие пътят по-нататък стана гладък и Маншон даде газ. След малко те вече започнаха да се отдалечават от котките.

По едно време Полуобувка попита:

— Ти извършвал ли си някога подвиг?

— За съжаление не съм — усмихна се Маншон. — Не съм създаден за подобно нещо. И как да извърша подвиг с тоя маншон на гърба?

— Разбирам — кимна Полуобувка. — Аз още от дете мечтая да извърша някакъв подвиг. Но не ми се удаде случай и ето сега, когато това е възможно, нямам прашка. А без нея...

Котките отново ги настигаха, защото хубавата част на пътя свърши и Маншон отново намали скоростта. Жълтият котарак беше изскочил на повече от десетина крачки пред другите.

— Погледни водача им — обади се Маншон. — От очите му изскачат огън и жупел!

Полуобувка отвърна:

— Ако прашката ми беше тук, други искри щяха да изскачат от зъркелите му!

Едва успя да издума това и жълтият котарак направи страхотен скок. В следващия миг той се стовари върху покрива на автомобила.

— Помощ! — уплашено извика Полуобувка.

— Ще издраска покрива — загрижи се Маншон.

През тънката ламарина се чуваше злобното мяукане на котарака над главите им.

В този момент Маншон забеляза голям камък край пътя и мигновено го осени безумно смела мисъл.

— Дръж се здраво! — подвикна на Полуобувка той.

Дясното предно колело врхлетя върху камъка, автомобилът подскочи във въздуха, тъй че тенджерите и разните му там кухненски прибори дръннаха и в следващия миг стъпи на равното. Разбира се, котаракът не успя да се задържи върху гладката ламарина на покрива и тупна долу.

Полуобувка погледна през задното стъкло.

— Не се и помръдна! — уведоми той.

Котките не се трогнаха от съдбата на своя водач. Продължиха преследването с предишния устрем, а мястото на загиналия зае черен като въглен котарак.

— Този е още по-кръвожаден — увеси нос Полуобувка. — Ако имах прашка, щях да го замеря с шишарка право в зиналата паст.

— Какво те вълнува толкова страховитата му муцуна? — заинтересува се Маншон.

— Не повече, отколкото да му запратя една шишарка право в нея — обясни Полуобувка. — И особено ако шишарката е по-голяма. Никога не ще успее да я изплюе!

Маншон остана смаян.

— Излиза, че ти наистина владееш изкуството да стреляш с прашка до съвършенство — зачуди се той.

— Тънка работа е това — кимна Полуобувка. — Помисли си колко е сложно да уцелиш ябълка или круша, но тъкмо по дръжката й. Проклетата сврака!

Полуобувка искаше да добави още нещо, но внезапно млъкна, защото се случи нещо невероятно. Когато автомобилът изскочи от поредния завой, гората свърши. Нито едно дърво, само блеснала водна шир. Езеро! Пред тях вода, а зад гърба им — озверените котки! Пътят продължаваше покрай самата вода и нямаше къде да обърнат.

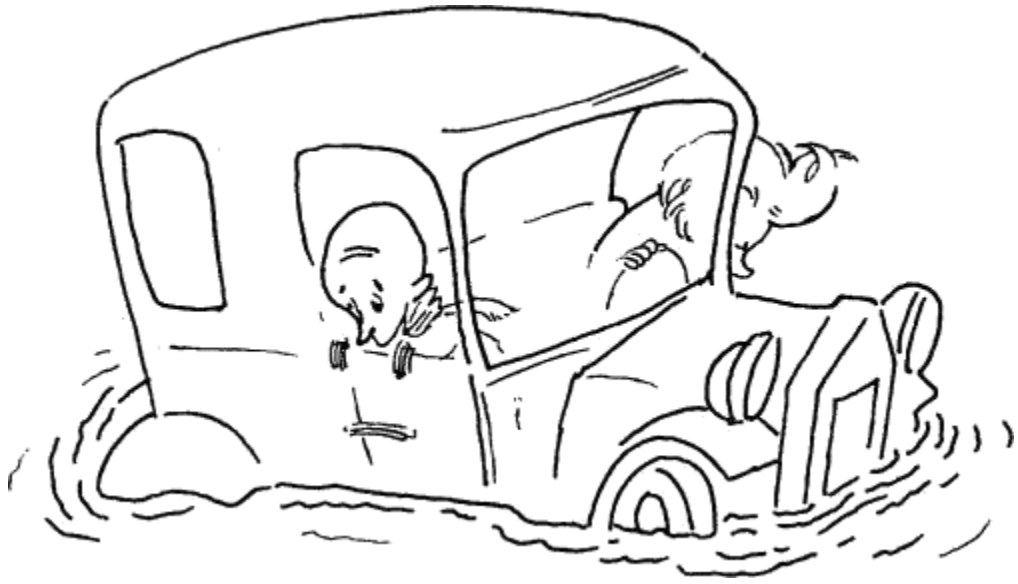
Полуобувка пак затрака със зъби.

— Какво ще правим сега? — прошепна той и притвори очи.

Нямаше време за размисъл.

— Котките се боят от водата — кратко отсече Маншон и натисна педала на газта.

С невероятна скорост автомобилът главоломно полетя към езерото.

ПОДВИГЪТ

Автомобилът навлезе в езерото на около двайсетина крачки от брега. Някъде напред се виждаше обрасло с гора островче, но не можеха да се доберат дотам. Водата ставаше по-дълбока и вече достигаше до стъклата. На брега дебнеха котките и за връщане назад и дума не можеше да става.

— Умееш ли да плуваш? — обади се Полуобувка.

— Не знам — смути се Маншон. — Не ми се е случвало да опитвам. Винаги съм смятал, че маншонът не е особено удобен бански костюм и ако се появя с него на плажа, ще направя неотразимо впечатление.

— Струва ми се, че те разбирам — кимна Полуобувка. — И аз не съм кой знае какъв плувец. Направил съм воден скок един-единствен път в живота си, когато по неволя паднах в кладенец. Още като дете.

— Следователно най-добре ще е да си стоим в колата — умно заключи Маншон.

— Така си е — съгласи се Полуобувка. — Пък и като си нямам прашка... Какво чудо щеше да е — седиш си в колата и стреляш на воля по котарациите!

— По-добре да си имаме по един спасителен пояс — поклати глава Маншон. — Казват, че с него можело дълго време да се задържиш над водата. Тъкмо щяхме лесно да стигнем до онова островче, дори без да можем да плуваме.

Но нямаше откъде да вземат спасителни пояси. На брега чакаха котките, настръхнали и зли. Изглежда напълно разбираха положението им. Разхождаха се високомерно и мяхаха към автомобила подигравателно ехидни погледи.

— Никога не съм бил враг на птици и животни — подхвана Полуобувка. — Но твърдо мога да кажа, че свраката е крадла, а котаракът — разбойник. Не се и учудвам, че действат заедно. Единият ти задига прашката, а другият — подло те преследва и гледа да те удави.

— Чак пък толкова! — рече Маншон. — Още не сме се издавили, я! Дори водата да навлезе в автомобила, главите ни ще стърчат навън и ще имаме достатъчно въздух.

— Въздух! — сопна му се Полуобувка. — Нищо и никакъв въздух! Нима може да се живее само от въздуха? Гладната смърт е пострашна и от удавянето! Ние непременно ще изпукаме от глад, ако останем за дълго тука!

Маншон запази хладнокръвие.

— И за глада е още рано — уверено възрази той. — Нали сам каза, че в хладилника има извара. Ще си похапнем и може даже чай да си сварим. Във всеки случай не страдаме от липса на вода.

Щом чу за изварата, Полуобувка усети нетърпим глад и мислите за смъртта се изпариха от главата му.

— Още от сутринта не сме яли — оплака се той. — Бучка-две извара ще ни дойдат добре.

Маншон също усети глад и каза:

— Да похапнем! Пълният стомах е по-мъдър от сутринта.

— Какво? — зачуди се Полуобувка. — Що за мъдрост е това?

— Моля за извинение — смутено се усмихна Маншон. — В особено положение неволно обърквам пословици и поговорки.

За да прикрие смущението си, той се зае да приготвя закуската — смъкна стъклото на автомобила, напълни тенджерата с бистра езерна вода и взе нагревателя, за да свари чая.

— Един въпрос — обади се Полуобувка. — Как ще направим сега чая? Нали нагревателят работи, когато автомобилът е в движение?

— Така е — кимна Маншон и отново пламна от смущение. — Съвсем бях забравил. Ще трябва да покарам автомобила.

— Чакай! — изплаши се Полуобувка. — Нататък е дълбоко!

Но Маншон остана спокоен. Даде заден ход, после направи завой и много бавно подкара покрай брега. За щастие дъното на езерото беше равно и нищо не пречеше на движението на колата.

Полуобувка скоро се успокои и постави нагревателя в тенджерата.

— Може и да се избавим от котките — с надежда каза той.

— Ще обиколим езерото и ще излезем на другия бряг.

Но котките забелязаха маневрата на Маншон и последваха автомобила по брега. Стана ясно, че не е лесно да ги измамят.

Маншон се загледа в шетнята на Полуобувка и внезапно се сети за Мъхеста брада.

— Навярно и нашият мил приятел сега е жаден и гладен — въздъхна той. — С онова птиче гнездо не би се добрал дори до изворчето.

— Но поне е на твърда земя — каза Полуобувка. — По-добре да мътиш пиленца, отколкото да чакаш всеки миг кога ще те погълне дълбоката вода.

В този момент чаят завря и Маншон спря колата. Полуобувка сложи на масата извара и чаши. Но още преди да посегнат към тях, някакво бръмчене привлече вниманието им. То приближаваше и се чуваше все по-силно и по-силно.

— Хеликоптер — заслуша се Маншон и погледна през стъклото навън.

Обхванат от любопитство, Полуобувка също подаде нос — голям огненочервен хеликоптер кръжеше над езерото.

— Идва насам — викна той.

И наистина хеликоптерът се насочи право към тях. Скоро увисна над езерото, точно над главите им и започна да слиза надолу.

Маншон и Полуобувка подадоха глави навън.

— Интересуваме ги — обади се Маншон.

Хеликоптерът слизаше все по-ниско и по-ниско и изведнъж от него запускаха въжена стълбица, чийто край увисна точно до прозореца на автомобила.

— Охохо! — сети се Полуобувка. — Искат да ни спасят!

— Изглежда е така — кимна Маншон. — За съжаление не мога да се възползвам от тази възможност. В автомобила си аз съм като капитан на кораб, а капитанът не напуска поста си. Пък и с този маншон на гърба ми е трудно да се катеря по стълби, да не говорим за тази въжена стълбица, дето се люлее насам-натам. Да си вземем довиждане, скъпи приятелю! Поздравя Мъхеста брада от мен!

— Хммм! — измънка Полуобувка. — Нима допускаш, че съм такъв смелчага, който мисли само за собствената си кожа? И безсъвестно изоставя приятел в беда? Ако ти не дойдеш, оставам и аз! При това ми се струва, че от тази въжена стълбица бих направил още един скок във вода!

Маншон остана трогнат. Даде знак на хеликоптера да си заминава и се обърна към Полуобувка:

— Да изпием по този случай чаша чай!

Но Полуобувка остана втренчен в хеликоптера, който прибираше въжената стълбица и започна да се отдалечава. Накрая въздъхна от все сърце:

— Отлетя! — в гласа му прозвучаха мрачни нотки. — Замина си и ни остави на тая дива глутница. Пък и чаят ни изстина!

— Няма нищо — усмихна се Маншон. — Сложи нагревателя, пък аз ще покарам още малко.

Полуобувка посегна към нагревателя, но внезапно остана загледан в него, като размисляше нещо. За миг лицето му просветна:

— Скъпи Маншон — възторжено извика той. — Нали казваше, че от този нагревател може да кипне цяло езеро?

— И какво от това? — недоумяваше Маншон.

— Защо да не го направим? Горещата вода се изпарява, нали тъй? И ако ти не си се хвалил напусто с нагревателя си, можем още ей сега да изпарим езерото.

— Но защо? — видя се в чудо Маншон.

— Нима не разбираш? — настояваше Полуобувка. — Ако водата се изпари, спокойно ще излезем на отсрещния бряг.

Полуобувка излагаше плана си с такъв жар и плам, че Маншон също се запали по идеята.

— Поне можем да опитаме — отсече накрая той. — Стига да не се задушим и ние в горещата пара.

— Хайде сега и ти! — махна с ръка Полуобувка. — Лекарите препоръчват парната баня. Парата е още по-лековита от отварата от еленов мъх.

Маншон подкара колата, а Полуобувка спусна нагревателя през прозореца в езерото.

Измина час, после друг. Започна и третият.

— Забравихме да похапнем извара — наруши дългото мълчание Маншон.

— Пара! — извика в отговор Полуобувка.

— Наистина пара! — не вярваше на очите си Маншон.

След още половин час завря цялото езеро. Нивото на водата намаляваше просто пред очите им. Много скоро високо над тях висна

черен облак. Стана възможно по дъното на езерото да се пътува в която и да е посока.

— Давай към отсрещния бряг! — разпали се Полуобувка.

— Хубаво го рече — въздъхна Маншон. — Стига да знаех къде се намира другият бряг.

В гъстата мъгла от пара не се виждаше на повече от две крачки, а докато въртеше волана без посока, Маншон беше загубил ориентация.

— Спре ли изпарението, веднага ще рукне порой — предсказва Полуобувка. — Небето не може да удържи облак от парата на цяло езеро. Но преди това ще ни спипат котките, защото парата няма да ни скрива повече.

За съжаление предсказаното от Полуобувка се сбъдна много по-скоро, отколкото очакваха. Езерото напълно се изпари, димната завеса оредя и лъчите на залязващото слънце заляха всичко наоколо с искряща светлина. Маншон и Полуобувка с ужас съзряха как в тоя слънчев поток към тях се втурна подивялата котешка орда.

В същия миг автомобилът достигна островчето. До отсрещния бряг оставаше по-малко от половин езеро път.

— Напред! — развика се Полуобувка, а Маншон натисна педала на газта с усърдие, което никога не беше проявявал.

Пороят не закъснѣя. Водата с грохот падаше от небето в езерото. Покривът на автомобила гърмеше под тежките водни струи. Разярена водна стихия бушуваше наоколо.

— Напред! — не млъкваше Полуобувка. — Давай газ, или ще се издавим!

Автомобилът вече използваше на отсрещния бряг, а котките тъкмо стъпиха на островчето. Наистина последни мигове — водата се завръщаше в езерото с шеметна бързина.

— Май се спасихме, а? — много тихо попита Маншон и спря автомобила.

— Спасени сме! — също тъй шепнешком отвърна Полуобувка.

Излязоха от автомобила и залитайки от умора, двамата се прегърнаха под водните струи.

Дъждът спря също тъй внезапно, както беше започнал. Чак сега откъм островчето се чува сърцераздирателни котешки вопли.

— Котките останаха на острова! — възторжено извика Полуобувка. — Замъкнахме ги там, където няма да вредят никому. И

ти казвам, Маншон, ние извършихме истински подвиг!
Една птичка прелетя над тях и весело запя.

ОТНОВО НА ПОЛЯНКАТА

Сега съм тук — мислеше си Мъхеста брада, докато лежеше неподвижно. — Образно казано, аз съм като дърво, сред чиито клони птиците си вят гнезда. Но дървото е изправено, а аз трябва да лежа. Освен това дървото засмуква с корените си живителни сокове от почвата, а аз нямам корени, за да разквася устни с глътка вода.

От дългото лежане все повече го наболяваше кръстът. Поне един-единствен път да можеше да се протегне, но не биваше да го прави, защото и най-малкото движение щеше да изплаши майката.

Мъхеста брада отчаяно си мислеше: „В името на какво съм длъжен да търпя всичко това?“

Като в отговор на своя въпрос, изведнъж дочу слаб пукот.

Мъхеста брада стреснат повдигна глава.

— Пиу-пиу-пиу! — разнесе се из брадата му тъничко гласче.

Първото пиленце се беше излюпило.

— Добре дошло, мъничкото ми! — прошепна трогнат Мъхеста брада. — Добре дошло в този голям и толкова сложен свят!

Забрави и глад, и жажда, болката в кръста и всички други неприятности. Почувства се истински баща.

Чу се нов пукот. Писукане. Още едно пиленце. Излюпиха се третото, четвъртото, петото. Пет крехки нови живота.

Майката пъргаво скочи в края на гнездото и се зае да изхвърля празните черупки. Изглеждаше доволна и горда с рожбите си. Сега и Мъхеста брада ги видя добре. Петте пухкави топчета изведнъж зяпнаха с малките си човчици.

— Мънички мои! — заговори Мъхеста брада. — Мои скъпи! Излюпихте се най-после. Дойдохте да вземете своя дял от най-голямото чудо, наречено живот. Но съм длъжен веднага да кажа, че идвате на тоя свят в много тежък момент. Поздравиха ли ви радостните, ликуващи трели на птиците? Не, златните ми рожби, замлъкнали са птичите песни. Нима вашата майчица ви излюпи високо в клоните на дърветата, сред приятния шепот на листата? Не, тя стори това в моята брада. Защото гората я сполетя голяма беда. Както

сенчестите гъсталаци, тъй и прекрасните поляни с цветя са превзети от яростна банда котараци разбойници.

В същия миг се чу още един пукот, но по-различен от предишните и много по-силен.

— Какво означава това? — зачуди се Мъхеста брада. — В гнездото имаше само пет яйца. Точно пет и нито едно повече.

Този път след пукота не последва писукане. А и Мъхеста брада внезапно осъзна, че не идва откъм брадата му, а от гората. Така можеше да пука само изсърхнало клонче, настъпено от някого.

Мъхеста брада изви очи. В него се беше втренил огромен сив котарак.

„Леле, ами сега! — помисли си Мъхеста брада, когато се съвзе от първата уплаха. — Един от разбойниците се появи тук. Дебнел е кога ще се излюпят пиленцата и сега точи зъби да отнеме младия им живот.“

Поведението на котарака скоро показва, че опасенията на Мъхеста брада не са напразни. Снишил се доземи, той бавно и крадешком се приближаваше, както правят всички хищници, преди да нападнат.

Сега и майката забеляза опасността. С отчаян писък тя излетя от гнездото, но скоро се съвзе и се опита да подмами котарака, за да го отдалечи. Полуподскачайки, полулетейки, тя се отдалечаваше, като безпомощно влачеше едното си крило, сякаш беше счупено. За съжаление котаракът явно отгатна хитростта на майката и не се подведе. Метна един студен поглед към нея и продължи да се промъква към Мъхеста брада.

— Едва ли ще съумея да опазя пиленцата от този бандит — изплашено си помисли Мъхеста брада. — Костите ми съвсем се вдървиха от лежането, а от глад изгубих силата си.

Но нищо повече не можа да измисли, а и нямаше време за размисъл — котаракът се метна като мълния към него, зелените му очи

искряха от злост, а ноктите му се протегнаха напред към гнездото с пиленцата.

Мъхеста брада закри гнездото с двете си ръце и вдигна крак да отблъсне хищника назад. Повече от това не можеше да стори.

Но котаракът просто изчезна. Сякаш се разтвори във въздуха. Нямаше го и толкова.

— В земята ли потъна? — остана смаян Мъхеста брада.

В същия миг се разнесе жално мяукане, което идваше като че ли изпод земята.

— Улови се в капана! — досети се Мъхеста брада. — Малките са спасени!

Сърцето му се разтуптя както от преживяното вълнение, така и от неочакваната радост.

Майката тутакси се върна в гнездото и взе да утешава пиленцата си, като милваше всяко от тях с човчица.

— Спасени са! — повтори Мъхеста брада, докато неподвижен наблюдаваше тази сцена. — Какво щастие!

Изведнъж той се отпусна, изтощен до крайност. Дишането му се успокои, а очите му се затваряха сами. Още веднъж се усмихна щастливо и в същия миг заспа. Вече през съня си дочу как бащата долетя и радостно зачурулика, усети как двете птици грабнаха гнездото си и отлетяха с него. Мъхеста брада се унесе в сладък и дълбок сън. Разбуди се едва когато автомобилът на Маншон се появи на полянката и двамата му приятели изскочиха навън.

— Представете си само — засмя се Полуобувка. — Птиците заедно с гнездото си са отлетели нанякъде, а нашият мъдър Мъхеста брада все така непоколебимо се излежава на своя пост.

— Току-що съм задрямал — избоботи Мъхеста брада и пъргаво седна. — Какви са новините?

— Ние с Маншон извършихме подвиг — важно се похвали Полуобувка. — А какво става с теб?

— Нищо особено — скромно отвърна Мъхеста брада. — Но един як котарак направи лъвски скок и сега кротува в капана.

— В капана ли? — ахна Маншон.

— Ако не се лъжа — добави спокойно Мъхеста брада.

Той се надигна да стане и после тримата смелчаци се запътиха към капана. Измежду елховите клонки надничаше печална котешка

муцуна.

— Този разбойник искаше да пипне птичето гнездо, но за щастие капанът се изпречи на пътя му — обясни Мъхеста брада. — За съжаление този котарак не е бял, ами сив. Научихте ли нещо за Алберт?

Маншон поклати глава.

— Ние също не видяхме нито един бял котарак — рече той и отвори дума надълго и нашироко какво бяха препатили двамата с Полуобувка.

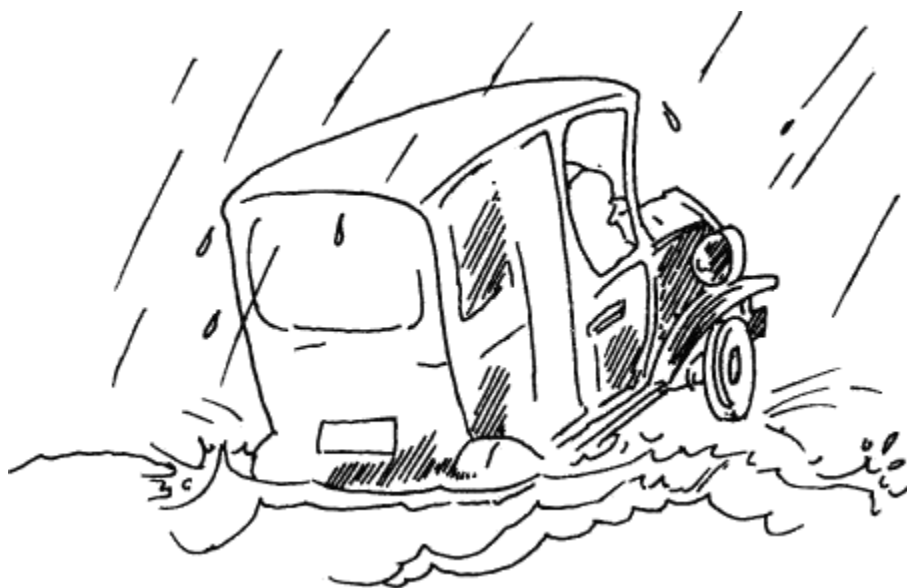
— Боя се, че Алберт изобщо не е в гората — разтревожи се Мъхеста брада. — Ако наоколо беше останал поне един котарак, птиците нямаше да посмеят да отнесат гнездото си от брадата ми. Бащата навярно е прелетял над цялата гора и е узнал, че вече няма опасност.

— Ще занесем на старата жена този, макар и сив котарак. И без друго той единствен се хвана в капана — отсече Полуобувка. — Всъщност и този хубавец има панделка на вратлето. Е, не е синя, ами нещо като сиво-кафява, но...

— Вижда се, че не ни остава нищо друго — кимна и Маншон. — Щом няма откъде да вземем бял котарак, и сивият може да утеши една възрастна жена.

— Тъй да бъде — съгласи се и Мъхеста брада. — Но нека хапнем нещо и да си починем. Според мен утрото е най-доброто време, за да се отправим на път.

Маншон и Полуобувка не възразиха.

МАНШОН СЪЧИНЯВА СТИХОВЕ

На следващата сутрин, едва отворил очи Мъхеста брада се втурна към автомобила и се развика: — Събудете се! Събудете се! Спомнете си за пирожките и за какаото!

Не беше много сигурно, че възрастната жена щеше да им приготи пирожки и да им свари какао заради сивия котарак, защото в писмото си тя ги молеше да ѝ върнат Алберт. Но поне се надяваха, защото още снощи излапаха до последната троха изварата от хладилника.

Полуобувка откrehна вратата на автомобила и като триеше сънените си очи, попита:

— Къде е Маншон?

— Маншон ли? — зачуди се Мъхеста брада. — Не спа ли при теб в колата?

— Снощи си легна, както винаги — обясни Полуобувка. — Но сега го няма.

— Нищо не разбирам — измърмори Мъхеста брада.

Двамата се умълчаха озадачени.

В настъпилата тишина дочуха хлипания, които идваха откъм гората, някъде съвсем наблизко. Нима Маншон плачеше там?

— Маншон! — провикна се с все сила Полуобувка. — Къде си, Маншон?

Плачът секна. Отново тишина. Но после на пресекулки се чу печалният гласец на Маншон:

— Аз съм... тук! Аз съм... тъй... са-мо-тен...

— Самотен бил! — разбра Мъхеста брада.

— Вчера с него извършихме истински подвиг, а сега защо е ревнол като сополанко — недоумяваше Полуобувка.

Мъхеста брада допълни:

— Излиза, че наистина е противоречив характер.

Запромъкнаха се натам откъдето идваше гласът на Маншон и скоро намериха своя приятел сгушен под един храст. Бузите му бяха мокри от сълзите, а в ръцете си държеше куп писма.

— Какво правиш? — съчувствено попита Мъхеста брада.

Маншон пак избухна в плач:

— Аз съм тъй самотен! Чета тия писма. Не съм стигнал още до последното.

— Ах, значи си сам на света! — разгневи се Полуобувка. — А ние с Мъхеста брада? Да не би случайно да не сме твои другари и мили приятели? Или какво? Сам си въобразяваш това. Не разбирам защо се чувстваш самотен.

— Моля за извинение — отвърна Маншон и направи опит да се съвземе. — Вие сте ми приятели, това от само себе си се разбира. Какви глупости измислям, но то е под влияние на тия писма.

— Какво толкова си написал там, че тъй да се изкараш от релси? — зачуди се Мъхеста брада.

— Чуйте сами — въздъхна Маншон. — Може би тогава ще ме разбере по-добре.

И той зачете на глас първото попаднало му писмо:

„Драги Маншон! Бедният ми малчуган! Едва ли ще се досетиш колко съм нещастен аз, който търся път към теб с тия редове! Аз съм тъй самотен, тъй страшно самотен върху огромното земно кълбо. И няма кому да протегна ръка! Ти знаеш, скъпи Маншон, че си нямам нито един приятел...”

Но не успя да продължи. Гласът му секна и Маншон пак се заля в сълзи.

— Защо се разстройваш с тия писма? — въздъхна Мъхеста брада. — Какъв смисъл има?

— Няма смисъл — хлипаше Маншон. — Просто съм свикнал да си пиша писма и после да ги получавам.

— От този глуповат навик ние във всеки случай ще те отучим! — обади се с леден глас Полуобувка. — И повече никакви писма! Ако пък толкова не можеш без писане, съчинявай стихове! Моля те! Ще ни ги четеш вечер край огъня. Вярвам, че и Мъхеста брада с удоволствие ще слуша твоите стихове.

— Обичам стиховете за природата — насърчи ги Мъхеста брада.

Сълзите на Маншон пресъхнаха.

— Благодаря ви, приятели! — възкликна просиял Маншон. — От днес нататък вече няма да пиша никакви писма, честна дума! Ще съчинявам стихове, докато името ми е Маншон, а не Ръкавица! Стихове, бликнали от сладка мъка и тъга!

— Все още предпочитам вкусни пирожки и топло какао — напомни им Мъхеста брада. — Най-важното е да занесем котарака на старата жена, а после Маншон нека си пише стиховете, колкото му душа иска.

Върнаха се на полянката и се спряха при капана.

— Котаракът изглежда спи — каза Маншон и надникна между клоните.

Мъхеста брада приклекна до него.

— Този див звяр съвсем се е кротнал — отбеляза той.

Полуобувка поразлюля клонките около капана, но котаракът не му обърна никакво внимание. Лежеше, сложил глава върху лапите си и дори не помръдна с опашка.

— От мързеливо, по-мързеливо същество — рече Полуобувка. — Би могъл да ни погледне поне от учтивост.

— Но когато ме нападна, съвсем не приличаше на мързеливец — усмихна се Мъхеста брада.

Полуобувка сви рамене:

— Иди, че ги разбери тия котки! Може би сега не помръдва, защото с попадането си в капана е изпитал сладка болка и тъга.

— Точно така! — съгласи се с него Маншон. — Не забравяйте, че е изкарал цялата нощ в самота. Чувствам, че именно ние сме му задължени. Защо трябва да се отнасяме сурово и жестоко към един самотен затворник? Другите котки са заточени на острова, но поне са заедно.

— Именно поради това по-скоро да го предадем на грижите и любовта на онази добра жена. Ако не се каним да оставаме тук за вечни времена — запрепира се Мъхеста брада. — По-добре да помислим как да го измъкнем от капана.

— Сега да ми беше тук въжената стълбица от хеликоптера — разпали се Полуобувка. — Не се сетихме с Маншон да си отрежем от нея.

— Трудна работа е да уловиш котка с голи ръце — загрижи се и Мъхеста брада. — Нека Маншон докара колата по-наблизо. Ако изтървем котарака, не само онази жена ще остане без радост в старините си, но и ние ще се простим с вкусната закуска.

— Така е — съгласи се Полуобувка. — Ще използваме Маншон за въжена стълбица. Като на шега котаракът ще изтича по неговия маншон. Толкова е дебел, че Маншон няма и да усети ноктите му.

Маншон не се съгласи да бъде въжена стълбица, а просто докара автомобила съвсем близо до капана и отвори вратата.

Котаракът най-после вдигна глава. Изправи се, протегна се и се огледа. Съзря леглото през отворената врата и само след миг с един юнашки скок се намери в него.

— Браво! — провикна се Полуобувка.

Маншон бързо затвори, но явно нямаше нужда от това. Котаракът не възнамеряваше да бяга. През стъклото видяха как той спокойно се сви на кълбо в леглото и като замърка тихичко, отново се унесе в дрямка.

— Чудесно! — радваше се Мъхеста брада. — Котаракът инстинктивно разбра какво се иска от него. В света на животните инстинктът е нещо много важно.

— Излиза, че котаракът е страшно умен благодарение на инстинкта си — каза Маншон, доволен от развоя на събитията. — Надявам се да хареса на старата жена и да ѝ замени Алберт във всяко едно отношение.

Настаниха се в автомобила.

— А сега никакво спиране! Право в къщата на старата жена! — разпореди се Мъхеста брада.

Маншон запали мотора и кимна с глава:

— Трябва само да спрем до някакъв магазин и да купим салам за котарака.

*„Саламът е най-важната храна.
Да спасим котарака от глада!“*

— Няма и половин час, откак Маншон реши да пише стихове, а вече ги съчинява с рими — каза с уважение Полуобувка.

МЕДАЛИТЕ

Когато смелчаците заедно с котарака влязоха в кичестия двор на старата жена, бяха смаяни от реда и чистотата, които завариха там. Алеите бяха старателно изравнени, столовете и масичката в градината изглеждаха чудесно, боядисани съвсем наскоро с червена блажна боя. Нийде ни капчица мляко, ни ребена люспица. Жената забърза насреща им, а престилката ѝ светеше от чистота.

— Най-послед се завърнахте, мили мои — зарадва им се тя и пое котарака на ръце. — Какаото е вече почти готово, а пирожките ви чакат от сутринта.

Тримата приятели се спогледаха озадачени.

— Откъде узнахте, че идваме насам? — запита Маншон.

— Как тъй да не зная? — на свой ред се зачуди старата жена. — Радиото през цялото време предаваше за вас. От хеликоптера следяха всичките ви действия. Извършили сте подвиг, съобщиха го по радиото. Мисля, че можем да подредим масата тук, на чист въздух в градината.

И без да дочака отговор, тя се върна вкъщи, откъдето скоро излезе с чиста покривка и поднос, разшета се, а котаракът през цялото време я следваше по петите. Нареди масата. Какаото пускаше пара от кана с нарисувани цветя, голяма кръгла баница дъхаше аромат, тъй че Полуобувка вместо пръстите на краката си, вече нетърпеливо движеше ноздрите си.

Естествено, смелчаците не дочакаха втора покана, когато жената ги помоли да заемат местата си. Мълчаливо, но с неизразим възторг те похапваха от печивото и на едри глътки отпиваха от какаото.

— Надявам се, че и този котарак ще ви радва — обади се по едно време Маншон, когато позасити глада си.

— И още как! — засмя се старата жена. — Обичам си го моя Алберт още от времето, когато пристъпи прага на моя дом като мъничко, безпомощно котенце.

Маншон пребледня:

— Вие мислите, че...

— Точно тъй — пак го прекъсна тя. — Никога не е сторвал нищо лошо. Винаги е бил мил и скромен.

Полуобувка правеше знаци на Маншон да си мълчи, но той не се остави да му пречат.

— Поетът трябва да държи на истината — напомни той. — И в името на истината...

Този път го прекъсна не друг, а воят на пожарната команда, която приближаваше улицата, на която живееше старата жена. Изскърцаха спирачки, автомобилът спря и през портичката влезе началникът на пожарната команда от съседния град. Със сериозно и тържествено лице той пристъпи към смелчаците.

— Разрешете да ви наградя с медали за проявената храброст и изобретателност в борбата с котките — каза той. — Медалите изкова нашият най-добър златар, а върху тях е изобразена котка, за да се помни за какво ви е връчен. Желая ви по-нататъшни успехи и крепко здраве.

При тези думи той стисна здраво ръка на всеки от тях и им закачи по един медал на гърдите.

Смелчаците мълчаливо се поклониха.

— С това тържествената част завърши — свойски към тях се обърна началникът на пожарната команда. — Може би ще ви бъде полезен с още нещо?

— Имам една молба — веднага се обади старата жена. — Да окъпете моя Алберт със струя от маркуча. Така се е овъргалял из прахта в гората, че изглежда по-скоро сив, отколкото беличък.

— Най-лесната работа — засмя се началникът.

Отиде при автомобила и нареди нещо на пожарникарите. Веднага изтичаха двама от тях и развиха маркуча в градината. Отправиха струя вода към котарака и само след няколко мига козината му се белна чиста и пухкава.

— Чудесно! — провикна се Полуобувка.

— Наистина е Алберт! — смая се Маншон.

— Може би ще пийнете с приятелите си по чаша какао? — обърна се старата жена към началника на пожарната команда. — Днес е особен ден за мене!

— С най-голямо удоволствие — отвърна той и пожарникарите се настаняха на масата.

Кой знае защо Мъхеста брада стана неспокоен. Накрая се наведе към ухото на Маншон и прошепна:

— Да бяхме казали и ние нещо от своя страна!

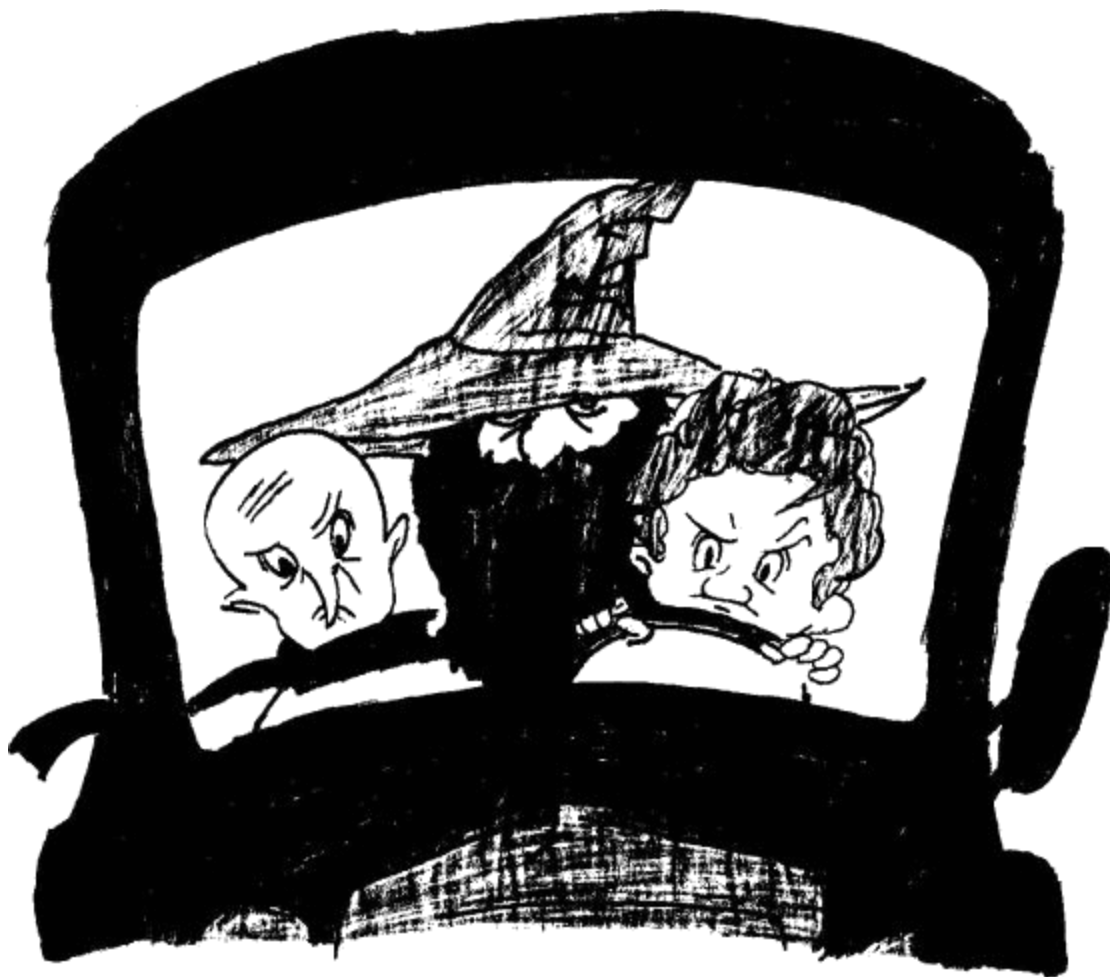
Маншон кимна. После стана и чукна с лъжичката по чашата с какао за тишина. Утихнаха.

Но Маншон беше твърде развълнуван и се побоя да не обърка нещо, затова каза само няколко простички и сърдечни думи:

— Всичко е хубаво, защото свърши добре!

КНИГА ВТОРА

РОДНИТЕ МЕСТА НА ПОЛУОБУВКА

Малкият червен автофургон на смелчаците спря точно там, където пътят се разделяше на две.

— Накъде да завием сега? — запита Маншон.

Полуобувка и Мъхеста брада се надвесиха през стъклото навън и се огледаха наоколо.

— Имаме две възможности — разсъждаваше Полуобувка.

— Затова е още по-трудно да решим накъде да поемем — добави Мъхеста брада. — По-просто е, когато има само една възможност.

Положението наистина се оказа твърде сложно за тях.

— Ще трябва да преценим както едната, така и другата страна на въпроса — каза Маншон, пусна волана и изключи мотора.

Разклонението вдясно се губеше в една гора, а пътят вляво водеше към някакво селище. Близко до него се извисяваше хълм, където погледът спираше върху живописните развалини на замък.

— Най-добре, разбира се, е в гората — замислено каза Мъхеста брада. — Усещам разгара на лятото по особения сърбеж в брадата. Това означава, че по горските полянки, дето са на завет, ягодите вече червенееят.

— Нямам нищо против ягодите — взе думата Маншон. — Но от друга страна красотата на тия развалини е просто пленителна. Вярвам, че освен тая прелест, те имат и историческа ценност, което ще трябва да проучим.

Полуобувка изглеждаше все по-развълнуван.

— Честно казано, моето естествено чувство е слабо развито — призна си той. — А и към историята не съм изпитвал досега никакъв интерес. Но във всеки случай тези развалини ми оказват въздействие.

— Какво въздействие? — запита Мъхеста брада.

Полуобувка сви рамене, изви очи към гората и рече:

— Гората ми оказва точно същото въздействие и мога само да ви кажа, че това въздействие е много особено.

Той отвори вратата на автомобила и излезе. Другите го последваха доста объркани.

— А това особено въздействие добро ли е или лошо? — полюбопитства Маншон.

Полуобувка не можеше точно да определи.

— Иди, че разбери! — отвърна той. — Едновременно ми е радостно и всъщност някак тъжно. Не знам що за въздействие е това, но във всеки случай здравата ме е обхванало.

Полуобувка унесено се взираше наоколо. Внезапно погледът му се закова край пътя до една локвичка.

— Погледнете! — прошепна той и посочи с ръка.

Маншон и Мъхеста брада обърнаха очи натам, накъдето им сочеше Полуобувка.

— Това са... Това са...

От вълнение на Маншон му секна дъхът. Усети слабост и изведнъж приседна до локвичката.

— Това са плъхове — обади се Мъхеста брада.

Да, това бяха плъхове. Хиляди плъхове се носеха към развалините на замъка. Те бързаха плътно един до друг и всеки носеше по нещо в зъбите си — хляб или кашкавал, парче плат или кожа, мръвка и кой знае още какво. В края на редиците някои от плъховете бяха легнали по гръб и стискаха в лапите си кокоши яйца, а другите ги теглеха за опашките.

— От грабеж се връщат — промърмори Полуобувка. — Що нещо са плячкосали.

За щастие плъховете не им обърнаха никакво внимание. Само един отправи остър, изпитателен поглед към колата.

— Имат умни очи — отбеляза Мъхеста брада.

Най-после и Маншон беше в състояние да продума:

— Няма нищо по-зловещо от злия гений.

Плъховете стигнаха до нивата, засята с ръж, и малко, по-малко се изгубиха в нея.

— Накъде ли са тръгнали? — зачуди се на глас Мъхеста брада. — И къде ли влачат плячката си?

— Сред развалините на замъка, разбира се — възкликна Полуобувка с грейнало лице. — Това са плъховете от моето детство, разбирате ли?

Мъхеста брада и Маншон обаче не разбраха нищо и озадачено извиха поглед към Полуобувка.

— Сега всичко ми е ясно — възторжено продължи Полуобувка. — Ох, скъпи приятели, ние сме попаднали по моите родни места. Колко често мислено съм бродил по пътеките на детството си, а сега най-после се озовах тук. Тук съм се родил и отраснал, тук играех и възмъжавах. Как не можах веднага да позная тези скъпи за мен места!

— Но усети някакво особено въздействие — напомни му Мъхеста брада.

— Да, да! — въодушевено възкликна Полуобувка. — Много силно въздействие. О, мое детство, златно детство! Как неусетно премина ти! О, детство мое, толкова близо и толкова далечно!

Маншон и Мъхеста брада стояха безмълвни. Не бяха чували Полуобувка да говори тъй развълнувано.

В това време плъховете до един изчезнаха в нивата с буйна ръж и над полето се възцари предишната тишина.

— И тъй значи, с какво ще се заемем сега? — попита Полуобувка.

— Ти навярно ще искаш да поразгледаш местата, по които е преминало детството ти.

— Ами плъховете? — изпадна в паника Маншон. — Чувствам как тези невиджани пълчища нарушиха душевното ми равновесие.

Мъхеста брада изпитателно се втренчи в него.

— Струва ми се, че те разбирам — рече той. — Плъховете наистина не са най-доброто украшение на природата. За щастие в нея съществуват чудесни средства за възвръщане на душевното равновесие. Твърде добро въздействие според мен оказва лечебният чай. Взема се една част кимион, две части листа от трилистник, три части корен от валериана и чайът е готов.

— Всичко това в твоята брада ли расте? — нерешително попита Маншон.

— Не, разбира се — засмя се Мъхеста брада. — Но защо тогава е тази гора наоколо?

— Правилно! — провикна се Полуобувка. — Хайде, към гората! О, небеса, колко отдавна не съм бил в гората на своето детство!

Влязоха в автомобила.

— Ами плъховете? — пак се сети за страшното Маншон.

— Не се бой от тях — успокои приятеля си Полуобувка. — След такъв грабеж те дълго време няма да си покажат носа изпод

развалините. Тъй беше през детството ми, сигурен съм, че и сега ще бъде пак така.

Маншон запали мотора.

УСОЙНИЧЕТО РУДОЛФ

Смелчаците паркираха колата на една полянка край гората и тръгнаха да търсят лековити билки за успокояващия чай.

У Мъхеста брада внимателно се оглеждаше наоколо.

— Каква чудесна гора! — доволен се обади Мъхеста брада. — Надявам се, че тук ще намерим всичко, което е необходимо.

И той мушна в пазвата си стръкче кимион.

— Дори само чистият горски въздух вече ми действа успокояващо — заяви Маншон, като дишаше и издишаше дълбоко. — А изпия ли чаша лечебен чай, съвсем ще си възвърна душевното равновесие.

Полуобувка мереше с унесен поглед дърветата и храстите наоколо и се стараше да отгатне колко са пораснали от времето, когато беше дете. Това не беше толкова лесно, защото и той самият беше по-висок на ръст, нищо че всъщност едва се виждаше от земята. Що се отнасяше до камъните и разпръснатите наоколо пънове, съвсем не му се виждаха такива грамади, както някога.

— Всяка педя земя тук ми е позната — разчувства се Полуобувка. — Позната и в същото време някак чужда.

— Всичко се изменя — кимна Мъхеста брада. — Закон на природата! Дори и звездите не са вечни.

Неусетно навлизаха все по-навътре в гората. Една чудесна разходка в летния ден. Сегиз-тогиз спираха да се полюбуват на шетнята на мравките, наблюдаваха катеричките, които ловко пробягваха по дърветата нагоре, заслушваха се в ударите на кълвача. Без да искат, подплашиха една яребица, която излетя от гъстата трева, после попаднаха на таралеж, който се сви на топка и зафуча.

Мъхеста брада обясняваше в какви места виреят една или друга билка.

— Не бива да търсим кимион в сенчестите места. Той обича рехава млада гора, но расте и в канавките край пътя. Но ако излезем край брега на някое поточе, тогава си отваряйте очите за трилистник и за валериана.

Всички се надяваха, че Мъхеста брада не се лъже, още повече, че внезапно се озоваха на брега на някакво поточе.

— Охоо! — възкликна Маншон. — Не съм голям познавач на природата, но нещо ми подсказва, че ей онова растение с розовите цветчета между двете къртичини трябва да е трилистник.

— Точно така! — кимна Мъхеста брада. — Именно това е трилистник. Я откъсни няколко листенца от него.

Полуобувка също се обади:

— Аз познавам много горски растения, но помня имената само на глухарчето и на валерианата. Вижте, ей това там е валериана.

С широка крачка той се устреми към буйно разрасналото се валерианово храстче. Мъхеста брада отвори уста да го похвали, но в тоя миг се разнесе страшен писък, толкова невероятен и пронизващ мозъка на костите, че Мъхеста брада и Маншон се спогледаха, изгубили ума и дума. Полуобувка направи гигантски скок, сякаш беше попаднал на мина.

Миг мълчание и Полуобувка пак закрещя, защото именно той нададе онзи писък. С отчаяна бързина Полуобувка се втурна към Мъхеста брада и зарови лице в брадата на своя приятел.

— Какво стана, слънчице? — зачуди се Мъхеста брада.

Гласът му потреперваше. Полуобувка, скрит в брадата му, продължаваше да се тресе като лист и не можеше да отрони дума.

Приближи се и Маншон, като пъхаше в маншона си набраните
листа от трилистник.

— В тревата нещо шава — разтревожен съобщи той.

Мъхеста брада се сепна.

— Какво в тревата? Къде в тревата?

— Точно там, където Полуобувка отскочи във въздуха — обясни Маншон. — Там в тревата нещо се движи.

— Аха, движи се — повтори Мъхеста брада и смръщи замислено чело. — Значи в тревата нещо се движи! Аз наистина сериозно се интересувам какво ли се движи там.

Мъхеста брада с облекчение установи, че страхът им вече се разсейва, макар че Полуобувка все още трепереше, скрит в брадата му.

— Хайде, ела на себе си! — опита се да го успокои той. — Първо, страхът подронва собственото ти достойнство, и второ, така разтρε се брадата ми, че заприличах на дядо!

— Но това... — най-после успя да продума Полуобувка. — Това там е отровна змия, вие се из тревата. Настъпих я, честна дума!

Мъхеста брада настръхна като облак:

— Настъпил си отровната змия? — възмутен извика той и в същия миг избута Полуобувка от брадата си. — Къде ти бяха очите, сляп ли си?

Мъхеста брада се спусна натам, където нещо из тревата се движеше. Той се надвеси над змията и ласкаво ѝ заговори:

— Ох, какво си ми мъничко змийче! Ами да, този грубиян Полуобувка те е настъпил, затуй си така умърлушено. Ох, съвсем те е стъпкал с голите си, тежки пръсти. Наистина е голям глупак! Но не го е сторил нарочно. Хайде да му простим!

Маншон безшумно приближи до Полуобувка и попита шепнешком:

— Ухапа ли те отровната земя?

— Не ме ухапа — също тъй шепнешком му отвърна Полуобувка. — Но едва не го стори. Успях да отскоча в последния момент.

— За щастие — облекчено въздъхна Маншон, но в тоя миг лицето му се изкриви от ужас:

— Гледай го, гледай какво прави!

— Олеле! — пак изпищя Полуобувка.

— Пази се, Мъхеста брада! — развика се Маншон.

Мъхеста брада държеше змийчето в ръка, започна да му духа и без да обърне внимание на приятелите си, занарежда:

— Враната — нека я боли, свраката — нека да е болна. Нашият Рудолф пак ще бъде жив и здрав!

— Защо го наричаш Рудолф? — учуди се Маншон, когато криволяво се съвзе от уплахата.

— Ама не прилича ли тъкмо на Рудолф? — засмя се Мъхеста брада. — Според мен змийчето си е Рудолф като Рудолф.

И с тези думи той спокойно го пусна в джоба си.

— Да не се каниш да го вземеш със себе си? — съвсем пребледнял попита Полуобувка.

— А защо не? — свъси вежди Мъхеста брада. — Щом като самата природа топли в обятията си отровните змии, защо една от тях да не си поживее две недели в джоба ми?

— Две недели? — изуми се Маншон.

— Именно — решително отрязва Мъхеста брада. — Поне две недели трябва, докато змийчето оздравее напълно.

Маншон и Полуобувка знаеха, че не е възможно да разубедят Мъхеста брада и тежко въздъхнаха.

— Нека по-скоро да си сварим успокояващия чай — промърмори Полуобувка.

После отиде и изтръгна с корените храстчето валериана.

Тримата вече се връщаха по обратния път — Мъхеста брада вървеше най-напред, а Маншон и Полуобувка на двайсетина крачки след него.

ПОЛУОБУВКА СЕ БЕЗПОКОИ

Щом се върнаха при автомобила, смелчаците свариха цяла тенджера билков чай. И едва произстинал, набързо го изгълтаха, даже без захар.

— Сега малко трябва да се почака. И тогава ще разберем как въздейства — рече Мъхеста брада.

Мина някое и друго време, но не личеше Маншон и Полуобувка да са се успокоили. Напротив — те все по-често поглеждаха косо към джоба на Мъхеста брада. Там ясно се виждаше как нещо из вътре шава ли, шава.

Маншон и Полуобувка се почувстваха по-добре едва тогава, когато Мъхеста брада взе от автомобила котлето за мляко и заяви, че ще отиде в селото.

— Ах, тъй ли? — иронично се усмихна Маншон. — Досега поминувахме с чай и плодови сокове, а сега се оказва, че...

— Че си бил любител и на млякото — довърши Полуобувка думите на Маншон.

Мъхеста брада тежко вдигна очи към тях.

— Вие сте любителите — сопна им се той. — На мен не ми трябва мляко.

— А кому тогава е притрябвало? — смая се Полуобувка.

— За Рудолф е, разбира се — повиши тон Мъхеста брада. — Или според теб болният Рудолф не бива да си смукне няколко глътки прясно млекце, така ли?

Полуобувка реши, че е по-умно да не отговаря на Мъхеста брада. Така словесната престрелка не се превърна в кавга и Мъхеста брада тръгна на път.

Маншон и Полуобувка въздъхнаха като един, после въздъхнаха още веднъж и се отпуснаха на земята. Загледаха се умърлушено след Мъхеста брада. След това Полуобувка въздъхна за трети път и бавно изви очи към Маншон:

— Виж, Маншон, мога ли да бъда откровен с теб?

— Слушам те с най-голямо удоволствие — отвърна Маншон.

Полуобувка продължи:

— Мъхеста брада е, разбира се, чудесен смелчага, но... Дали не сбъркахме, че тогава при сладоледа се сприятелихме с него?

При тези думи Маншон се размърда и без нужда зачопли маншона си, почервения до ушите и после сведе глава.

— Ти смяташ, че тогава...

— Да, мисля, че доста лекомислено завързахме приятелство с Мъхеста брада — продължи Полуобувка. — Най-напред трябваше да проучим неговите навици и особености на характера. Но ние натъпкахме търбусите си с вкусния сладолед и ни идваше да се побратимим с целия свят.

— Е, прекаляваш — смотолеви Маншон.

Но Полуобувка се разпали още повече:

— Ни най-малко! — развика се той. — Ако някой прекалява, това е само Мъхеста брада. Или според теб не е прекалено да криеш в джоба си отровна змия? Може би е нещо напълно естествено?

Маншон не мислеше, че да носиш в джоба си отровна змия е нормално, но не му харесваше да говорят зад гърба на негов другар. Затова отрязва кратко и ясно:

— Мъхеста брада е наш приятел!

— Именно! — не отстъпваше Полуобувка. — Тъкмо в това е цялото ни нещастие, че сме попаднали на такъв приятел. Представи си само — уж приятел, а в пазвата си змия топли!

Маншон клюмна. Не знаеше какво да отвърне на Полуобувка, но и не искаше да одумват Мъхеста брада. Е, има си своите странности, но иначе е прекрасен смелчага и отличен другар.

Маншон даде вид, че очите му лепнат за сън.

— От този успокояващ чай на Мъхеста брада ме избива на сън — рече той, протегна се и здравата се прозя. — Да си подремнем, а?

Полуобувка веднага се съгласи.

— Ами, да! — сопна се той. — Кой знае кога пак ще можем да затворим спокойно очи!

И тъй като Маншон се направи, че не е чул, добави, усмихнат коварно:

— Ще ти бъде ли много приятно, ако някоя вечер усойничето пропълзи в маншона ти?

— Престани най-последно! — викна Маншон, но гласът му издайнически потрепери. — И зарежи веднъж завинаги тия змийски истории!

Той се излегна по гръб и затвори очи.

— Е, добре, добре — измърмори Полуобувка и последва примера му. — Да се опитаме да поспим. И дано не ми се присъни, Божичко, оная проклета гадинка!

Иди и разбери, дали Маншон и Полуобувка бяха просто уморени или пък успокояващият чай най-последно оказваше своето въздействие, но във всеки случай и двамата смелчаци веднага се унесоха в дълбок сън. Около тях свиреха щурци и жужаха всякакви буболечки. От гората се дочу лениво цвъртене на птици, а откъм селото лавнаха кучета. Навярно Мъхеста брада с котлето си вече беше там. Но Маншон и Полуобувка не чуваха нищо, те тихичко похъркваха в такт. Не ги разбуди и свраката, която долетя от гората. Тя кацна в шумака на близкото орехово дърво и любопитно се загледа в тях. Изграка няколко пъти, но те не помръднаха. Тогава свраката застана също тъй неподвижно на един клон, но нито за миг не откъсваше очи от Маншон и Полуобувка. С алчен поглед изучаваше златните медали, които сияеха ярко върху гърдите им в слънчевия следобед.

РУДОЛФ ПИЕ СМЕТАНА

Когато Мъхеста брада влезе в селото, кучетата лавнаха по него. Някои даже се втурнаха и излязоха от портите навън, ръмжаха злобно и се зъбеха насреща му. За щастие Мъхеста брада добре познаваше навиците на селските кучета. Той прекрасно знаеше — най-добре да се правиш, че не ги забелязваш, тогава кучетата подвиват опашка. Мъхеста брада продължи пътя си, без да поглежда към кучетата. За да запази самообладание и да не го е страх, той си мърмореше:

— Искam да получа коледен кравай, искам коледен кравай...

Смелостта на Мъхеста брада скоро оказa въздействие върху кучетата. Те очевидно се усъмниха в собствената си упоритост, изгубиха вяра в себе си и явно се объркаха. Лаят им ставаше все по-колеблив и по-слаб, докато накрая съвсем утихна. Кучетата се престориха, че Мъхеста брада е най-малкото чудо, което може да представлява интерес за тях.

Съвсем по друг начин изглеждаше младата стопанка, в чийто двор надникна Мъхеста брада, за да потърси мляко за Рудолф. Момичето никога досега не беше срещало смелчага и затова се втренчи в Мъхеста брада с почти неприлично любопитство:

А той вежливо се поклони, повдигна шапката си и учтиво изрече:

— Добър ден и добра сполука!

По розовото лице на момичето неспринудено се разля широка усмивка.

— О, Божичко, ти даже говориш!

— Наистина притежавам този скромн дар — продължи все така учтиво Мъхеста брада. — Но за съжаление владее единствено всекидневния език. Ако умеех да съчинявам стихове като приятеля си Маншон, тогава на драго сърце бих написал за вас някакво стихотворение.

Тези думи оказаха своето въздействие и момичето веднага промени отношението си към Мъхеста брада.

— Ах, ти! — възкликна тя с разнежен гласец. — Би написал за мен стихотворение! Дори и да не умееш да пишеш, все пак си първият,

комуто хрумва подобна мисъл — досега никой не ми е говорил за стихове. Какво мога да сторя за теб?

Мъхеста брада показва празното котле и каза:

— Трябва ми малко прясно мляко за един болен.

Младата стопанка го прекъсна:

— За болен ли? Прясно мляко? Не, по-добре да ти дам сметана. От нея най-бързо ще укрепне. Ти как мислиш, а?

И без да чака отговор, тя грабна котлето от ръцете на Мъхеста брада и бързо се затича към къщи. На вратата се поспря и се обърна назад:

— Този болен роднина ли ти е?

— Не, не съвсем — отвърна Мъхеста брада. — Той, образно казано, по-скоро ми е приятел.

Момичето кимна с разбиране и изчезна в стаята. Съвсем скоро излезе с котлето, пълно догоре с прясна сметана, като пристъпваше внимателно, за да не я разлее.

Когато дойде при Мъхеста брада, то съчувствено попита:

— Много ли е болен твой приятел?

— Доста — смънка Мъхеста брада.

— Е, сега бързо ще се поправи — рече момичето и сложи котлето в краката на Мъхеста брада. — Сметаната лекува всички болести.

Мъхеста брада кимна.

— И от какво боледува този твой приятел? — любопитства младата стопанка.

— Настъпиха го по средата — обясни Мъхеста брада.

Момичето ахна:

— Настъпиха ли го? Как така го настъпиха?

— Съвсем случайно, точно по средата. А това е доста сериозна работа.

— Разбира се — прошепна девойката.

Беше като зашеметена, трябваше й време да се окопити, преди да продължи:

— Боже Господи! — завайка се тя. — Какви ли работи не се случват днес. Да те настъпят, ей така! И точно през средата! Все така става! Поздравете своя приятел от мен и му пожелайте всичко най-хубаво. А как му е името?

— Рудолф.

— Аха, Рудолф...

Кой знае дали Рудолф вече беше свикнал с името си или просто му беше станало задрушно, но изведнъж се показва от джоба на Мъхеста брада.

Очите на момичето се закръглиха от уплаха и то заекна:

— Ти имаш... змия... в джоба си? Представете си само!

— Ах, змия ли? — промърмори Мъхеста брада и хвърли към Рудолф разсеян поглед. — Ами да, змия като змия.

А Рудолф, усетил миризмата на вкусната сметана, се показва наполовина от джоба и заобръща наляво и надясно продълговатата си глава. После се спусна и пролази върху тревата в двора.

— Гледай ти, гледай! — скръсти ръце на гърдите си младата стопанка. — За чудо и приказ!

Котлето със сметаната се оказа под носа на Рудолф. Само с едно усилие змийчето навря глава в сметаната.

— Да не отрови сметаната? — разтревожи се момичето. — Змиите имат отровен зъб.

Но Мъхеста брада махна небрежно с ръка.

— Няма нищо — избоботи той.

Когато Рудолф се нахрани добре, Мъхеста брада пак го пусна в джоба си и рече ласкаво:

— Подремни си, Рудолфчо, сънят прогонва всички болки и неволи.

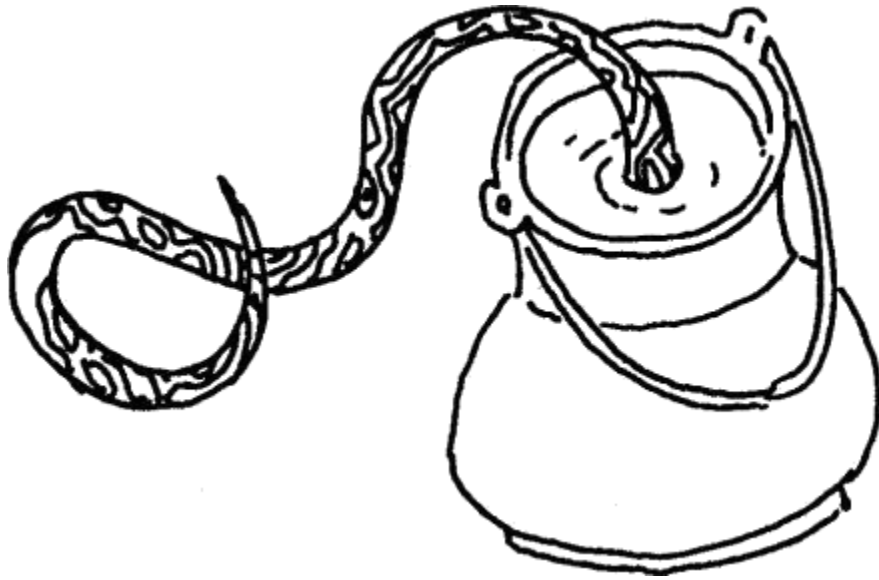
— Как! — наостри уши момичето. — Как го нарекохте?

— Рудолф — отвърна Мъхеста брада.

Момичето помълча малко, но после усмихнато рече:

— Вие наистина имате златно сърце, дори змиите не ви сторват зло. Няма да се учудя, ако се окаже, че и стихове пишете.

Тези думи отекнаха в душата на Мъхеста брада и той, дълбоко трогнат, поблагодари на момичето. Прибра котлето — в него имаше сметана за още две-три гощавки на Рудолф, и се запъти обратно към своите приятели.

КРАДЛИВАТА СВРАКА

Мъхеста брада крачеше бодро през полето, защото му бе олекнало на душата. В едната си ръка размахваше котлето със сметана, а с другата от време на време внимателно потупваше джоба си, където кротуваше Рудолф. Мъхеста брада се любуваше на пейзажа, чиято скромна красота го изпълваше с нежност и очарование. Тих ветрец люлееше нивите, засети с ръж. А там на хълма в слънчева позлата сияеха развалините на замъка. Гората се тъмнееше и съвсем скоро Мъхеста брада различи червения автомобил на Маншон. Не след дълго дочу и похъркването на своите приятели. Но когато застана до тях, Мъхеста брада се замисли обезпокоен.

— Хм, тук нещо не е в ред — колебливо се огледа той.

Вниманието му се насочи преди всичко към Полуобувка. Струваше му се, че Полуобувка някак се е променил. Но в какво точно, не можеше да проумее. Навярно сънуваше кошмари и това му влияеше в момента. О, не, лицето му изглеждаше съвсем спокойно, а и промяната не идваше от съня.

Мъхеста брада недоумяваше. За всеки случай реши да разбуди приятелите си. Три глави — три разума, при това едната глава на самия Полуобувка. Нека той сам обясни какво се беше случило с него.

— Ставайте! Ставайте! — развика се Мъхеста брада. — Нещо не е наред с Полуобувка.

Полуобувка и Маншон едвам отвориха сънени очи и неохотно седнаха.

— Ти гледай да не ти шибна един по врата! — грозно изръмжа Полуобувка, все още сънен. — Тогава и с тебе нещо няма да е в ред.

Мъхеста брада не обърна внимание на лошото им настроение и отново настоя:

— Не мисли, че се шегувам! — обърна се към Полуобувка той. — Наистина нещо в теб се е променило.

— И с тебе нещо не е тъй, както беше преди — прекъсна го Полуобувка раздражено. — Не носеше например отровни змии по джобовете си!

Мъхеста брада замислено поглади брадата си.

— Това е съвсем друго — отвърна той. — Рудолф, тъй да се рече, се е прибавил към мен, а при теб нещо липсва.

— Знам добре аз на кого какво липсва — засмя се Полуобувка и многозначително се почука с пръст по челото. — Този, който е с всичкия си, не развъжда отровни змии по джобовете си.

В това време Маншон внимателно се вгледа в Полуобувка и след малко се намеси в разговора:

— Остави сега змийчето на мира. Мъхеста брада има право. Ти наистина си се променил, но не намирам точната дума, за да определя промяната.

— Има ви нещо! И на двамата! — тросна им се Полуобувка.

Маншон пръв прозря промяната.

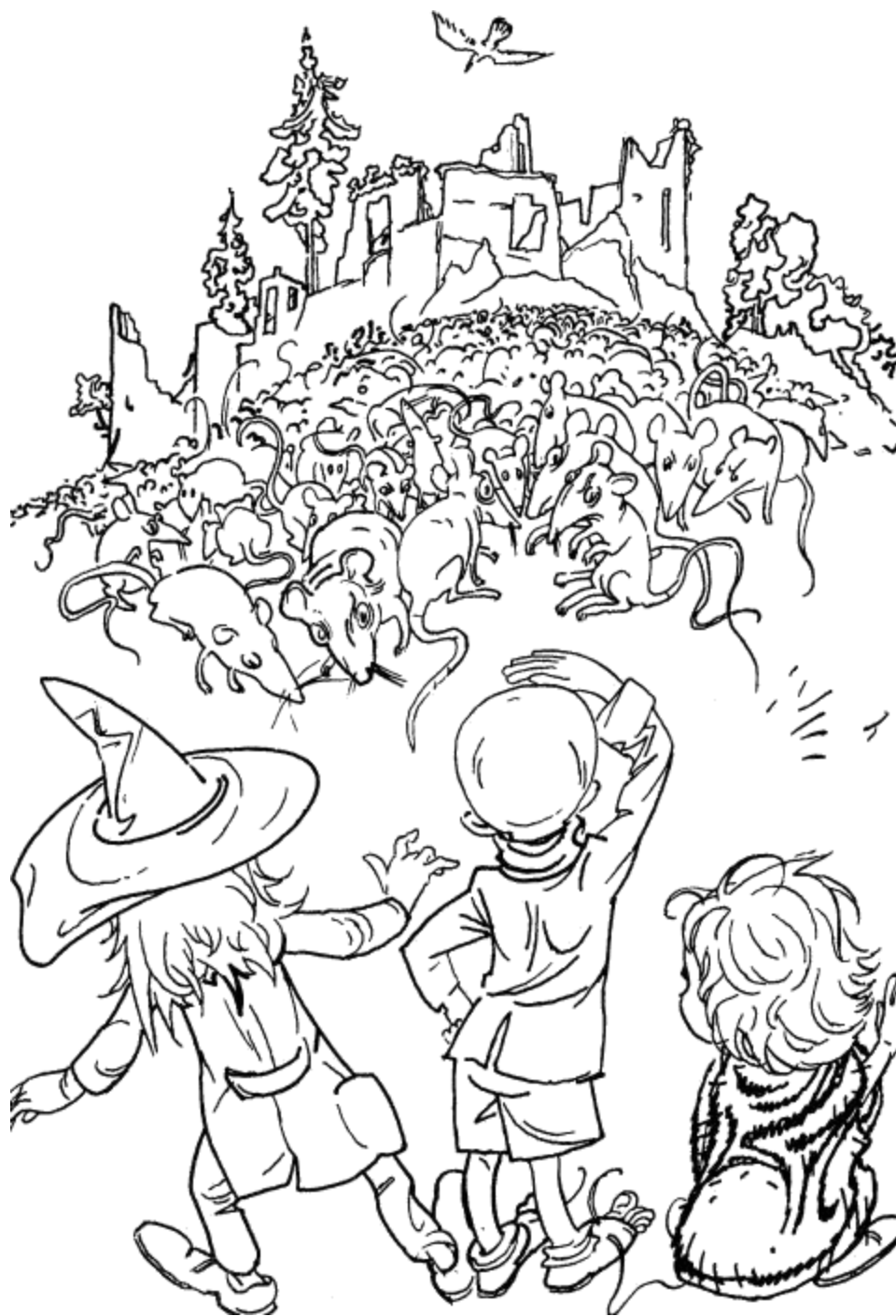
— Правилно! — провикна се той. — Нещо липсва при теб, Полуобувка, повярвай ми!

Този път Полуобувка нищо не отвърна, само озадачен местеше очи ту към Маншон, ту към Мъхеста брада.

Изведнъж Мъхеста брада прошепна:

— Медалът! Къде е медалът ти, Полуобувка?

Най-после всичко се изясни. Медала го нямаше върху гърдите на Полуобувка, просто липсваше, както беше забелязал Маншон. Онзи медал, който лично началникът на пожарната команда беше закачил на гърдите му за проявената храброст в борбата с котките.

Тримата се умълчаха, като си мислеха за едно и също: кой беше този нагъл крадец, който смъкна медала от гърдите на спящия Полуобувка и го задигна?

Като в отговор на тежките им размисли в същия миг от клоните на близкото орехово дърво се разнесе крясъкът на сврака. И тримата едновременно отправиха очи натам.

— Свраката! — грозно изкрещя Полуобувка. — Повярвайте ми, това е само нейна работа!

Мъхеста брада не откъсваше очи от птицата. Още от юношеските му години го занимаваше пернатия свят, той с интерес го изучаваше и знаеше немалко неща за свраките. Мъхеста брада умееше по полета на лястовичките да предсказва времето на другия ден. А по това как грачи враната, отгатваше дали в гората се е появил ловец или лисица. Много добре познаваше крадливата природа на свраките и как налитат на всякакви лъскави джунджурии.

— Като че ни се подиграва — подхвърли Маншон, когато свраката пак заграчи от върха на стария орех.

Но Мъхеста брада съвсем не беше съгласен с него.

— По-скоро е сърдита — обясни той. — Отнесла е медала на Полуобувка в гнездото си и се е върнала за медала на Маншон. Но тук я очаква неприятна изненада — вие вече сте будни.

— Ако ти не беше се запилял да търсиш мляко за храненичето си, ние нямаше да заспим — ядосваше се на Мъхеста брада горкият Полуобувка. — Заради това змийче пропадна медала ми. И сега...

— Сега свраката отлетя — прекъсна го Мъхеста брада. — Вижте я! Вероятно се отправя към гнездото си да се порадва на лъскавия метал.

Свраката наистина се отдели от ореховото дърво и плавно се понесе напред.

— Давай след нея — ревна Полуобувка. — Да не изпусκαме от очи крадлата!

Скочиха в автомобила. Маншон даде газ и преследването започна.

Свраката летеше над широкия път, който Маншон спокойно следваше, без да се отклонява. Над нивя и ливади трудно биха я проследили, а преследването би било дори невъзможно. Маншон увеличи скоростта и автомобилът постепенно настигаше птицата.

— Не карай много близо — посъветва го Мъхеста брада. — Ако свраката разбере, че я преследваме, лесно ще ни измами и ще полети далеч от гнездото си.

— Ти какво си се загрижил толкова — сопна му се Полуобувка. — Имаш си медал на гърдите и усойниче в джоба. А аз искам да си върна медала на всяка цена. Давай газ, Маншон!

Маншон се колебаеше, раздвоен между Мъхеста брада и Полуобувка.

Свраката сама разреши спора им — с остра дъга тя смени посоката и се отправи към развалините на замъка. Маншон спря колата, защото преследването беше невъзможно направо през полето с избуялата ръж. Не им оставаше нищо, освен да проследят с поглед как свраката се отдалечава. Тя ставаше все по-мъничка и по-мъничка, повъртя се над развалините, направи последен, много предпазлив кръг и внезапно се устреми като камък надолу.

— Гнездото ѝ е някъде там — каза Мъхеста брада. — Дори не се и съмнявам.

Лицето на Маншон помръкна.

— Ами плъховете — промълви той. — Там са плъховете...

Това напомняне не зарадва нито Мъхеста брада, нито Полуобувка. Но трябваше да си възвърнат медала на Полуобувка, а по този въпрос смелчаците нямаха две мнения. Затова Маншон отново даде газ и потърси път към развалините.

СРЕД РАЗВАЛИНИТЕ НА ЗАМЪКА

Маншон доста се полута и след няколко грешки най-после откри широк и сравнително гладък път, който извеждаше право към развалините на замъка. Но колкото повече приближаваха, смелчаците ставаха по-угрижени. Особено след като един огромен сив плъх пресече пътя им съвсем близо до колата.

— Казват, че плъховете били ненаситни твари — загрижено се обади Маншон. — Кой знае дали не ядат и автомобилни гуми!

— Във всеки случай пият газ — осведоми ги Полуобувка. — А гумата след газта е желана закуска, струва ми се.

Маншон се разтревожи не на шега.

— Нямам ни една резервна гума — изпъшка той.

Но Полуобувка решително отсече:

— Ние нямаме и ни един медал в запас. Давай напред, Маншон! Един медал във всеки случай е много по-важен от четири жалки автомобилни гуми. Давай, Маншон, пък дори и на голи джанти да останем!

Но повече нямаше накъде да вървят. Пътят свърши и те се изправиха пред самите развалини на замъка. Маншон решително подкара през една дупка в каменната стена.

Спирачките изскърцаха.

И тогава...

— О, Господи! — втрещи очи Полуобувка.

— Какъв кошмар!... — прошепна Мъхеста брада.

Маншон закри лицето си с ръце.

Автомобилът, така внезапно спрял, още потреперваше леко като че ли и той тръпнеше от ужас пред невероятното зрелище, което се разкри пред очите им.

Разбира се, смелчаците мислено се бяха подготвили за срещата с плъховете. Но съвсем не допускаха, че тук ще се сблъскат с подобна сган, само при вида на която кръвта в жилите се смразява. Това невъзможно сборище като жива покривка застилаше всяка педя земя из развалините. Плискаше се като сива пяна и по стените, защото долу

нямаше място за всички. А очите им! Очи на плъхове! Каква злина бликаше от погледа им!

— Скъпи Полуобувка! — промълви Маншон и най-после се реши да открие лицето си. — Ще ти отстъпя своя медал, само да изчезваме колкото се може по-скоро оттук.

— И аз ще ти дам своя медал — подкрепи го Мъхеста брада.

— Можеш да ги носиш поред или и двата заедно.

Но преди Полуобувка да успее да отвърне нещо, нейде над тях се дочу крясъкът на свраката. Този път наистина им се подиграваше, или по-скоро им се присмиваше.

Чак сега те забелязаха вековния бор, точно в средата на развалините. И гледай ти — на върха му се чернееше сврачето гнездо. Ето откъде се носеше това непоносимо грачене.

— Приятели — тихо и много сериозно заговори Полуобувка. — Вие сте готови да ми подарите своите медали и аз съм ви крайно благодарен, честна дума. Но спомнете си за какво ги получихме ние! За смелост, не е ли така! Ние всички сме наградени за храброст. И прилича ли ни на нас — храбрите, да отстъпим позорно и да избягаме. Особено сега, когато сме тъй близко до целта.

Маншон измери с очи разстоянието от автомобила до бора.

— Близко е — въздъхна той. — Но между нас и тази цел има поне две хиляди плъха.

Все пак думите на Полуобувка жегнаха дълбоко и Маншон, и Мъхеста брада, така че нито един от тях не отвори повече дума за отстъпление. Какво да се прави — щом веднъж вече ги бяха наградили за храброст, трябваше да останат мъжествени докрай.

— Бихме могли да се качим на върха на бора — започна Мъхеста брада. — Въпросът е как да стигнем до него през пълчищата плъхове.

— Тъй, тъй — закима Маншон. — Именно в това е въпросът!

В същото време под бора нещо ставаше. Плъховете се съгъстиха толкова, че се освободи място, широко около две крачки. А там се появиха два плъха.

Единият — съвсем обикновен, се движеше някак мудро и го изтласкаха от сборището почти насила. Срещу него се изправи много по-едър плъх, почти колкото котарак. Той пращеше от здраве и сили. Изпълнен с увереност в собствените си очи, надменно изгледа

насъбрали се плъхове, оголи зъби и впи свирепия си поглед в очите на своя противник. Известно време и двамата не помръдваха.

— Какво става там? — зачуди се Маншон. — Какво искат един от друг тези два плъха?

— Състезават се — отвърна Мъхеста брада.

Полуобувка изведнъж се ухили, забравил за миг тежкото им положение.

— Според мен по-скоро изпитват силата на погледите си, както ние направихме с котките.

Мъхеста брада кимна и рече:

— Именно. Гледат се съсредоточено и по този начин премерват сили. Най-силното оръжие на всеки плъх е неговият поглед. Така може даже да убие друг плъх, без дори да го докосне със зъби.

След тия обяснения настроението на Полуобувка помръкна. Плъховете продължаваха необичайното сражение. Едрият плъх започна да обикаля край своя враг. Козината му настръхна и той зловещо взе да трака със зъби. Безбройните пълчища наоколо, затаили дъх, следяха двубоя като че ли бяха на цирково представление.

— Чак толкова не ми е притрябвал този медал — изведнъж се обади Полуобувка. — Според мен можем да обръщаме колата още сега, незабавно.

Беше престанал да върти палците на краката си, което само по себе си вече беше нещо изключително.

Маншон и Мъхеста брада го гледаха като треснати. Разбира се, борбата между плъховете беше нещо ужасно. Нищо чудно, че това извади Полуобувка от равновесие. Но все пак... Та нали преди малко тъкмо той им говореше за смелостта.

— Ами храбростта? — зачуди се Маншон. — Къде се дяна тя и как ще се оправяме с нея?

— Ех, този медал едва ли ще ме направи по-смел, отколкото съм — разсъждаваше Полуобувка. — По мое мнение не е нужно да се надценяват чак толкова разните му там значки и медали.

Но Маншон и Мъхеста брада не бяха съгласни да се връщат. Веднъж бяха проявили слабост, но тогава именно Полуобувка беше този, който със своята решителност им възвърна куража. Сега те трябваше да му вдъхнат смелост.

— Горее главата, Полуобувка! — усмихна се Маншон.

Мъхеста брада добави:

— Всички се боим от тези отвратителни твари. Но нали истинската смелост се проявява именно тогава, когато примираш от страх, но твърдо отстояваш поста си!

Полуобувка не отвърна, но пак зашава с пръстите на краката си.

Борбата между плъховете продължаваше вече около час или даже повече. Но изходът се очертаваше. Едрият плъх обикаляше около малкия, който боязливо се притискаше към земята.

Мъхеста брада неочаквано се сети за нещо:

— Трябва ни оръжие срещу плъховете!

— Правилно! — възкликна Полуобувка. — Ако ми беше тук прашката...

Но Мъхеста брада не го остави да довърши, а решително заяви:

— Нито твоята прашка, нито даже най-могъщото оръдие може да помогне срещу плъховете. Нуждаем се от нещо съвсем друго и него ще тръгна да търся още сега.

— Как така? Надявам се, че не се каниш да ни оставиш с Полуобувка сами сред този ад — изплаши се Маншон.

— Точно това се каня да сторя — отвърна Мъхеста брада. — Но докато ме няма, не изпускайте от очи свраката, да не отлети нанякъде с медала.

— Но... — опита се да възрази Полуобувка.

Мъхеста брада и този път го прекъсна:

— И никакви други уговорки! Време е да тръгвам. Сега плъховете следят двубоя и няма да ме забележат. А свърши ли борбата, ще бъде късно!

Той отвори вратата на автомобила, слезе предпазливо и само след миг изчезна от очите на Маншон и Полуобувка.

— Замина — прошепна Маншон.

Полуобувка кимна умърлушено.

На полесражението по-дребният плъх започна вече да диша на пресекулки. След няколко минути рухна и повече не се и помръдна.

СТРАХОВИТА НОЩ

Слънцето вече залязваше, а Мъхеста брада не се завръщаше.

— Къде се бави толкова време? — загрижи се Маншон. — Ако му се е случило нещо?

Полуобувка се опита да го утеши с пословицата: „Всяко зло за добро“.

— Лошото вече му се случи, когато пусна отровна змия в джоба си. Колкото по-дълго го няма, толкова по-малко ще се боим от змията.

Но Полуобувка и сам разбираше колко слаба утеха беше това. Какво представляваше една-единствена отровна змия пред пълчищата плъхове! Рудолф все пак кротуваше в джоба на Мъхеста брада, а плъховете ставаха все по-нагли.

Безцеремонно и все по-плътно те вече се трупаха около колата. Някои даже се настаниха върху калниците, по ламаринения покрив се чуваше стържене на нокти. Когато нечия мустаката, дългнеста муцуна надникнеше през стъклото на автомобила, Маншон и Полуобувка премаляваха от ужас.

— Вратите добре ли са затворени? — тихичко попита Полуобувка.

Маншон кимна:

— Да, затворени са добре, но ни най-малко не бих се изненадал, ако...

Силен удар над главите им прекъсна думите му. Двамата с Полуобувка стреснато погледнаха през стъклото навън и съзряха един едър плъх, който пробваше силата си, като скочи върху фургона.

— Какво не би те изненадало? — наруши след малко мълчанието им Полуобувка.

— Ни най-малко не бих се изненадал, ако тия гадини прегризат ламарината. Щом пият газ, както ти ми рече, защо да не опитат и от бензина.

Полуобувка не отвърна нищо, но лицето му издаваше състоянието му — панически страх.

Неусетно, почти незабележимо се спусна и нощта. Нито Маншон, нито Полуобувка някога бяха преживявали толкова дълга и тъй страховита нощ. Светлият небесен свод не ги успокояваше. Не им стана по-ведро и тогава, когато пълната лятна луна надникна към тях иззад развалините на замъка и се закова там, задълго взряна в смелчаците. Напротив, под лунната светлина Маншон и Полуобувка ясно съзираха заплахата и прекрасно разбираха, че най-лошото тепърва предстои. Плъховете явно замисляха някакъв коварен план.

Пръстенът около колата се поразхлаби, плъховете освободиха доста широко място около нея. По-силните започнаха да се строят в редици на двайсетина крачки пред автомобила. Оформи се заплашителна колона.

— Готвят се да ни атакуват — изтръпна Полуобувка, а гласът му трепереше.

— Тъй излиза — съгласи се Маншон. — Разбраха, че само с голи заплахи трудно ще ни прогонят оттук.

Маншон и Полуобувка седяха един до друг на предната седалка, премалели от напрежение. От лунната светлина лицата им изглеждаха още по-бледи.

Наоколо цареше тишина. Свраката отдавна спеше в гнездото си. Навярно сънуваше тъкмо медала на Полуобувка и нехаеше за всичко случило се заради нея.

Но ето че се започна...

По колоната плъхове, строени пред автомобила, премина тръпка и по нечут сигнал елитната гвардия се устреми напред.

— Идват — простена Полуобувка. — Като сива лавина!

В същия момент Маншон запали мотора и даде газ. Колата просто подскочи от мястото си. Плъховете се приближаваха. Автомобилът вече летеше насреща им.

Ударът изглеждаше неизбежен.

„Само дано колата издържи!“ — помисли си Маншон.

И в същия миг се сблъскаха. В задната част на автофургона издрънчаха тенджерите и тиганите, зазвънтяха чашите и чиниите. Този шум се смеси с писъците на плъховете, които се разделиха на широка дъга и отстъпиха встрани.

Но Маншон не вдигна крак от газта и автомобилът с разярено ръмжение се вряза напред.

— Смачкай ги! — яростно ликуваше Полуобувка. — Унищожи ги, Маншон!

И той отново и отново врязваше колата в гъстите редици на плъховете. Те бяха не по-малко яростни и зли, но все пак започнаха да се отдръпват.

Едва когато войската на плъховете беше сразена, Маншон остави автомобила на мира.

— Стига им толкова — уморено рече той.

— Даде им добър урок — подсмихна се Полуобувка. — Няма да посмеят да припарят насам!

Маншон не беше много сигурен.

— Плъховете не се отказват така лесно, когато си наумят нещо — поклати глава той. — Страшно последователни и упорити същества.

Но засега плъховете само внимателно ги следяха отдалеч. Времето минаваше и ето че на изток небето се зазори. В ранната утрин се завръщаха други отряди от плъховете, върлували из околните селища през нощта.

— Страшно е да се помисли колко човешки труд затриват тия ненаситни разбойници — на глас разсъждаваше Маншон.

Полуобувка допълни мрачно:

— Ако това продължава, моите родни места скоро ще опустеят. Преди плъховете не бяха такава напаст.

Вече съвсем се разсъмна и от върха на бора свраката приветства изгряващото слънце с ликуващо грачене. После размаха криле, сякаш да изпита тяхната сигурност. Вдигна се от гнездото и шумно, като не спираше да грачи, полетя към гората.

Маншон така беше изнурен от тази напрегната нощ, че едва вдигна очи към нея.

— Няма медал на шията й — измърмори той. — Но може би го носи в клюна си.

Полуобувка подсвирна, след което каза:

— Нека си представим, че държиш в устата си моя медал и се опитваш да ми разкажеш за онзи свой живот, прекаран в самота.

— Подиграваш ли ми се? — засегна се Маншон. — Как бих могъл да говоря, ако държа медал в устата си?

— Точно това исках да ти обясня — засмя се Полуобувка. — Едва ли може да излезе нещо. И щом свраката грачи до възбог, как би

могла да носи моя медал в клюна си!

— Естествено — най-после дойде на себе си Маншон. — Излиза, че съвсем съм се откъснал от живота.

Но едва успя да каже това и животът сам напомни за себе си, при това в своя твърде неприятен образ — плъховете отново замисляха нещо.

— Уха! — обади се Полуобувка. — Предишната баня малко им е дошла!

Но гласчето му издайнически потреперваше.

— Боя се, че са си взели поука — каза Маншон. — Възможно е да подобрят плана си за нападение.

Смелчаците съсредоточено наблюдаваха плъховете и обмисляха действията им.

ОРЪЖИЕ СРЕЩУ ПЛЪХОВЕТЕ

Бавно, но неотстъпно плъховете все по-плътно обкръжаваха автомобила. Мустаците им нервно потрепераха, ноздрите им се разширяваха, очите им хвърляха искри.

Маншон и Полуобувка разбираха, че сега плъховете са приели по-различна тактика. Вероятно си бяха направили сериозни изводи. Главната им ударна сила, все охранени едри плъхове, разделени на две, обсаждаше автомобила им от двете страни.

— Този път ще ни нападнат от страни — обади се Маншон, а в гласа му прозвуча безкрайно отчаяние. — Следователно не бихме могли да маневрираме с автомобила.

— Ако излезе така — Полуобувка също изглеждаше съкрушен, — автомобилът ни ще бъде затрупан от тях и ще се превърне за нас, тъй да се каже, в гроб на четири колелета.

И това не изглеждаше невъзможно.

Маншон отпусна безсилно разтрепераните си ръце върху волана. Що да сторят? По челото на Полуобувка избиха ситни капчици пот. Изход нямаше!

Плъховете прииждаха на широк фронт от двете им страни. Сред редиците им премина онзи трепет, който Маншон и Полуобувка вече добре познаваха. Само миг още — и страшната атака ще се стовари върху тях...

Но вместо да се втурнат към автомобила, плъховете извиха глави към входа на развалините. Цялата кръвожадна сган внезапно се понесе в тази посока. Нещо ставаше! Но какво означава това?

Маншон и Полуобувка се метнаха към задното стъкло, за да разберат какво попречи на плъховете да изпълнят първоначалните си намерения. И двамата възкликнаха в един глас:

— Мъхеста брада!

Мъхеста брада най-после се завръщаше, но в какъв момент!

Полуобувка закри очите си, Маншон стори същото. Никой от тях не посмя да стане свидетел на гибелта на своя приятел.

След малко Полуобувка се обади тихичко:

— Беше толкова добър приятел...

Полуобувка сега беше готов да прости всичко на Мъхеста брада, да забрави споровете им. Дори и Рудолф, онова проклето змийче, никога нямаше да споменава със злост.

— Свършено е — най-сетне продума и Маншон. — Да погледнем!

— Може — съгласи се Полуобувка. — Да погледнем съдбата право в очите.

Отвориха очи и видяха Мъхеста брада да крачи спокойно към автомобила.

— Станало е чудо! — смая се Маншон.

Наистина без всякакво преувеличение това можеше да се нарече само чудо — плъховете, които тъй яростно се устремиха към Мъхеста брада, сега боязливо се навъртаха край него. Дори и най-силните не смееха да го приближат. Мъхеста брада сякаш беше заобиколен от предпазна стена, която никой плъх не смееше да премине. И имаше такъв вид, сякаш разярената орда плъхове около него изобщо не съществува. Размахваше някакво букетче с цветя и даже си тананикаше нещо. Най-после стигна до автомобила, влезе през вратата и бодро поздравя:

— Добро утро!

Сега, когато плъховете вече бяха отстъпили и Мъхеста брада по живо, по здраво се настани при тях, Полуобувка пак стана заядлив.

— Здравей, чудо Божие! — подхвана жлъчно той. — От все сърце ти благодарим за красивите горски цветя в това прекрасно утро. Сега надвихме всичките си грижи — даже си имаме букетче с цветя. Иначе що за живот е това — без свежи цветя и без змийчето Рудолф.

Но ето какво му рече Мъхеста брада:

— Ти си напълно прав. Без тези цветя, както ти ги нарече, досега щяхме да се простим с живота. Защото тези тъй наречени цветя, а това си е чисто и просто наумка, са оръжието-чудо срещу плъховете.

Той завря под носовете на приятелите си стръкче с дребни червени цветчета с продълговати листенца и продължи:

— Работата е тъкмо в това — обясни той. — Нито един плъх не може да устои на своеобразния аромат на наумката. Затова преминах невредим през техните пълчища. Имало е дори случаи, когато плъхове и мишки са се хвърляли от кораби в морето, ако там се появи пресен цвят от наумка.

— Урааа! — развика се възторжено Полуобувка.

Настроението му бързо се възвръщаше.

— Мисля, че сега можем да се заловим за работа — предложи Маншон и запали мотора. — Да се добереш до върха на един бор не е лесна работа, особено ако носиш маншон на гърба си.

— Вярно е — съгласи се Полуобувка. — Но сега е най-доброто време за превземане на сврачи гнезда. През деня е твърде горещо.

Маншон подкара към бора. Мъхеста брада слезе от автомобила и като размахваше букетчето, прогони плъховете на почтително разстояние. Маншон и Полуобувка се осмелиха да го последват.

— Да започваме! — провикна се Полуобувка. — Напред към нови висоти!

Той се закатери по ствола на дървото, като с голите си пръсти опипваше всяка пукнатина и намираще опора в нея.

— Колко бързо се изменят нещата — поклати глава Маншон. — Само преди малко Полуобувка мислено се погребваше, а сега се носи към висините като млад бог.

— Твой ред е — прекъсна разсъжденията му Мъхеста брада.

Но Маншон внезапно се загрижи.

— Но... не смея да оставя автомобила без надзор — каза той. — Току-виж плъховете се настанили в него.

— Хм — отвърна Мъхеста брада и се замисли.

— Къде останахте? — провикна се от дървото Полуобувка.

Но Мъхеста брада все пак намери разрешението.

— Ще оставим букетчето с наумката тук, край колата.

— И смяташ, че...

— Разбира се! — Мъхеста брада беше във възторг от своя план.
— Цветчето ще опази колата ни по-добре и от най-съвършения катинар.

Маншон все още се колебаеше, но Мъхеста брада добави:

— Латинското название на наумката е *Synoglossum officinale*.

Това направи дълбоко впечатление на Маншон и той се съгласи.

— Добре тогава!

Мъхеста брада разпиля цветето по калниците на автомобила и те заедно с Маншон се закатериха след Полуобувка.

В ГНЕЗДОТО НА СВРАКАТА

Полуобувка вече достигна до върха на дървото, а Маншон и Мъхеста брада още бяха на половината път, когато изведнъж до ушите им достигнаха възбудените крясъци на свраката.

— Връща се! — провикна се не по-малко възбуден Полуобувка.

Отгоре той виждаше по-добре от другите и затова пръв забеляза птицата, която стремително се носеше откъм гората право към гнездото си.

— Побързай! — развика се Мъхеста брада.

— Завързвай! — поде и Маншон, който при вълнение винаги объркваше думите.

Естествено Полуобувка и сам знаеше, че много по-лесно е да защитаваш едно гнездо, отколкото да го превземаш. Опитай се да настъпваш към гнездото, откъдето всеки миг може да те чукне по главата здравият клюн. Много по-добре е ти да отблъскваш летящата птица. И Полуобувка напрягаше всички сили да стигне горе преди свраката да пристъпи към отбрана.

Но и свраката не беше глупава. Всеки размах на крилете ѝ с невероятна скорост я приближаваше към целта.

— Кой кого? — разярен мърмореше под нос Полуобувка и се прехвърляше от клон на клон.

Коленете му вече горяха, ръцете и пръстите на краката лепнеха от смола, а жилавите клони го шибаха по лицето.

Но Полуобувка не обръщаше внимание. Гнездото беше съвсем близко. Само да протегнеш ръка и ще го стигнеш! Най-последно! Още едно усилие и упоритостта на Полуобувка се увенча с успех — той се улови за гнездото. След няколко секунди долетя и свраката, която започна да кръжи над него.

— Юначина! — провикна се отдолу Мъхеста брада.

— Браво! — обади се и Маншон.

За съжаление Полуобувка нямаше време да се радва на приятелската им похвала. Прекрасно знаеше, че свраката не току-тъй

кръжи над гнездото си, ами избира подходящия момент, за да го нападне.

Полуобувка набързо огледа гнездото и потърси пръчка или поне клонче, с което да се отбранява. И гледай ти чудо! Това беше пръст на съдбата или нещо подобно — в гнездото имаше една съвсем запазена прашка.

Полуобувка я грабна и се огледа за боеприпаси. Чудесно, клоните на бора бяха обсипани с млади зелени шишарки.

Полуобувка избра една по-малка, но натежала от смола шишарка и я откъсна от клончето. Тъй, тъй! Опъна прашката и се убеди, че ластикът е съвсем здрав. Сега свраката можеше да заповяда.

Отдолу се чу пъхтенето на Мъхеста брада и на Маншон. Катеренето не беше лесно за тях — на Мъхеста брада му пречеше брадата, а на Маншон — дрехата.

— Какво ново? — провикна се след някое време Мъхеста брада.

— Намери ли медала горе? — на свой ред подвижна и Маншон.

Но Полуобувка не можеше тъкмо сега да търси медала си. Цялото му внимание беше погълнато от свраката, затова не им отговори нищо. Протегна лявата си ръка напред, обтегна с ластика дясната и зачака.

А свраката кръжеше над гнездото си. Нямаше все тъй да лети я, Полуобувка беше нащрек. От ясно по-ясно — приближаваше моментът, в който птицата щеше да се нахвърли върху неканения гост.

И ето ти на!

Свраката се сви на топка, за да се стовари като камък върху Полуобувка. Но още в детството си Полуобувка сваляше с прашка ябълки и круши от дърветата и умееше да се цели отдолу нагоре. И сега опъна прашката, прицели се, с всички сили изтегли ластика назад и пусна шишарката към свраката.

След секунди последва удар.

Резкият крясък на птицата потвърди, че шишарката е попаднала на място.

— Шишарката не пада по-далеч от дънера си — викна Маншон, който от вълнение пак не можа да намери подходящата пословица, за да изрази възторга си от Полуобувка.

Маншон най-после се беше добрал до края на гнездото, откъдето трябваше да се прехвърли при Полуобувка. Показа се и брадата на

Мъхеста брада, а след нея изпълзя и той самият.

— Отличен изстрел — призна Мъхеста брада. — Скъпи Полуобувка, ти си истински снайперист!

Навярно и свраката си беше направила същия извод, защото се отдалечи от развалините с жалостиво грачене.

— Полуобувка, ти си великолепен! — обади се и Маншон, като се загледа в своя приятел, сякаш го виждаше за първи път. — Но кажи откъде се взе тази прашка у теб?

— А, прашката ли? — щастливо промърмори Полуобувка. — Беше тук някъде...

Едва сега Полуобувка спокойно заразглежда прашката. Излезе, че наистина е много хубава. Разбира се, птиците не изработват подобно оръжие за точна стрелба, пък било то от просто хвойново клонче. Прашката не беше нова, напротив. Инициалите, издялани с ножче по нея, не оставяха никакво съмнение. И наистина...

— Момчета! — подскочи Полуобувка, та чак стресна приятелите си. — Това са моите инициали!

Маншон и Мъхеста брада се надвесиха над него.

— Вижте! — разпалено продължи Полуобувка. — Моите инициали! „П. О.“ Аз съм ги издялал. Намерих си прашката!

— Значи тази сврака е същата... — поклати глава Маншон.

— Я същата, я някоя потомка на крадлата — отвърна Полуобувка. — Какво значение има това? Главното е, че сега намерих и прашката, и медала си. Какво съвпадение!

— Е, медала още не си намерил — обади се Мъхеста брада. — Него тепърва ще трябва да го търсим, образно казано, като четирилистна детелина.

— Вярно бе! — стресна се Полуобувка. — Точно така!

Огледа се наоколо с изпитателен поглед и накрая се засмя:

— Такъв безпорядък, като в свраче гнездо. Просто не знам откъде да започна!

Полуобувка беше прав — в гнездото цареше невъобразим хаос. Пък и самото то беше построено накъде да е, отсам право, оттатък — криво.

— Прашката вероятно е била използвана в строежа — отбеляза Мъхеста брада. — Но свраката е скрила медала другаде.

— Каквото и да ни струва, ние ще открием медала — решително заяви Маншон. — След знаменития изстрел на Полуобувка никак не върви да се завърнем без медала.

И той незабавно се зае да претърсва гнездото. Другите двама безмълвно последваха примера му.

НОВИ СЪТРЕСЕНИЯ

Някъде към средата на деня гнездото на свраката беше основно претърсено от смелчаците, клонче по клонче, до самото дъно. Но медала го нямаше.

Времето беше ясно и тихо, слънцето прежуряше, а настроението им беше под нулата.

— Свраката е изгубила медала — предположи Маншон.

— Възможно е — сви рамене Мъхеста брада. — От една сврака всичко може да се очаква.

Полуобувка не издържа и се развика:

— Искам да ям и да спя!

Още не изрекъл тия думи и приятелите му също внезапно усетиха, че са изгладнели и грохнали от умора.

— Да слизаме — предложи Маншон. — В хладилника все ще се намери едно-друго за хапване.

— Този път искам да си дремна заедно с вас в автомобила — обади се Мъхеста брада. — Има твърде много плъхове, за да спя на открито.

— И тъй — лека закуска и приятен сън — уморено се засмя Полуобувка. — После изчезваме завинаги оттук. Нагледах се на родните си места и още как...

За медала и дума не спомена.

— Ами да слизаме тогава — рече Маншон. — Във всеки случай направихме всичко възможно.

Прехвърли се през гнездото, но случайно погледна надолу и се вцепени.

— Вижте! — заекна той. — Погледнете какво става там!

Полуобувка и Мъхеста брада се промъкнаха към същия край на гнездото, надникнаха и по гърбовете им полазиха тръпки.

— Страхотия! — промълви Мъхеста брада.

— И къде сега според теб ще ядем и ще спим? — гласът на Полуобувка прозвуча някак кресливо.

Картината, която се разкри пред очите им, беше колкото неочаквана, толкова и съкрушителна. Плъховете бяха погребали автомобила под телата си. Разхождаха се по покрива, мотаеха се под колелата. Някои даже се гушеха на калника, точно там, където Мъхеста брада беше оставил наумката. И това именно беше най-страшното — плъховете изобщо не обръщаха внимание на растението. Наумката не им оказваше вече никакво въздействие.

— Ето ти сега *Cynoglossum officinale* — затюхка се Маншон.

— Оръжието-чудо срещу плъховете кой знае защо засече — остро подметна Полуобувка. — И в резултат на това тримата смелчаци заедно с една отровна змия приятно прекарват времето си тук.

Мъхеста брада разбираше колко е виновен и умърлушено обясни:

— Наумката е повехнала от слънцето. Срещу плъховете помага само ароматът на съвсем прясното растение, но аз хукнах с вас да диря медала на Полуобувка и съвсем забравих това.

— Ами сега? — избухна Полуобувка. — Може би ще останем да си живеем на дървото, а? Заедно с това прекрасно змийче, което шава из джобовите ти и всеки момент може да изпълзи оттам!

Несъмнено Мъхеста брада здравата би се обидил от тези думи, ако в този момент не се случи нещо, което мигом изтри всякакви обиди от главата му. От възбуда Полуобувка въртеше все по-сърдито палците на краката си. И тъй като не се намираше върху гладък под, а в края на неравното свраче гнездо, загуби равновесие и полетя...

— Полуобувка! — изрева Мъхеста брада.

— Почакай! — нададе вик и Маншон.

Но Полуобувка съвсем не можеше да чака. Болезнено се удряше о клоните на дървото и неудържимо летеше надолу. В тези няколко секунди той стремително падаше и не бе възможно да предприеме каквото и да било. Просто пъкна прашката в пазвата си и се опита да се задържи за някой по-дебел клон, но не успя. Накрая разтвори сакото си и полетя, разперил ръце. Заприлича на голямо, тромаво птиче, което още не се е научило да лети. Но най-важното — все пак намали скоростта. Дотолкова, че когато най-после падна, дори не изгуби съзнание.

— Жив ли си? — извика отгоре Мъхеста брада с тревожен глас.

Полуобувка не отвърна на този неуместен въпрос. Вместо това той раздвижи ръцете и краката си, додето се увери, че е здрав и читав.

— Тичай да се скриеш в автомобила — развика се и Маншон.

Полуобувка още не беше помръднал от положението, в което бе паднал — прегърбен, широко разтворил ръце и крака. Дочул съвета на Маншон, той предпазливо изви глава към автомобила.

До вратата имаше няколко крачки, но за съжаление там се тълпяха толкова много плъхове, че в момента Полуобувка дори и не можеше да ги изброи.

— Чудно как плъховете още не са ми смъкнали кожата? — със странно равнодушие си помисли той.

В този миг почувства нечий поглед.

Този поглед скова крайниците му, прониза го като картечен откос и цялото му тяло потрепери.

След известно време Полуобувка различи кой от плъховете се вглежда така в него. И изведнъж го позна! Онзи същият! Победителят, който със своя убийствен поглед превърна в труп съперника си.

— Край! — помисли си Полуобувка. — Наистина е свършено с мен.

Всяка друга мисъл угасна в него. Просто не съществуваше. С желание би притворил очи, но злата сила, излъчвана от очите на онзи плъх, не му позволяваше да го стори. Омагьосан, той чакаше мъчителния край и вече усещаше как кръвожадните челюсти се впиват в гърлото му. В този миг дочу леко шумолене из тревата. Нещо хладно и гладко се плъзна покрай него и се стрелна към плъха.

Змия! Змийчето Рудолф! Невероятно! Наистина ли Рудолф се беше хвърлил от клоните на дървото, за да му се притече на помощ?

Удивен, Полуобувка осъзна, че вече е в състояние да мисли и за други неща, освен за неизбежната си гибел.

— Какво прекрасно змийче! — разнежи се той.

Всичко стана много бързо. Злата сила в погледа на плъха изведнъж се разсея. Рудолф се метна към него. Плъхът изпищя.

— Бързо на дървото! — сети се Полуобувка. — Трябва да стигна до дървото.

И той рипна и след няколко секунди вече се катереше нагоре по ствола. Но не се свърши с това. Рудолф наистина клъвна плъха с отровния си зъб, но хищникът все още беше силен. Когато змийчето се

скри нейде в стената на замъка, плъхът, забелязал бягството на Полуобувка, се изпълни с дива злоба. Сега искаше да си отмъсти и за ухапването. Яростно се хвърли след Полуобувка и запълзя по дървото.

Полуобувка беше стигнал някъде докъм средата на ствола, когато дочу подире си заплашително пъхтене. Погледна надолу и разбра — още малко и босите му палци щяха да са в кръвожадните челюсти на плъха.

Инстинктивно, без да се замисля, Полуобувка мина от другата страна на ствола. И там забеляза кръгъл отвор.

Хралупа!

Никакво колебание! Веднага в хралупата!

Посрещна го приятна хладина. Полуобувка слепешком протегна ръце, защото след ярката светлина на слънцето очите му не можеха да различат нищо в тъмната хралупа.

Но нямаше никакво време. Плъхът вече показва продълговатата си муцуна през кръглия отвор. В тъмното той не откри веднага Полуобувка, но ноздрите му бързо започнаха да се разширяват и да се свиват.

Полуобувка напипа с ръка някакъв металически предмет, гледай ти, даже с дръжка. Удобна дръжка, ще речеш, за него мерена. Предметът напомняше зидарска мистрия. Но къде ти да го разглежда в този момент! Обхвана с две ръце дръжката на металния предмет, замахна високо във въздуха и с все сила го стовари върху главата на плъха.

И когато плъхът шумно тупна на земята, Мъхеста брада се обърна към Маншон:

— Свършено е с този плъх! Най-сетне Полуобувка е спасен!

— Сигурен ли си! — усъмни се Маншон. — Корава душа имат плъховете, може би този пак ще се нахвърли върху Полуобувка.

— Едва ли — врътна глава Мъхеста брада. — Забрави ли, че го клъвна Рудолф? Отровата ще му види сметката и това е сигурно.

Мъхеста брада излезе прав. Плъхът се вдигна как да е на крака, но вече погледът му, който до скоро гореше демонично, сега бе някак пуст и безразличен. Плъхът се заклатушка край дървото — отровата вече действаше.

Маншон и Мъхеста брада облекчено въздъхнаха. Затаили дъх, те преживяха заедно с Полуобувка шеметните му приключения: бяха се

отчаяли, когато той падна, трепереха щом плъхът впери в него смъртоносния си поглед. А когато Рудолф тихичко изпълзя от джоба на Мъхеста брада и се плъзна по ствола на дървото, като бързаше да помогне на Полуобувка, Мъхеста брада изпита почти бащинска гордост за своя питомец.

— Но къде се дяна нашият Полуобувка? — зачуди се Маншон.
— Не го виждам.

Последното действие от приключенията на Полуобувка не бе в ползрението на Маншон и Мъхеста брада и те нищо не знаеха за хралупата в ствола на дървото.

— Полуобувка — провикна се Мъхеста брада, — къде изчезна?
Никакъв отговор.

— По-лу-о-був-ка-а! — завикаха и двамата заедно, но както и преди — пълно мълчание. Безмълвно се спогледаха и разтревожени започнаха да се спускат надолу.

Чак тогава дочуха нечие спокойно хъркане. Сега вече Маншон и Мъхеста брада лесно и бързо откриха хралупата.

СКЛАДЪТ

Щом плъхът падна от дървото долу, Полуобувка моментално заспа. И додето изплува от дългия си и дълбок сън, Маншон и Мъхеста брада бяха успели основно да проучат хралупата. Тя приличаше на малък удобен склад, препълнен чак до тавана с най-различни блестящи неща. Маншон и Мъхеста брада ги изучаваха с интерес.

— Жив ли съм? — разтри сънените си очи Полуобувка.

— Жив си, жив си — засмя се Маншон, който вече търсеше медала му в камарата блестящи предмети.

— И вие също? Здрави и читави?

— Напълно — изсумтя Мъхеста брада.

Полуобувка беше доста сънен.

— Скъпи приятели, кажете ми защо е толкова тъмно тук?

— Ние сме в скривалището на свраката — обясни Маншон. — А нали всяко скривалище тъне в тайнствен сумрак.

— Така значи? — тръсна глава Полуобувка.

Той стана и учудено се взря в металическия предмет, който все още стискаше в ръка. Даже в съня си не беше го изпуснал. Вече съвсем разбуден, Полуобувка си спомни всичко случило се.

— Аха! Мистрията, с която цапардосах плъха по главата.

— Каква ти мистрия, това е лопатка за торта — с добродушна усмивка го поправи Мъхеста брада. — Не знаехме, че ти си праснал плъха, само го видяхме как тупна на земята.

Полуобувка се вгледа още веднъж по-отблизо.

— Да, лопатка за торта е. Сигурно никой преди мен не е удрял плъх точно с лопатка за торта. В такъв случай аз съм, тъй да се каже, откривател в тая област.

— Безспорно — съгласи се Маншон. — Ти си истински смелчага и напълно достоен за своя медал.

С тези думи той закачи на гърдите му току-що намерения от него медал.

— Чудесно — тържествено се поклони Полуобувка. — Вече никому няма да позволя да ми го отнеме! А къде е Рудолф, спасителят

на живота ми?

— Замина си Рудолф — засмя се Мъхеста брада. — Подари ти живота и се върна сред природата.

— Съжалявам — искрено каза Полуобувка. — Бих искал поне веднъж да го погледна с преизпълнени от обич очи.

Естествено, вече нямаше как да извикат Рудолф.

И тъй като Полуобувка отново беше с медал на гърдите, всичко изглеждаше наред. Но смелчаците все още се намираха в плен на плъховете. Нямаше никакъв изход, защото както и преди, автомобилът беше изцяло окупиран. Можеха да благодарят, че плъховете поне не замисляха нови коварни планове.

— Странно наистина! Нито един плъх не се опитва да се изкачи по дървото — зачуди се по едно време Маншон.

— Какво има за чудене тук — отсече Полуобувка. — Този, който посмее, ще получи тортена лопатка по главата. На другите плъхове не им се ще да свършат като този и затова са решили да ни обсадят и просто да ни уморят от глад.

— Кой знае, може това да е било изключение — обясни Мъхеста брада. — Навярно плъховете и свраката негласно са се споразумели борът да бъде нейно владение. Затова тя си живее необезпокоявана на върха. Честно казано, тази птица има твърде странни навици. В хралупите обикновено си свиват гнезда сови, а нашата сврака се е изхитрила да трупа тук своята плячка.

— Ако все пак успеем да се измъкнем — обади се Маншон, — редно е да върнем всички намерени вещи на собствениците им.

Полуобувка весело се провикна:

— Във всеки случай още не сме се измъкнали по живо, по здраво!

— Най-напред ще трябва да опишем всичко намерено — каза Мъхеста брада. — И после ще видим какво трябва да правим.

Предложението беше прието. Описването на вещите беше добре дошло за тях, с това занимание щяха да прогонят черните натрапчиви мисли и глада. Маншон измъкна от маншона си бележник и писалка, които имаше навика да носи винаги със себе си от времето, когато сам си пишеше писма.

Смелчаците се наместиха около купчината предмети.

— Най-напред да запишем лопатката за торта — обади се Мъхеста брада.

„1 брой — лопатка за торта
7 броя — напръстници
314 броя — копчета — големи
204 броя — копчета — малки...“

— Боже мой! — поклати глава Полуобувка. — За какво са й притрябвали толкова копчета?

— На свраката нищо от това не й е нужно — обясни Мъхеста брада. — Ама ето докъде води алчността.

Маншон продължаваше да пише:

„23 броя — сребърни лъжички
1 брой — монокъл
104 броя — станиолови обвивки от бонбони
45 броя — старинни златни монети
82 броя — старинни сребърни монети
1 брой — старинна сребърна чаша“

— Брей — зачуди се Мъхеста брада, — толкова старинни неща. Май тук са събрани кражбите на няколко поколения свраки.

— Сигурно — съгласи се Полуобувка. — Навярно собствениците отдавна не са между живите. Не мога да си представя как Маншон ще им предаде техните вещи.

— Няма да е лесно — поклати глава Маншон.

Но Мъхеста брада каза друго:

— А какво мислите, приятели, ако решим да предадем всичко в някакъв музей!

— Боже мой! — възкликна Маншон. — Това е моя отдавнашна мечта — лично от свое име да подаря нещо на някой музей!

— Нямам нищо против — съгласи се Полуобувка. — Само че трябва да подберем онова, което има историческа стойност. Няма да

влачим там разни копчета или обвивки от бонбони, я!

Мъхеста брада обаче имаше друго мнение:

— Всичко трябва да се предаде на музея — обясни той. — И не на исторически, а на природонаучен музей. В историческите имат достатъчно старинни вещи. А в природонаучния музей това ще бъде много ценна и необичайна сбирка — неща, откраднати от няколко поколения свраки.

Всички се съгласиха и Маншон продължи да описва:

„3 броя — ръчни часовници
1 брой — велосипеден звънец
32 броя — пилички за нокти
102 броя — ключове — френски
218 броя — ключове обикновени
1 брой — медальон“

— Колко е хубава тази фотография! — възхити се Маншон, като отвори капачето на медальона. — Вижте каква красива млада жена.

После притвори очи и под изблика на поетично вдъхновение зарецитира:

*„Твоята усмивка сияйна,
пламти като роза омайна!“*

Мъхеста брада и Полуобувка се надвесиха над медальона.

— Хм — промърмори Мъхеста брада и се замисли. — Струва ми се, че това лице ми е познато.

Но Полуобувка едва не му се присмя:

— Не виждаш ли в каква старинна дреха е облечена тази жена? Ако наистина я познаваше, трябва да си поне на двеста години.

Сега и Мъхеста брада видя, че дрехата на жената е по модата от миналото столетие, също и прическата ѝ.

Маншон щракна капачето на медальона и продължи да пише:

„154 — венчални пръстени
2 броя — тапи за термос
106 броя — гвоздеи
сирене «Рокфорд»...?!“

— Сирене „Рокфорд“! — радостно се провикна Полуобувка.
— Спасени сме.

Наистина в огромната купчина беше попаднало и пакетче сирене „Рокфорд“, явно заради пъстрата си, лъскава обвивка.

— Не бива да го изяждаме наведнъж — предупреди Маншон.

— Не се знае колко време ще останем тук.

— Ще трябва да оставим и едно парченце за музея — напомни Мъхеста брада. — Иначе дарението ни ще се окаже непълно.

Той отви хартията и отрони от едната страна на сиренето три равни бучици. За Полуобувка това бяха съвсем мизерни трошици, но все пак утолиха глада им.

След тази толкова скромна закуска описът на вещите продължи по-лесно. Точно преди залез-слънце Маншон постави точка под дългия списък.

ШОКОЛАДОВИЯТ БОНБОН

Вече трето денонощие смелчаците бяха принудени да останат в хралупата, потънали в нерадостни мисли. Гладът здраво ги притисна. От сиренето „Рокфорд“ беше останало едно съвсем мъничко парченце, отделено за музея. Слава Богу, заръмя дъждец и Полуобувка успя да улови някоя и друга глътка вода в старинната сребърна чаша.

— Под краката ни лежи цяло съкровище — продума Мъхеста брада. — Пием вода от древна сребърна чаша. Но каква е ползата?

— Никаква! — въздъхна Полуобувка.

Маншон добави:

— Ние стоим тук като... — и потърси някакво сравнение. — Като котките на острова.

— Ох, не ми говори — жалостиво се обади Полуобувка. — Милите котенца! Тъй жестоко захвърлени на острова!

— Помните ли как грациозно се носеха напред, когато ни преследваха? В сравнение с тия противни плъхове, котките са извънредно мили същества — каза Маншон.

— Така е — потвърди и Мъхеста брада. — Котките са доста приятни и сега не разбирам защо трябваше да ги изоставим на самотния остров.

— Пошегувахме се най-безсърдечно — обясни Полуобувка. — Но може би ще успеем да ги избавим.

— Длъжни сме! — въодушеви се Маншон. — Успеем ли да се измъкнем от тази обсада, спасението на котките ще бъде първото ни задължение.

— Да се закълнем! — разпали се Полуобувка. — Да обещаем, че щом излезем от този ад, ще отдадем всичките си сили за спасението на котките.

Маншон и Полуобувка се съгласиха напълно.

— Велика идея — възхити се Мъхеста брада. — Така ще успокоим не само съвестта си, но ще извършим и най-важното за котките.

Смелчаците тържествено си стиснаха ръцете, а после се замислиха. Помъчиха се да си представят неописуемите страдания на котките сред откъснатия от света остров. И тогава положиха клетва: да не забравят котките, а занапред да се отнасят грижливо и ласкаво към тях. Няма да се спрат пред нищо и ще ги измъкнат от проклетия остров.

Накрая Полуобувка обяви:

— Да сложим своите подписи, за да остане черно на бяло. Нека издълбаем инициалите си по тая хралупа.

— Не бива — поклати Мъхеста брада. — Как тъй ще забиваме нож в живото дърво.

Но Маншон реши да подкрепи Полуобувка:

— В бора и без това е зейнала тази хралупа. Някоя и друга буква няма кой знае колко да навреди на вековното дърво. И още нещо. Ако не излезем живи от хралупата, това ще бъдат надгробните ни знаци. Все някой ден, когато сред златните монети открият костите ни, по инициалите ще установят кои сме били.

Тези думи ни най-малко не разсеяха мрачното им настроение.

— Е, тъй да бъде — отстъпи Мъхеста брада. — Нека издълбаем инициалите си един до друг, тъй както вървахме редом в своя жизнен път.

Полуобувка извади малкото си джобно ножче и започна да дълбае. След трийсетина минути се откроиха две големи букви: „П. О.“

На Мъхеста брада му трябваше повече време. Не умееше да борави с ножчето така сръчно като Полуобувка, а и буквата „М“ се дълбае по-трудно. Но той се постара и двете букви се получиха еднакви по големина: „М. Б.“

Последен взе ножчето Маншон, но скоро и неговите инициали — „Д. М.“, заеха мястото си до тези на Полуобувка и Мъхеста брада.

— Д. М.?! — изненада се Полуобувка. — Какво значи това? Дълъг маншон ли?

Маншон се усмихна тъжно.

— Не. „Драги Маншон“ — поясни той. — Когато на времето си пишех писма, всяко от тях започваше точно тъй.

Издълбаването на инициалите отне последните им сили. Бяха изтощени до крайност, гладът и жаждата вече ги надвиваха. Маншон

едва повдигаше глава, Мъхеста брада лежеше почти неподвижен, а Полуобувка дори не шаваше с пръстите на краката си.

Лежаха уж да си починат, но от тежки мисли не можеха дори да заспят. В душите им се промъкваше опасно безразличие — да става каквото ще! Лежаха унесени и само от време на време в мислите им пробягваха картини от детството им. Сякаш нейде отдалеч до тях стигаше леко дихание и толкова. Времето изчезна за тях. Не знаеха дали са лежали така час или два, ден или даже седмица. Внезапно и тримата вдигнаха глави.

Плясък на криле и стържене на нокти, после нещо изшумоля върху пода на хралупата.

Свраката беше домъкнала още нещо за съкровището си!

Не е допускала, че смелчаците са тук. Забеляза ги едва когато изпусна плякката си. С отчаян крясък изхвъркна навън и се отдалечи. Мъхеста брада с мъка се надигна и се надвеси да види по-отблизо какво е донесла крадлата.

— Шоколадов бонбон!

Тази дума като магическа пръчка изправи Маншон и Полуобувка на крака.

— Шоколадов бонбон! — повтори Полуобувка, но повече нищо не можа да каже, защото взе да преглъща.

— Ще го разделим веднага на три — кратко отсече Маншон.

С треперещи от радост ръце Мъхеста брада разви станиоловата обвивка на бонбона и с джобното ножче на Полуобувка го разряза на три равни части. После всеки захапа своето парченце.

— Шоколадовият бонбон веднага повдига настроението — премлясна Маншон.

— Да, да — съгласи се Мъхеста брада. — И дава сила!

Наистина, когато сладката им закуска свърши, и тримата се почувстваха като новородени.

— Да е жива и здрава свраката — засмя се Полуобувка, като се облизваше. — Погрижи се за нас като за свои малки пиленца.

Но свраката нехаеше за учтивите похвали на Полуобувка. Тя се въртеше и вдигаше врява отвън, докато най-послед сърдито се запиля някъде.

— Е, какво ще правим сега? — запита Мъхеста брада.

— Ако животът не те научи, неволята ще чакаш — пак обърка пословиците Маншон.

Но всички отново изпитваха готовност за труд, нямаха търпение да се заловят за нещо ново.

— Ще хвърля един поглед навън — надигна се Полуобувка. — Във всеки случай нещо трябва да се предприеме, иначе животът не е интересен.

Той се промъкна до отвора, подаде глава и мигом завъртя палците на краката си.

— Елате да видите! — развика се Полуобувка. — Кажете моля какво може да означава това?

Маншон и Мъхеста брада не чакаха да им повторят. Само след миг се намериха при Полуобувка и заподсмърчаха от изненада.

Зрелището, което се откри пред очите им, беше толкова неочаквано, поразяващо и загадъчно. Плъховете, които преди малко се мотаеха из развалините, сновяха нагоре-надолу, или си убиваха времето по някакъв друг начин, сега се бяха строили в плътни редици, в няколко роти като огромна и страшна военна сила.

— Изглежда техният командир ги е строил така — обади се Полуобувка.

Действително пред строените колони се разхождаше грамаден плъх, едър като прасенце. Всички останали плъхове се отнасяха към него с голяма почит. Именно той даваше заповеди на войската.

— Да не се готвят да ни нападнат — загрижи се Маншон. — Сигурно са към десетина хиляди.

Мъхеста брада запази самообладание.

— Едва ли! Няма да правят парад заради нас — обясни той. — Може и съвсем да са ни забравили. По-скоро се готвят за дълъг поход.

Мъхеста брада имаше право.

Вечерният здрач тъкмо се беше спуснал над развалините, когато голяма група плъхове се отделиха и се отправиха на път. Разузнавачите — около двеста плъхове, които трябваше да проучат всяка стъпка напред, за да се избегнат рисковете. Скоро след тях пое генералният щаб и обратно притичваха дребни, но много пъргави плъхове. Това бяха куриерите.

След генералния щаб потегли и цялата армия. Една след друга войсковите части напускаха развалините.

— Зловеща картина! — прошепна Полуобувка.

— Зловеща и величествена! — потвърди Маншон.

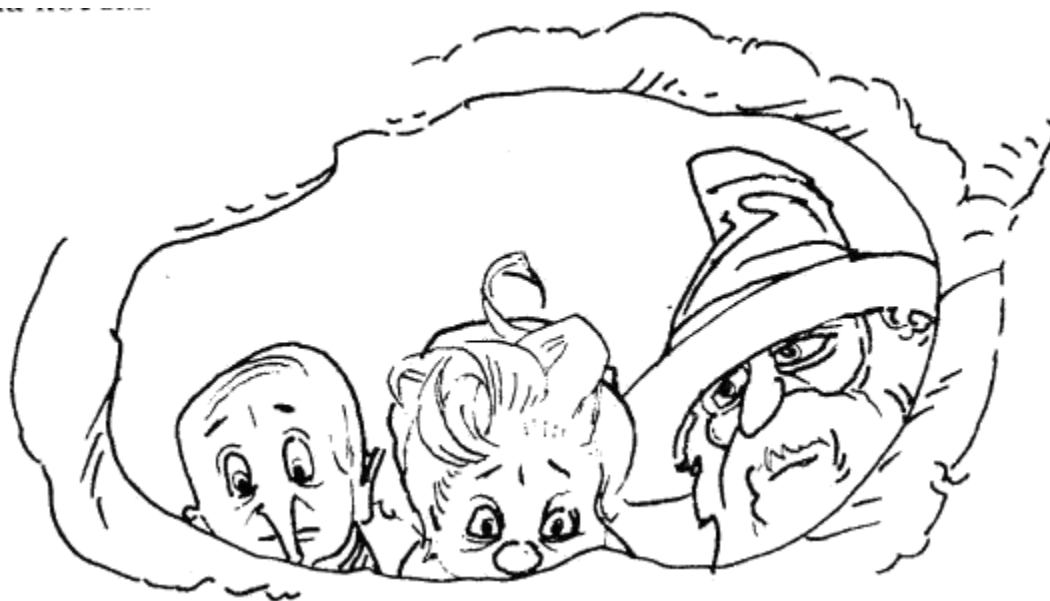
— Но помислете, скъпи приятели — подхвана Мъхеста брада, — това означава освобождение за нас!

И този път думите на Мъхеста брада се сбъднаха. След два часа сред развалините не остана нито един плъх.

Смелчаците се спогледаха. Бяха спасени — тъй неочаквано, без каквито и да е усилия.

— Спаси ни шоколадовият бонбон! — важно заяви Полуобувка. — Иначе нямаше да имам сила да погледна от хралупата навън. И ние просто щяхме да проспим заминаването на плъховете и да си останем тук за вечни времена.

Маншон и Мъхеста брада трябваше да признаят, че Полуобувка е напълно прав — животът им наистина бе висял на косъм.

ОТНОВО СВОБОДНИ

На сутринта смелчаците пренесоха цялото имане от хралупата в автомобила. Свраката крещеше над главите им и вдигаше врява, но високо, далеч на един изстрел с прашка. Най-накрая отчаяно се вдигна към облаците и безмълвно, уморено взе да описва кръгове.

И тримата приятели бяха доста изморени, защото да се пренесе цялото това съкровище не беше лесна работа. Не можеха и да помислят за почивка. Веднъж озовали се на свобода, едва ли трябваше най-напред да се наспят. И преди всичко не знаеха кога плъховете ще се завърнат от бойния си поход, затова най-умно бе час по-скоро да напуснат развалините.

Маншон провери гумите и мотора. С облекчение установи, че автомобилът им се бе отървал само с някое и друго одраскване и с леко сърце решиха да потеглят на път.

— Сега накъде? — отвори дума Полуобувка. — Хубаво и полезно би било да си отдъхнем край морето.

— Ами котките? — напомни му Маншон.

Намеси се и Мъхеста брада:

— Нима забрави за нашата клетва?

Полуобувка сериозно погледна първо към Маншон, после към Мъхеста брада.

— Да — отвърна той. — Тези котешки изчадия няма да ни позволят да мигнем.

Потеглиха и скоро развалините на замъка се изгубиха от погледите им. Не остана и следа от преживяния страх.

— Свобода! — облекчено въздъхна Мъхеста брада. — Едва сега разбирам какво означава тази дума.

— Чувствате ли как ухае свободата? — засмя се Полуобувка, като вместо пръстите на краката си, този път помръдна носа си. — Не познавам нищо друго, по-сладко от свободата.

Маншон и Мъхеста брада също усетиха някакъв особено приятен аромат и когато Маншон отвори стъклото, това ухание нахлу и в автомобила.

— Хм — рече Мъхеста брада. — Май този мирис се носи откъм селото.

— Да минем оттам — предложи Полуобувка. — Така приятно ароматизирано село във всеки случай е удоволствие да се види.

Маншон скоро намери пътя за селото.

В покрайнините кучетата се втурнаха срещу автомобила и залаяха раздразнено, но тутакси се успокоиха, щом Мъхеста брада се показва на стъклото и заговорнически им смигна. А сладкото ухание пак ги удари в лицето.

— Вижте, вижте! — посочи с ръка Мъхеста брада към един рояк оси, който кръжеше над едно и също място. — Навярно сладката миризма ги е насъбрала там.

— Сигурно — съгласи се Полуобувка. — Осите страшно обичат сладкото.

Маншон потегли натам и скоро спряха до една къща, от която се разнасяше упоителният аромат.

— Какво съвпадение! — зарадва се Мъхеста брада. — Тук живее онази млада жена, която ми даде сметана за Рудолф.

Полуобувка се оживи.

— В такъв случай непременно трябва да се отбием — решително заяви той. — Неучтиво е да се отмине познато семейство.

— Ами да спрем тогава — съгласи се и Маншон. — Да помолим за малко вода.

— Или за това, дете тъй сладко мирише — смигна им Полуобувка. — Колкото да го опитаме.

Пристъпиха в двора и сякаш потънаха в уханието.

Младата стопанка се показва на стълбата да ги посрещне — навярно ги беше зърнала през прозореца. Цялата ѝ престилка бе изпоцапана със сладко. Чак сега смелчаците схванаха каква била работата! Ясно като бял ден — момичето вареше сладко от ягоди.

— Добро утро и сполука в работата — поздрави Мъхеста брада. — Случайно минахме покрай вас и решихме да се отбием замалко.

— Точно тъй — добави Полуобувка. — Открихме ви, тъй да се каже, по аромата.

— Наричат ме Маншон — представи се Маншон и неумело се поклони.

— Много хубаво — засмя се момичето, — че този път сте дошли и тримата.

— Да, да — потвърди Полуобувка. — Кое то си е, тъй си е!

Младата стопанка покани гостите и ги въведе в кухнята, където върху печката приятно къкреше тенджерата със сладкото.

— Може би ще го опитате? — ласкаво предложи тя.

Полуобувка само това и чакаше:

— Грях ще бъде да се откажем от подобно предложение — заяви той. — Аз бих излапал пълна купичка, в краен случай — две!

Смелчаците се наместиха един до друг на масата и младата стопанка сложи пред всекиго пълна купичка с прясно сварено сладко от ягоди. После се изправи над печката и взе да обира пяната от тенджерата.

— Оздравя ли твоят болен приятел? — попита между другото тя Мъхеста брада.

— Вече е здрав — измърмори Мъхеста брада и лапна набързо препълнена лъжичка със сладко.

Нямаше желание да разказва за болния си приятел.

— Май годината се оказа хубава за ягодите — с разбиране отбеляза Полуобувка. — Слънчево, често поръсва и дъждец.

Стопанката забеляза, че купичката на Полуобувка е вече празна и му я напълни.

— А ти? — изненадана се обърна тя към Маншон. — Защо ядеш толкова малко? Не ти ли харесва сладкото?

Маншон неловко се наведе над купичката си, до която едва се беше докоснал.

— Напротив — отвърна той. — Сладкото е превъзходно, но се отвякох в мислите си и го забравих.

— Трябва да са много сладки тези мисли, щом вместо да ядеш, си потънал в тях — подметна Полуобувка.

— И какво толкова се замисли? — запита момичето, без да вземе под внимание забележката на Полуобувка.

— Мислех си, че някъде съм ви виждал вече — заяви Маншон още по-смутено. — Но къде и кога? Ето, това искам да си спомня!

Младата стопанка поклати глава.

— Сигурна съм, че те виждам за първи път в живота си — уверено рече тя.

— Да не би снимката ви да е била отпечатвана във вестник или в списание — предположи Маншон. — Аз не следя редовно периодичния печат, но това е напълно възможно.

— Не, не! — засмя се момичето. — Такова нещо наистина никога не ми се е случвало. Никъде не е отпечатвана моя снимка, нито съм показвана по телевизията. Припознал си се нещо!

Но Маншон уверено настоя:

— Невъзможно е да ви сбъркам с друг човек. Ще напрегна още малко паметта си.

Но ето че се намеси и Мъхеста брада.

— Какво има да се напругаш. Медальонът!

— Вярно! — възкликна Маншон. — Медальонът! Разбира се, че медальонът!

Той скочи от масата и се втурна навън, за да донесе медальона от съкровището на свраката.

Момичето внимателно се вглеждаше в Мъхеста брада.

— За какъв медальон става дума?

— Един момент, моля — лицето на Мъхеста брада придоби лукаво изражение. — Всичко ще се изясни.

Докато момичето пълнеше купичката на Полуобувка за трети път, Маншон се върна. Той гордо разлюля медальона, увиснал на верижката, и ликуващо запитва:

— Кой ще ми каже, чия снимка е скрита тук?

Момичето се вгледа и прошепна смаяно:

— Медальонът е наша семейна реликва, а снимката е на моята прапрабаба. Винаги носех този медальон, но през един нещастен ден той тайнствено изчезна.

— А в днешния щастлив ден вие отново получавате реликвата си — тържествено обяви Маншон и подаде медальона на младата стопанка. — С вашата прапрабаба страшно си приличате!

Полуобувка беше излапал сладкото и от третата купичка, затова сега доволен каза:

— Когато Маншон зърна портрета на вашата прапрабаба, веднага съчини едно хубаво стихотворение.

— Оо! — отвърна момичето. — Бих искала непременно да го чуя.

Всички погледи се устремиха към Маншон, а той още повече се смути. Но все пак се съвзе някак и прочете със заекване:

*„Твоята усмивка сияйна,
пламти като роза омайна!“*

Младата стопанка наистина се усмихна и по лицето ѝ се плъзна нежна руменина.

— Благодаря ти! — каза тя. — Благодаря от свое име и от името на малката си дъщеря, която макар сега да лежи в люлката, един ден ще носи този медальон.

— Посветил съм това стихотворение на вас — отговори ѝ Маншон.

Сега младата стопанка го прегърна и толкова силно го притисна, че бузите му запламтяха даже по-силно от нейните.

КОНТРОЛНИЯТ ПОСТ

Автомобилът се носеше с голяма бързина по бялата лента на шосето и настроението на смелчаците беше много добро. Бяха свободни от няколко дни и сега бързаха да изпълнят своето тържествено обещание. При това хладилникът им бе пълен с буркани сладко, които младата стопанка им подари в знак на благодарност.

В далечината се показаха очертанията на града. Ах, това беше същият онзи град, в който се запознаха, когато си купуваха сладолед и решиха никога да не се разделят.

Маншон внезапно се наведе към стъклото, присви очи и се загледа напред, като смени скоростта.

— Ха, край пътя се е появила някаква будка — съобщи той, — когато минахме преди оттук, я нямаше.

Двамата му приятели посрещнаха равнодушно тази новина.

Сега, накъдето се обърнеш — строят. Навред израстват къде будки, къде по-големи постройки. Но щом приближиха, пътя им препречи спуснатата бариера. Видяха и една табела, на която с огромни букви бе изписано:

„КОНТРОЛЕН ПОСТ СПИРАНЕТО ЗАДЪЛЖИТЕЛНО“

— За първи път срещаме такъв контролен пост — зачуди се Маншон. — Интересно какво ли проверяват тук?

— Дано само не проверяват дали носим сладко — размърда се обезпокоен Полуобувка.

Когато автомобилът им се закова пред бариерата, от будката изскочиха трима души. Първият бе с фуражка и униформа със златни копчета, вторият — в обикновен, изпоцапан работен комбинезон, а третият — с бяла престилка.

Онзи с фуражката сигурно бе началникът. Той приближи автомобила, впери поглед в Маншон, козирува и поздрави:

— Здравейте! Имате ли средства за борба с плъхове?

— Какво? — ококори очи Маншон. — Какви средства да имаме?

Началникът поклати с укор глава:

— От луната ли сте паднали? — измърмори той. — Не знаете ли, че вчера плъховете нападناха града? Заради тях сме обявили извънредно положение и всички пътуващи за града трябва да бъдат снабдявани с някои предпазни средства.

— За първи път чуваме — отвърна Маншон.

Началникът прие още по-строг вид и им направи знак да слязат от колата.

— Ако искаме да се преборим с плъховете — обясни той, — никой не бива да подценява средствата за борба с тях. За такива пътници като вас все още имаме капани за мишки. Ще ви дам два срещу подпис. Сложете единият върху капака на мотора, а другият — в багажника, тъй както изисква инструкцията.

После той се обърна към мъжа с бялата престилка и все тъй мрачно произнесе:

— Убеден съм, че тия тримата даже не са ваксинирани!

Човекът с бялата престилка приближи.

— Аз съм медицински работник — представи се той. — Възложено ми е да проверявам дали всички са ваксинирани. Плъховете, както знаете, са носители на заразни болести и по-добре да се предпазим от тях, вместо по-късно да се лекуваме.

— Загубена работа — махна с ръка Полуобувка. — Като дете са ме дупчили кой как свари, но сега вече да го няма майстора. Няма да разреши! Не ме плашат инжекциите. Съвсем не! Но това е принципен въпрос. Смятам, че чаят от еленов мъх е най-доброто средство срещу всички болести.

— Моля, моля — оживи се медицинският работник. — Съвсем не искам да подценявам билките. Но в случая имаме миграция на плъховете. Да не забравяме, че през средните векове именно плъховете са разнасяли чумната зараза. Срещу чума чаят от еленов мъх ще ти помогне толкова, колкото и чорбата от кисело зеле.

Полуобувка се усмихна иронично:

— Медицински работник сте, а говорите празни приказки. В днешно време кого можеш да уплашиш с чумата?

Началникът слуша известно време този научно медицински разговор, после кипна:

— Стига приказки! Като не сте съгласни да ви ваксинират, завивайте обратно и вървете, ако щете на гробищата. Но без ваксина никой няма да се промъкне през контролния пункт.

Нямаха избор и Мъхеста брада сложи ръка върху рамото на Полуобувка, за да го успокои.

— Е, нека ни сложат инжекции, щом е толкова важно — каза той.
— Няма да умрем, я!

— Мъжки разговор! — заключи началникът на контролния пункт. — Виж как брадата схваща правилно!

Той се отправи към будката и смелчаците го последваха, заедно с медицинския работник.

Вътре беше обзаведено съвсем скромно. Обикновена маса, няколко стола и полица за книги, по която имаше капани за плъхове. Началникът смъкна два от тях, подаде ги на Маншон и го помоли да се разпише. През това време медицинският работник вече приготви инжекциите. Изглежда беше доста опитен — не минаха дори и пет минути и тримата смелчаци бяха ваксинирани.

— Тъй значи — рече медицинският работник и седна до масата.
— Сега ще ви напиша бележка, че сте инжектирани, за да не ви безпокоят по този повод в някой от следващите контролни постове.

Полуобувка и Мъхеста брада се загледаха в плаката на отсрещната стена, на който се виждаше голям сиво-кафяв плъх. А Маншон се взираше през прозореца към пътя навън.

Началникът изглеждаше вече по-дружелюбен:

— Положението е повече от сериозно — обясни им той. — Плъховете са нагли и чудовищно бързо се размножават. Борбата с тях е много трудна. Бедата е в това, че в града няма нито една котка. Лоша работа, като си помислиш. Тъкмо котките могат да бъдат най-добрите ни помощници сега. Напоследък се стигна дотам, че срещу една котка предлагат елитен кон за езда.

— Тъй ли? — наостри уши Полуобувка.

— Ами да! — отвърна началникът. — Просто да не повярваш!

Рече да продължи, но Маншон викна възмутен:

— Какво значи това? — а гласът му чак трепереше: — Онзи там с комбинезона се вмъкна в нашия автомобил!

И той се втурна към вратата, но началникът му препречи пътя.
— Спокойно! Ще направим само една малка проверка.
— Кой ви е дал право? — сърдеше се Маншон.
— Имаме заповед да претърсваме всички автомобили — отвърна началникът и започна да рови из папката с документи. — Един момент, сега ще ви прочета:

„В контролните постове за борба с плъховете следва да се претърсват най-подробно всички превозни средства за откриване на всичко, което наподобява плъхове или...“

— Разбирам — прекъсна го Маншон. — Щом е така...
Той тежко въздъхна и пак се загледа навън. В стаята настъпи предишната тишина, която наруши мъжът в комбинезона. Той се върна да докладва.

— Е? — запита го началникът. — Откри ли нещо?

Онзи се ухили.

— Автомобилът им е натъпкан със златни и сребърни монети — съобщи той. — Тъмна работа.

— Нямаме указания за конфискация на съкровища — изръмжа началникът. — Друго?

— Друго... ето, намерих това.

Той пристъпи напред и сложи на масата дървеното мишле на Полуобувка.

— Отлично! — изсумтя началникът. — Най-после и ние да заловим някакъв плъх в превозно средство.

— Но, слушайте! — отчаяно се развика Мъхеста брада. — Това не е никакъв плъх, а най-обикновена играчка. Вижте я по-отблизо, даже колелца си има.

— Че тези колелца не ми пречат — избоботи началникът. — В инструкцията не е казано дали плъховете трябва да имат колелца или не.

Маншон изгледа този началник с най-дълбоко презрение и не се стърпя:

— Какво нищожество! — промълви той по негов адрес: — Би трябвало да знаете, че това не е никакъв плъх, а мъничко, невинно

мишле!

— Хм — сбърчи вежди началникът. — Невинно ли? А може би тази играчка се навива на ключе? Откъде да зная?

— Точно така! — подкрепи го онзи с комбинезона.

— О, небеса! — Мъхеста брада с все сила се стараеше да запази самообладание. — Всяко детенце знае, че тази играчка не се навива с ключе, а се тегли с връвчица. В края на краищата нима това е от значение?

Началникът се ухили:

— Ето, виждате ли? Сам твърдите, че няма никакво значение. Тъй че...

Той замълча, важно взе мишлето и започна да го сравнява с изображението на плъха от плаката. После произнесе решението си:

— Мишка, твърдите вие! Но тя съвсем прилича на плъх! А според инструкцията, всичко плъхоподобно трябва да бъде конфискувано и унищожено.

Полуобувка слушаше смълчан, но внезапно бе обхванат от гняв. И то какъв гняв! Той скочи към началника, протегна ръка и изрева:

— Мишлето ми!

Очите на началника изскочиха от изумление. От това поведение на Полуобувка чак му секна дъхът.

— Е?! — повиши тон Полуобувка. — Докога ще чакам?

Началникът стоеше като втрещен, а Полуобувка шумно се заудря с юмрук в гърдите:

— Вие сте глупак! — крещеше той. — Не виждате ли, че съм кавалер на златен орден за храброст. И нима си мислите, че ще ви бъде толкова лесно да ми отвлечете играчката?

Чак сега началникът забеляза, че и тримата са с медали.

— Разбирате ли... — примирено смотолеви той. — Аз, ами какво... заповед изпълнявам.

Подаде мишлето на Полуобувка и каза:

— Разбира се, може да се приеме и така — мишката не е плъх... несъмнено...

Полуобувка не отвърна нито дума. Взе бележките за ваксинирането, блъсна вратата и излезе. Приятелите му го последваха.

— На добър час! — пожела им началникът на контролния пост и отдаде чест.

В ГРАДА

Вече бяха до самия град, когато край пътя едно момченце им замаха с ръка.

— Я го виж! — промърмори Полуобувка. — Градът е на един хвърлей, а то не иска две крачки да извърви пешком. Като дете никога не съм се осмелявал да спирам непознати коли.

Но Маншон спря автомобила.

— Закъде си? — попита той.

— На училище — викна малчуганът. — Следобед.

— Хайде, качвай се — каза Маншон, а Мъхеста брада отвори вратата.

Когато детето седна в автомобила, те се изненадаха, че носи на гърба си голяма тенджера.

— Някога ние ходехме на училище с чанта на гърба или в ръката — пак се обади Полуобувка. — И не всеки срещаше по пътя си кола.

— Сигурно — не възрази детето. — Но е нямало такава напаст. А то сега... Не можеш да се измъкнеш сух от града.

— Хе-хе — разсмя се Полуобувка. — Че какво толкова е станало. Да не е удавен в морето този град?

— В плъхове е удавен — сериозно отвърна детето. — Вчера разкъсаха на парчета осемдесет и седем ученически чанти.

Ето каква била работата. Страхът от плъховете е накарал момченцето да им махне с ръка. А в тенджерата то носеше учебниците и тетрадките, за да ги опази от плъховете.

— Положението тук е много сериозно — замисли се Мъхеста брада. — Посещавате ли все още училището?

— Да — кимна момченцето. — Но може би скоро ще ни разпуснат. Снощи изпробваха котешката миризма и сега всичко зависи от резултата.

— Изпробваха котешката миризма ли? — зачуди се Маншон. — Не разбирам!

— Една бабичка дойде в училището с котарака си — обясни детенцето. — Обходи с него всички стаи, за да замирише на котка в

сградата. И се надяваме, че това ще прогони плъховете.

— Бял ли беше този котарак? — попита замислено Мъхеста брада.

— Бял — отвърна момченцето. — Освен този белия, никакъв друг котарак няма в града. Сега старата жена ходи с него навсякъде, заради миризмата.

— А как се казва котаракът? — обади се и Полуобувка.

— Анджело ли, Ахмед ли — нещо подобно. Във всеки случай започваше с „А“.

— Може би Алберт? — усмихна се Мъхеста брада.

— Да, да! Точно Алберт.

Автомобилът навлезе в улиците на града и смелчаците се увериха, че плъховете тук са пълни господари. Сами, по двама или на групи, те се шляеха из улиците, излежаваха се по стълбищата или подскачаха из парковете. Сити и нахални, от никого и от нищо не се бояха.

Навред беше пусто и безлюдно. Малцината, пристрашили се да излязат, крачеха бързо, свили глави между плещите си, стиснали в ръка кой ръжен, кой нещо друго, за да се бранят при нужда. Въпреки че беше горещо лято, хората носеха ботуши. Изглежда сега най-търсени бяха рибарските гумени ботуши, които стигаха чак до коленете. Няколко младежи се движеха на кокили, но с мъка пазеха равновесие.

Смелчаците забелязаха още, че вместо чанти, папки и куфари хората тук носеха добре затворени котлета, тенджери, канчета. Изобщо ламарината беше на мода.

На една улица автомобилът премина край някакъв бронетранспортьор.

— Виждате ли? — възкликна Маншон. — Даже войската е дошла на помощ.

Момченцето поклати глава:

— Това е лавка — обясни то. — Магазините са затворени заради плъховете и сега се продава само от железни контейнери или бронирани леки коли.

— Да, страшна напаст — въздъхна Полуобувка. — Нищо и никакви плъхове, ама нали са много, цял град са превзели и не им пука!

Когато наближиха училището, Маншон спря колата до самото стълбище, макар и там да сновяха плъхове.

Детето весело подвигна:

— Котешката миризма не е помогнала. Скоро ще ни разпуснат!

То поблагодари, скочи от автомобила и бързо изчезна в училищната сграда.

Смелчаците нарочно минаха покрай мястото, където беше сладоледът, но сега там никой и не помисляше за такова удоволствие. Стигнаха и пощата, върху чийто покрив Маншон зърна лукавата муцуна на един плъх. Неволно помисли, колко е хубаво, че открай време пощенските кутии ги правят от метал и сега писмата няма да бъдат изгризани. Но тия мисли вече не го засягаха. Отмина времето, когато сам си пишеше писмата и то какви хубави писма...

Маншон разсеяно караше колата, потънал в спомени за младостта и самотата си. И за това колко пъти, забравен от всички, оросяваше маншона си под някой храст с дребни сълзи.

Тези спомени без малко щяха да им струваш скъпо!

— Кученце — развика се Мъхеста брада, който седеше до Маншон. — Кученце на пътя.

И Маншон го забеляза как бяга от един настръхнал плъх. Несчастното мъниче се стрелна току под колелата на техния автомобил.

Спирачките изскърцаха, но освен това Маншон рязко трябваше да извие кормилото. Да става каквото ще!

Гумите от дясната страна подскочиха във въздуха, съвсем над главата на бедното кученце. Полуобувка така се изтърси на пода и тъй натърти всичките си десет пръста на краката, че доста време не можеше да шавне с тях.

— Ух! — изпуктя Маншон. — Замалко колата ни щеше да стане на хармоника.

— Страшно е да си помислиш дори на какво щяхме да заприличаме — поклати глава Мъхеста брада.

И тримата излязоха навън да се поразкършат и да се съвземат.

Ако не се броят ударените пръсти на Полуобувка, нищо друго не им се случи. По колата нямаше даже драскотина. Сетиха се, че бяха дочули странни изщраквания и чак сега разбраха, че двата капана се бяха затворили. От всичко спечели кученцето — спаси си кожата и ето го там, на другия край на улицата.

— Търси се котка! — неочаквано произнесе Полуобувка.

— Какво? — зяпнаха към него Маншон и Мъхеста брада.

— Търси се котка! — повтори Полуобувка. — Търсят се много котки. Елате и вижте сами.

Полуобувка четеше обявленията.

Плакати, афиши за театрални спектакли, за концерти или вечеринки изобщо нямаше. По стени, стълбове, будки и павилиони бяха разлепени само такива обяви:

„ТЪРСИ СЕ КОТКА

СПЕШНО СЕ ТЪРСИ УМНА КОТКА

ТЪРСЯ ХУБАВА КОТКА ИЛИ ГОЛЯМО КОЛИЧЕСТВО ПРЯСНА ОТРОВА ЗА ПЛЪХОВЕ

ВЗЕМАМ КОТКА ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ

РАЗМЕНЯМ ИЗПРАВНА ШЕВНА МАШИНА «СИНГЕР» ЗА УМНА, ПЪРГАВА КОТКА.“

И тъй нататък, и тъй нататък.

Нямаше защо да четат повече, всичко беше ясно. Мъхеста брада извърна очи от афишите, впери пламнал поглед в приятелите си и каза с развълнуван глас:

— Ясно ми е като бял ден защо плъховете така изведнъж напуснаха развалините на замъка.

— Какво? — зачуди се Полуобувка. — Да не би някоя обява да обяснява това.

Мъхеста брада махна с ръка:

— Всички тези обяви потвърждават една истина — рече той. — Разкриха ни я началникът на контролния пост и малкият ученик. Голямата истина! Котките! Този град е останал без котки, защото ние ги отведохме оттук. Тъкмо това трябва да са усетили плъховете, за да довтасат толкова бързо.

Маншон и Полуобувка стояха като поразени. След миг и тримата енергично скочиха в колата и се понесоха с голяма скорост.

РАВНОВЕСИЕТО В ПРИРОДАТА

Щом напуснаха града и без особени затруднения минаха през следващия контролен пост, след около два часа смелчаците вече бяха в гората. Тук се отбиха от шосето и за да стигнат до езерото, продължиха по тесния неравен път. Всичко наоколо им бе познато и не се бояха, че може да се заблудят.

Маншон спря замалко на полянката, където преди бяха лагерували. Но после навлязоха по-навътре в гората и по един криволичещ път пристигнаха до езерото.

Мъхеста брада, който за пръв път стъпваше тук, с интерес се заглежда наоколо, а Маншон и Полуобувка веднага втренчиха очи към островчето, където котките безсмислено се щураха насам-натам. Още не слязъл от колата, Полуобувка започна да крои планове за тяхното спасение, а Маншон се отдаде на поетични възторзи.

Откак се измъкнаха от обсадата на плъховете, той бе станал още по-чувствителен и сантиментален. Затова приятелите му никак не се учудиха, когато той се унесе и започна да рецитира:

*„О, мой далечен остров на мечти,
под светли облаци сияеш ти!
Край тебе езерни води проблясват,
по клоните листата леко шепнат!“*

— Стихотворението е много хубаво — окуражи го Полуобувка. — Не разбирам как може листата да шепнат на клоните, когато дърветата на острова са голи.

— Ах, да, безлистни са! — изненада се и Маншон, щом се вгледа по-добре. — Ще трябва да преработя тоя куплет. Но какво друго, освен листата на дърветата може да шепне?

— Шепотът шепне — подсказа му Полуобувка. — Но къде са се дянали зелените листа? Есента е още далече!

— Сигурно котките от глад са взели да ядат листа? — предположи Маншон.

Полуобувка пак се разсмя.

— Значи трябва скоро да завали. Разправят, че кучетата започват да ядат трева, но само преди да завали дъжд.

Докато Маншон и Полуобувка си блъскаха главите защо дърветата са оголели, Мъхеста брада извади от езерото една оголена клонка и като я оглеждаше внимателно, се натъжи.

— Ясно! Листата... Ами да!

Маншон и Полуобувка наостриха уши, за да чуят какво щеше да каже той по-нататък:

— Я хубаво вижте това клонче! Гъмжи от гъсеници. Само те са излапали зелените листа по дърветата на острова. Ето как е нарушено равновесието в природата.

— Какво равновесие? — смая се Полуобувка.

— На този свят всичко е свързано помежду си — обясни Мъхеста брада. — Котките са заточени на острова, но от тях са избягали птиците и гъсениците свободно са плъзнали по дърветата. В града разбойничат плъховете, защото пък там няма котки, които да го бранят от тях.

След кратко мълчание Маншон взе думата:

— Ние ще изпълним клетвата си и ще спасим котките от този остров. Тогава и птиците ще се завърнат, за да го избавят от гъсениците. Листата на моя остров отново ще се раззеленят.

— Точно така — кимна Мъхеста брада. — Трябва да върнем котките в града.

— Чувай, чувай — намеси се Полуобувка. — Ама ти забрави ли как тези котки бяха наредили старицата?

Но Мъхеста брада махна с ръка:

— Сега всичко е по-друго. Старицата беше свикнала котките на лесен живот и това ги откъсна от естествената им среда. Но старата жена си взе добра поука, пък и котките са се променили — научиха се да се грижат сами за себе си.

— Е, да, хубаво са се променили! — направи кисела гримаса Полуобувка. — Ха сега на бас, че тук съвсем са подивели!

Като че ли да потвърдят думите му, откъм острова се надигнаха страшни котешки гласове. В този див вопъл като че ли се смесваха плач на дете и рев на тигър.

Но това не разтревожи Мъхеста брада.

— Колкото по-диви, толкова по-добре! Градът сега има нужда точно от такива котки.

— Тогава на работа! — предложи Маншон. — Пак ли ще изпарим езерото?

Полуобувка имаше друг план.

— Вижте онова дърво там — посочи той една висока, наполовина изсъхнала бреза, недалеч от брега на езерото. — Може би от нея ще измайсторим някакъв мост, по който котките ще преминат насам.

— Образно казано, от тази висока бреза може да излезе плаващ мост.

Само след няколко минути Маншон вече размахваше над главата си брадва, както индианец томахавката си.

— Сечи, сечи — бодро се развива той. — Който сече, той намира!

Мъхеста брада и Полуобувка се усмихнаха — Маншон, който от дълго време не беше се вълнувал, сега пак обърка пословиците. Но радостната възбуда обхвана и тях.

Скоро брезата бавничко взе да се накланя.

— Бутайте! — развива се Полуобувка. — Върха на дървото към езерото!

Маншон и Мъхеста брада натиснаха дървото, за да дадат правилна посока на падането и скоро брезата рухна.

Тря-я-с!

За съжаление върхът на брезата не достигна островчето. Дори и тогава, когато съвсем изтикаха дървото от брега.

— Дявол да го вземе — затюхка се Маншон. — Къса е!

Полуобувка потопи крака в развълнуваното езеро и от яд зацапа с пръсти.

Мъхеста брада обаче си бе наумил нещо и започна да смъква дрехите си.

— Ще се къпеш ли? — попита го Маншон.

— Да! — отвърна Мъхеста брада. — Такава горещина, пък и отдавна не съм мокрил брадата си, трябва да я освежа. В суха брада нито плодове, нито цветя растат.

Нагази в езерото, водата стигна до пояса му, после до гърдите, до шията и чак тогава той се хвана с две ръце за дебелия край на брезата,

отлепи нозе от дъното и заплува напред. Едва сега Маншон и Полуобувка разбраха какво беше намислил.

— Иска да опре брезата до островчето. И най-последно...

— Идват! — потръпна Полуобувка.

Дървото опря до брега и първите котки скочиха върху естествения спасителен мост.

Мъхеста брада с всички сили заплува назад. Само след няколко минути дървото загъмжа от котки. Отзад напиха следващите вълни и на първите не им остана нищо друго, освен да се хвърлят във водата. Не скачаха сами, ами другите отзад ги избутваха и те цопваха една след друга в езерото.

Мъхеста брада бе предвидил всичко това, но съвсем не предполагаше, че котките могат да плуват тъй добре. Уплаши се не на шега, когато се размина с един шарен котарак, после с друг — черен като въглен.

— Давай, Мъхеста брада! Давай! — развика се Полуобувка.

Но Мъхеста брада и без това напиха всички сили.

Пречеше му брадата, която се напои с вода и здравата натежа. Надминаха го още няколко котки.

Маншон и Полуобувка прибраха дрехите му и за по-сигурно застанаха близо до автомобила.

Първите котки вече достигаха брега, а Мъхеста брада все още беше в езерото. Най-последно напиха с крак твърдо дъно и от устните му се отрони една тъй обикновена, но толкова скъпа дума:

— Земя!

ДАЙТЕ ПЪТ НА КОТКИТЕ

Всички котки, достигнали до брега, започнаха дълго и основно да се изтърсват от водата и това спаси Мъхеста брада. Той се измъкна по живо, по здраво.

— Чудесна работа! — похвали го Полуобувка, когато Мъхеста брада седна в автомобила.

— Половината от клетвата ни е изпълнена — заяви Маншон, като подаде кърпа на Мъхеста брада. — Повечето от котките са на брега.

Мъхеста брада набързо се изтри и започна да се облича. И тримата с тревога наблюдаваха спасителната операция.

Една след друга котките изплуваха на брега и първата им работа беше хубаво да изтърсят кожухчетата си. Но тези, които останаха последни и зад които не напиреха други, сега ужасени се бяха вкопчили за дървото и се дърпаха назад.

— Е, какво стана? — обади се Полуобувка.

— От водата се боят — поклати глава Мъхеста брада. — Може ли да знаем дали изобщо ще последват другите.

— Гледай ги ти! — ядосваше им се Полуобувка. — Ние се стараем да им спасим живота, а те от водата се уплашили!

Той извади прашката от пазвата си, открехна вратата и предпазливо се измъкна навън. По каменистия бряг имаше колкото си искаш камъчета за прашка. Джобът на Полуобувка скоро натежа от тях и първото камъче вече полетя.

Цап!

Цап-цап-цап!

Полуобувка откри огън. Сръчно изстреляните камъчета падаха във водата около брезовия ствол тъкмо покрай клоните, в които страхливо се гушеха последните котки.

Цап-цап-цап!

Водата вдигаше фонтани и котките, които стояха по-отзад, с пронизително мяукане взеха да напират към първите.

Цап-цап-цап!

Все по-често изстреляните от Полуобувка камъчета цопваха във водата и все по-настойчиво котките отзад напираха към предните.

Цап-цап-цап-цап-цап!

Ето че първата котка скочи във водата, после втората, третата, четвъртата... Върху ствола вече не остана нито една — всички цамбурнаха във водата и се понесоха към брега.

Полуобувка се втурна към автомобила.

— Готово! — разсмя се той. — Пак стана горещо.

— Юнак! — с признание викна Маншон. — Наистина си юначина. А сега как ще отведем котките в града?

На този въпрос отговори самият живот. Котките, поизсърхнали малко или повече, започнаха да се озъртат наоколо. Маншон трябваше само да бръмне с мотора и те се втурнаха след него. Автомобилът им напомняше нещо твърде неприятно.

— Чиста работа! — зарадва се Полуобувка. — Ще минем и без мишлето. Котките ще се спуснат да ни преследват и така ще ги отведем отново в града. Ако не стане тъй, да не се казвам Полуобувка, ами Полуботуш!

— Да опитаме! — запали мотора Маншон.

Автомобилът потегли бавно, после с повишена скорост.

Полуобувка и Мъхеста брада побързаха да се настанят до задното стъкло, за да наблюдават по-добре.

— След нас са, идват! — викна Мъхеста брада. — Полуобувка се оказа прав!

След няколко мига всички котки вече бяха на брега. Онези, които последни изплуваха от водата, нямаха време да се изтърсят както трябва, но само след секунди вече се носеха като вихър към автомобила на Маншон.

Последното, което тримата приятели забелязаха, напусчайки тези места, беше ято птици, които с радостни крясъци летяха над тях в обратна посока.

— Завръщат се на острова — усмихна се Маншон. — Сега ще го очистят от гъсениците. Дърветата ще се разлистят и ще зашептят омайно.

Но Полуобувка му напомни:

— Не се отплесвай с поезия! По-добре дай газ!

Този съвет дойде тъкмо навреме. Котките застрашително се приближаваха и Маншон увеличи скоростта.

— Образно казано, спасяваме се като от кавалерийска атака — обади се Мъхеста брада.

— Точно така — кимна Полуобувка. — Сега една котка струва в града колкото един кон.

Но Маншон избоботи иззад волана:

— Цената им ще падне веднага щом ние се появим там!

Той правеше големи усилия, за да спазва дистанцията. Едва когато най-после излязоха на широкия път, Маншон си отдъхна. Не се боеше вече от остри завои, от камъни или от дупки по пътното платно.

— Животът на острова е направил котките много зли — отбеляза Полуобувка.

Така беше. Въпреки голямата скорост разстоянието между котките и автомобила се скъсяваше. Малко преди близкия до града контролен пост Маншон успя да се откъсне напред. И добре, че стана така, защото скоро се появи непредвидено препятствие — бариерата на контролния пост беше спусната.

— Ах, докато се оправим сега, котките ще ни връхлетят — почервения от яд Полуобувка.

Маншон изсвири продължително, контрольорите изскочиха от будката, но и на ум не им идваше да вдигнат бариерата.

— Глупаци! — изкрещя Полуобувка. — Дайте път на котките! Дайте път!

— Не се чува — поклати глава Мъхеста брада. — Те не разбират за какво става дума.

— Оглушали са! — не мирясваше Полуобувка. — Тъпи същества!

Маншон понамали скоростта, за да не се стоварят върху бариерата.

Какво да правят сега?

Полуобувка скочи и се хвърли към кухненската полица. Грабна една голяма фуния, с която Маншон понякога наливаше плодови сокове в шишета. Отвори стъклото на колата, насочи фунията към контролния пост и изрева:

— Дайте път на котките!

Контрольорите изтичаха до бариерата.

— Чуха! — викна Мъхеста брада. — Този път чуха!

Вдигнаха бързо бариерата и автомобилът с ръмжене профуча през нея.

— Успяхме — радваше се Полуобувка.

Но фунията толкова му хареса, че вече не се раздели с нея. Щом зърнеше някого край пътя, поднасяше я към устата си и викаше:

— Дайте път на котките!

Колкото повече приближаваха града, толкова повече хора срещаха по пътя. Тълпи от бежанци напускаха завладения от плъховете град. Много от тях бяха с деца на ръце.

Всеки път, когато автомобилът се промъкваше сред тия хора, от фунията се разнасяше мощният глас на Полуобувка.

— Дайте път на котките!

Колко бе приятно да видят как лицата на бегълците мигом засияваха от тези думи. Мало и голямо махаше с ръце след автомобила и котешката потеря. Повечето от бежанците веднага тръгваха обратно за града.

— Колко е приятно да се чувстваш освободител — щастливо се усмихваше Мъхеста брада.

Котките вече бяха на един хвърлей след тях — бариерата при контролния пост им даде възможност да се доближат. Но смелчаците бяха спокойни, защото вече навлизаха в града.

— Дайте път на котките! — провикна се за последен път Полуобувка.

Маншон удари спирачките и колата спря...

И ето ти на...

С дива ярост и страшен вой котките се нахвърлиха върху плъховете — ненавиждани от памтивека. Люшнаха се от двете страни на автомобила и писъците на плъховете огласиха целия град.

В МУЗЕЯ

На другия ден градът беше неузнаваем. Магазините отново бяха отворени, появиха се пъстри съобщения за театрални представления, концерти и забави. Пред павилионите за сладолед и вестници се редяха дълги опашки. В много къщи правеха генерално почистване — миеха прозорците, стържеха подовите, проветряваха одеялата и дрехите.

Улиците гъмжаха от народ — едни бързаха за работа или за покупки, други просто се разхождаха радостни, че са се отървали от плъховете. Вместо метални съдове хората и децата пак носеха обикновени кожени чанти. Всички бяха опиянени от свободата.

Както вече съобщиха сутрешните вестници, плъховете напълно бяха изчезнали от града. Даже ония, които избягнаха участта да попаднат между зъбите на котките, през нощта тихичко и безшумно се измъкнаха от града.

— Изпълнихме клетвата си — каза Маншон, като спря автомобила пред природонаучния музей. — Ако сега успеем да предадем съкровището на свраката, можем да си позволим почивка в някой морски курорт.

— Готово! — зарадва се Полуобувка.

Рано сутринта смелчаците се снабдиха с един празен чувал и изсипаха в него цялото съкровище на свраката. Мъхеста брада нарами всичко и те позвъниха на парадния вход на музея.

Появи се възрастен мъж с очила и бяла козя брадичка. Директорът на музея. Строго и недружелюбно изгледа смелчаците, поклати глава, бутна очилата си назад и избоботи:

— Е?

— Искаме да направим дарение на музея — започна Маншон, но веднага млъкна, защото директорът тутакси го сръза:

— Разбирам, разбирам! Чувалът ви е натъпкан с препарирани плъхове, нали? И вие ще искате да ме убедите, че това са редки екземпляри.

— Не е точно тъй... — смутено измънка Маншон.

Но директорът на музея продължи раздражено:

— От ранна утрин днес все препарирани плъхове ми предлагат. Всички са уверени, че именно техният плъх е най-необикновен. Разбирате нали, не мога да натъпча целия музей само с плъхове.

— Я гледай ти! — намеси се в разговора Полуобувка. — Вие се заблуждавате!

Мъхеста брада добави:

— Искаме да ви предадем имането, натрупано от няколко поколения свраки.

Лицето на директора светна от удивление.

— Ние, разбира се, знаем, че това съкровище няма пряко отношение към природонаучния музей — пак се опита да вземе думата Маншон. — Но все пак ще представлява интерес за природолюбителите.

— Някога като дете бях в медицинския музей — добави Полуобувка. — Какво ли не видях там. Всякакви неща, извадени от хората при операции. Честна дума, какво ли не — от малките монети чак до хирургическите ножици. По същия начин изпокрадените от свраката вещи могат да бъдат особена сбирка в природонаучния музей.

Директорът сякаш се преобрази.

— О, мои малки приятели! — прошепна той. — Само да знаете какво съкровище за музея е това ваше дарение... От злато по-скъпо!

— Точно тъй си е — кимна Полуобувка. — Цяла камара злато има тук!

Директорът покани смелчаците да влязат и ги поведе по дългия коридор към кабинета си.

— Заповядайте — посочи им той удобните меки кресла. — Починете си!

Мъхеста брада обаче най-напред изсипа чувала върху писалището и каза:

— Тук липсват само един шоколадов бонбон и един медальон, който върнахме на собственика му. За всеки случай взехме адреса.

И докато разглеждаше натрупаните върху писалището му неща, директорът на музея вече подскачаше като дете.

— Ох, гълъбчета! Вече съм готов доктор на науките.

Забеляза, че смелчаците не го разбират и обясни:

— Разбира се, всичко това ще го изложи в музея, но тези нещица представляват интерес лично за мен. Аз съм изследовател на птиците,

мънички мои, и сега готвя докторска дисертация. Знаете ли каква е темата? „За някои особености в навиците на свраките.“ Разбирате какво означава вашето дарение за моите изследвания, нали?

Смелчаците закимаха почтително.

— И тъй — усмихна се директорът. — Моля ви непременно елате на защитата на моята докторска дисертация, ще ви поканя и на банкета след това. Вече ще стане съвсем скоро!

— Чудесно! — зарадва се Полуобувка. — А Маншон ще произнесе тържествената реч. Много му върви в тия неща.

Смелчаците се канеха да си тръгват, когато директорът се сети за още нещо.

— Ах, извинете — каза той. — Не зная имената ви. Искам да ви изкажа дълбока благодарност в своята дисертация.

Подаде им книгата за посетители:

— Бъдете любезни да запишете имената си тук. Може и няколко думи от ваша страна. Моля!

Мъхеста брада се наведе над книгата и се замисли. След малко там се появиха четливо изписани печатни букви:

„В ПРИРОДАТА ТРЯБВА ДА ЦАРИ РАВНОВЕСИЕ!
МЪХЕСТА БРАДА, ПОЛУОБУВКА, МАНШОН“

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.